לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', ד' בכסלו תשמ"ו, 17 בנובמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12887 / המחיר —.630 שקל כולל מע"מ

מנהיגים פרוטסטנטים: לא נאפשר ניהול תקין בצפון־אירלנד

בלפסט. — מנהיגים פרוטסטנטים, המתנגדים לחוזה החדש בענייני צפון־אירלנד, שנחתם ביום שישי בין אנגליה ואירלנד, הכריזו אתמול, כי ידאגו לכך כי לא יהיה אפשר לנהל את המדינה בצורה תקינה, אם תסרב בריטניה לנהל משאל עם על החוזה.

מנהיגים של שתי המפלגות הפרוטסטנטיות העיקריות בצפון־אירלנד, ג'יימס מולינו והכומר איין פייזלי, אמרו כי כל 15 מחבריהם, החברים בפרלמנט בלונדון, יתפטרו, אם לא ייערך משאל־עם. אם דבר זה לא יועיל, הוסיפו, יפרשו נציגי המפלגות הפרוטסטנטיות הפרו־בריטיים מגופים ממשלתיים רבים. (ע"ר)

ארה"ב וישראל קרובות להסכם להגדלת הסיוע הצבאי בכ־5%

התוספת תינתן כפיצוי על האינפלציה ● רבין הדגיש חשיבות חיזוק יחסי מצרים־ישראל לקראת מו"מ עם משלחת ירדנית־פלשתינית ● ישראל תהיה מוכנה למסגרת בינ"ל לפתיחת שיחות השלום בתנאי שתוביל לשיחות ישירות עם ירדן

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — ארה"ב וישראל קרובות להסכם בעניין הגדלת הסיוע הצבאי לישראל, העומד על 1.8 מיליארד דולר, בכ־5 אחוזים, כפיצוי על האינפלציה — כך אמר שר הביטחון, יצחק רבין, בראיון לעיתון "וושינגטון פוסט".

במהלך ביקורו של השר רבין בוושינגטון הוא הדגיש את החשי־בות של חיזוק יחסי ישראל־מצרים כצעד בסיסי ראשון לקראת פריצת הדרך למו"מ ישיר עם משלחת ירדנית־פלשתינית.

משבר שרון האפיל על הביקור

רבין, אשר נפגש ביום חמישי עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, שר ההגנה קספר וינברגר, היועץ לביטחון לאומי, רוברט מקפרלן ופקידים אמריקנים בכירים אחרים — המשיך את פגישותיו ביום שישי עם חברים בסנט ובקונגרס.

משבר שרון בסוף השבוע ופגי־שת הפיסגה בז'נבה בין רייגן וגורבצ'וב, שתהיה ביום שלישי, האפילו על ביקורו של רבין בוושינגטון.

פקידים אמריקנים הביעו שבי־עות רצון מהצלחתו של פרס להת־גבר על המשבר שפרץ בממשלת האחדות. בעוד שום סרבו להגיב במפורש על "פרשת שרון", הם הביעו בשיחות פרטיות חשש, שכל משבר עלול לפגוע בתוכנית הכלכלית של ממשלת ישראל. רבין, מצידו, שיבח את הדרך בה נהג פרס במשבר.

מצרים בעדיפות ראשונה

בשיחה עם כתבים ישראליים בוושינגטון אמר השר רבין, כי המשימה בעדיפות ראשונה ביחסי החוץ של ישראל היא שיפור היחסים עם מצרים. תהליך כזה, אמר

(סוף בעמוד 3)

פינת ינובר

אמבולנס צמוד לרייגן ותותחי נ"מ סביב המלון

[illegible]

(עשר אלפרן, שווי)

הר הגעש בקולומביה התפרץ שוב – אלפים נמלטים

● עמוד 18

עצרות למען יהודי ברה"מ יערכו בתל־אביב ובג'נבה

● עמוד 4

100 מיליארד שקל הוזרמו בשבועיים הראשונים של חודש נובמבר

● עמוד 20

"שטח 9" יהפוך שוב לשטח־אש פעיל

● עמוד 20

ר"צ ו"המתקדמת" הגישו הצעת אי־אמון בעקבות פרשת שרון

● עמוד 2

פרס ישמיע היום בממשלה קריאה לברה"מ: שלח את עמי

● עמוד 2

תדהמה באוצר מעליית מדד אוקטובר ב־4.7%

1.110.000 שקל — זהו מחיר סל התצרוכת החודשי של משפחה

השכירים יקבלו תוספת יוקר של 3.8% במשכורת נובמבר ● העליות במדד אוקטובר בגלל הירקות והפירות, הדיור וההלבשה ● קיסר: השכר אינו הגורם האינפלציוני ● צבן: לפצות השכירים במלוא עליית המדד

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים — משרד האוצר קיבל בתדהמה את הודעת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור של 4.7 אחוזים לחודש אוקטובר.

באוצר ציפו לשיעור אינפלציה של 4 אחוזים, בחודש שעבר. למרות זאת הדגישו מקורות ממשלתיים ופקידים באוצר, שלא צפויה סכנה לתוכנית

(סוף בעמוד 3)

דרוש שווי משקל חדש

מוזר, שבמשרד האוצר ובחוגים ממלכתיים אחרים השתררו מבוכה, הפתעה ואפילו תדהמה לאחר שפורסם שיעור עלייתו של מדד המחירים לצרכן לחודש אוקטובר. מוזר, משום שכבר בשבוע הראשון של אוקטובר, כלומר לפני קרוב לחודש וחצי, חזו כלכלנים בכירים במחלקת המחקר של בנק ישראל, כי האינפלציה באוקטובר תהיה לפחות 4.8%; חישוביהם נודעו, או לכאורה היו צריכים להיות ידועים, למקבלי ההחלטות באוצר. ואלו שלא זכו באינפורמציה חסודית הזו, יכלו לקרוא אותה ב"על המשמר".

למרות זאת, סברו כלכלני הבנק כבר אז, כי ניתן להשיג אינפלציה ממוצעת של כ־1.5% לחודש מדצמבר השנה ועד מארס בשנה הבאה, בתנאי שהדרג הממשלתי לא יאבד את עשתונותיו, ולא יסחף לעשייה נחפזת. ההמלצה המרכזית הראשונה שלהם: לא לעלות את שער החליפין, כלומר לא לבצע פיחות השקל כלפי הדולר, למרות האצת האינפלציה באוקטובר. ההמלצה השניה: הימנעות מ"תיקון" במחיריהם של המוצרים והשרותים המסובסדים, על מנת "להתאימם" להתייקרות. ההמלצה שלישית: הפחתת המיסוי העקיף המוטל על העבודה כאמצעי לעידוד התעסוקה והקלת תאבטלה. אך לא כשיטה להתחמק מעמידה בהסכמי תוספת היוקר החתומים. מן הניתוחים של כלכלני בנק ישראל גם השתמע, שאין סיבה לדרוש מניפולאציות כלשהן בשכר, ותשלומו על פי התסדרים שסוכמו לאחר הפעלת תוכנית החרום אינו פוגע ביכולתה של הממשלה להאיט את קצב האינפלציה לרמה של כ־1.5% עד 2% לחודש.

אך בהמלצות אלו לא די; אין ספק, כי תוכנית הייצוב נכנסת עתה לעונה קריטית במיוחד. הקפאת המחירים המינהלית מתחילה להתפרם בשוליה, ומשרדי הממשלה מוצאים את עצמם יותר ויותר בתפקידים של מפקחים קובעי־מחירים, המחליפים את כוחות השוק — והוויכוח על מחיר הסופגניה יוכיח. התקוות להגיע לאינפלציה אירופאית או אמריקאנית, כבר בסוף הסתיו נתבדו, וזאת למרות גידול יוצא־דופן בשיעור האבטלה, שהוא כבר אכן אירופאית – וגבוהה מזו השוררת בארה"ב.

בשוק ההון שורר אי־שקט, שמקורו הן ברבית הגבוהה והן בהזנחה מחויה מאוד של הנכסים הכספיים של הציבור. הניצב בפני מציאות מעוותת, שבה התמורה הריאלית לחסכון לזמן קצר גבוהה מן התמורה לחסכון לזמן ארוך. ההשקעות בנכסים קבועים ירדו במשך השנה אף מעבר לתחזית המקורית, ועתה יש גם סימנים מובהקים לירידה של ממש בתוצר הלאומי. לכן, כאמור, לא די להיצמד למדיניות־המשך המומלצת על־ידי כלכלנים הקרובים אל מוקדי ההחלטות, אלא על הממשלה לחתור ליצירת שווי־משקל כלכלי חדש, שיחליף את המדיניות הקודמת, המתחילה לגלות סימנים מובהקים של החמצה.

אפשר עדיין שלא לחגרר אחר המדד של אוקטובר לכיוון של חידוש האינפלציה המואצת, ולבלום את התופעות השליליות, שהן פועל יוצא הכרחי מן הטעויות והמישגים, החמורים שנעשו בתחילתה של תוכנית הייצוב — אך לשם כך דרוש הרבה אומץ לב פוליטי וציבורי, ולא התבצרות עוורת בעמדות של שביעות רצון עצמית.

ישראל שלחה סיוע רפואי לקולומביה

אחד מניצולי התפרצות הר־הגעש בקולומביה נעזר באיש הצלב האדום במאמץ להיחלץ מנהר הבוץ ששטף את העיר ארמרו (צילום: א.פ.)

מאת דליה שחורי כתבתנו המדינית וכתב עתים

משלוח הסיוע הישראלי לקולומ־ביה במשקל 2.5 טון יצא במוצאי־שבת בטיסת אל־על לניו־יורק. המשלוח כולל עזרה רפואית, שאורגנה ביממה האחרונה ע"י מגן דוד אדום, משרד הבריאות ומשרד החוץ.

ביום ו' פנה מד"א ביוזמתו לצלב האדום הבינלאומי והציע את עזרת ישראל לנפגעי הר הגעש בקולומ־ביה, ובמקביל בדק משרד החוץ את הצרכים של מדינה זו.

בליל שבת העבירה שגרירות קולומביה בישראל רשימת מצרכים ולפיהם התארגנו מד"א ומשרד הבריאות להכנת המשלוח. הסיוע הרפואי מכיל חומרי חבישה ואגדים, משחות ותחבושות נגד כוויות, תרופות אנטיביוטיות ותרופות משככות כאבים. שווי המשלוח 80 אלף דולר והוא ארוז ב־100 חבילות. חב' אל־על הטיסה את המשלוח חינם לניו־יורק, ושם ימסר לחב' התעופה הקולומביאנית "אביאנקה" שתטיסו לבוגוטה.

נשיא מד"א, פרופ' אריה הראל אמר לכתב עתים, כי המשלוח הוא חלק מפעולות הסיוע הבינלאומי שעושה מד"א בתאום עם הצלב האדום הבינלאומי כחלק מתפקידיה כאגודה הלאומית של ישראל המקבילה לאגודות הצלב האדום במדינות אחרות בעולם. (עתים)

כשלון לקיסר במרכז "העבודה":

5 חברי הוועדה המרכזת עברו את מחסום 60 האחוז

ימשיכו בתפקידם למרות ששירתו שתי כהונות נוספות ● לגבי השישי ייתכן שיקול נוסף

מאת כתבנו לענייני ההסתדרות

מרכז מפלגת העבודה הכריע אמש בהצבעה חשאית, כי חמישה מתוך ששת חברי הוועדה המרכזת, ששירתו שתי כהונות רצופות, ימשיכו בתפ־קידם.

כל החמישה עברו את מחסום 60 האחוז. לגבי השישית, עליזה תמיר, שזכתה ב־59.71 אחוז, הציע מזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם, לשקול שוב את בחירתה.

תוצאות ההצבעה מהוות כשלון חמור למזכ"ל, ישראל קיסר, שיתקשה עתה לממש את רצונו לשנות את פני הוועדה המרכזת.

קודם לישיבת המרכז דנה לשכת המפלגה בשיטת ההצבעה, לפיה ייבחרו יתר חברי הוועדה המרכזת בישיבת המרכז, שתתכנס לשם כך ב־5 בדצמבר. מספר המתמודדים הוא כ־250 איש. הוועדה המרכזת תצומצם מ־43 חבר ל־31, כאשר שישה מקומות מובטחים למפ"ם. ויתרם למפלגת העבודה ולקבוצות הסמוכות אליה: ל"ע, אומץ ויחד.

ב־20 בנובמבר יתכנס המרכז שוב כדי להכריע לגבי השיטה החדשה שתכלול ארבע משבצות בחירה: מזכירי ועדי עובדים, מזכירי מוע־צות פועלים, מזכירי איגודים מקצועיים וקטגוריה מיוחדת של אישים. כמו־כן יוקצה מקום מיוחד לנבחרים מהסקטור הערבי והדרוזי.

נוכח כשלון קיסר, אשר הכריז לא אחת, כי הוא אישית ישרת שתי קדנציות בלבד, מעריכים במפלגת העבודה, כי בסופו של דבר יהיה מספר חברי הוועדה המרכזת החד־שה, בסביבות 35 חבר ולא יהיו בה שינויים משמעותיים.

יצויין, כי קיסר תובע להעניק לו זכות מיוחדת למנות עשרה חברי ועדה חודשים, בהתאם לשיקוליו.

חמשת המתמודדים שעברו את מחסום 60 האחוז הם: יו"ר האגף לתרבות ולחינוך, נחום פסה, יו"ר האגף לאירגון ולמועצות פועלים גדעון בן־ישראל, וכן [illegible] שאול בן־שמחון וגדעון שגיא.

הפגנת הדתיים בירושלים. (צילום: יצחק חררי)

אלפי חרדים הפגינו נגד הקמת אוניברסיטה מורמונית בי"ם

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר" בירושלים

הר הצופים כוסה אתמול בשחורים עת נאספו בה אלפי חרדים שבאו משכונותיה הד־תיות של ירושלים ומחוץ לעיר כדי להפגין נגד הקמת שלוחת האוניברסיטה המורמונית במ־קום.

המפגינים הרבים הסתייעו הפעם גם בצעירים מישיבות ההסדר שבאו להזדהות עימם במאבקם. הנואמים שנשאו דבריהם אל הקהל הרחב האשימו את המורמונים כי כל מטרתם היא קיום פעילות מסיונרית בישראל והעברת יהודים על דתם.

לטענתם כינונה של האוניברסיטה בהר הצופים ינגוס "באושיותיו של העם היהודי בארץ ובתפוצות ויביא תוצאות הרות אסון לאומה היהודית.

בתום העצרת גלשו ההמונים לעבר העיר העתיקה כדי לערוך מספד מר ליד רחבת הכותל המערבי.

ציפייה לפירסום המדד היום שיקבע את גורל תוסה"י

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

לשכירים במשק יוודע היום אם יקבלו תוספת יוקר במשכורת נובמבר ומה יהיה שיעורה לאחר שהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם את שיעור האינפלציה לחודש אוקטובר.

על־פי ההסכם בין הממשלה, המעסיקים וההסתדרות, אם האינפלציה תהיה גבוהה מ־4 אחוזים הרי שהשכירים יקבלו תוספת יוקר בשיעור של 80 אחוז מההתייקרות.

במשרדים הכלכליים מעריכים שמדד המחירים לצרכן עלה בכ־4 אחוזים בחודש שעבר. אך השאלה היא אם השיעור הסופי היה מעל או מתחת לרמה זו. על־פי הערכות שונות המדד אכן יהיה נמוך מארבעה אחוזים, אך אם מדד מחירי הדיור יעלה בכ־5 אחוזים או יותר, הרי שהאינפלציה באוקטובר תהיה גבוהה מ־4 אחוזים.

יצויין, שעל־פי ההסכם בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים תוספת היוקר משולמת כל אימת שהאינפלציה המצטברת עוברת את קו ארבעת האחוזים. מכאן, שאם השכירים לא יקבלו את התוספת הזו במשכורת חודש דצמבר, שכן האינפלציה המצטברת באוקטובר ונובמבר תהיה גבוהה מארבעה אחוזים.

תנ"ץ מרקוס יחליף את קרתי כראש אגף החקירות במשטרה

הפורש בסוף דצמבר משום שלא מונה לסמפכ"ל

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר" בירושלים

ראש אגף חקירות במשטרת ישראל, ניצב יחזקאל קרתי, פורש מהמשטרה. "התנאי שלי להשאר בשירות היה כי אקבל את תפקיד סגן המפכ"ל, אולם המפכ"ל, רב־ניצב דוד קראוס, לא קיבל את הצעתי. כך שאפרוש בסוף חודש דצמבר", אמר לכתבנו יחזקאל קרתי.

הוא סיפר, כי ההחלטה לעזוב את המשטרה בתום שנות שירות ארוכות מאז קום המדינה גמלה בלבו עוד בשנה שעברה, אלם הוא נענה לפנייתו של שר המשטרה, חיים בר־לב, להמשיך ולכהן בתפקיד. "עתה", אמר קרתי, "מגיע לסיומו פרק הזמן הקצוב שהסכמתי לשרת ואני עומד לצאת לחופשת פרישה בת שנה, שבמהלכה אחליט על דרכי בעתיד".

ניצב קרתי הוא גם עו"ד ונב־ידע רב בעת היותו ראש אגף החקירות במשטרה.

שינויים אחרים במטה הארצי: תת־ניצב יגאל מרקוס יחליף את קרתי הפורש ותת־ניצב־משנה זכריה בנאי, ראש היחידה המרכזית במשטרת תל־אביב, יהיה סגנו.

מפ"ם
השומר־הצעיר הקבוץ הארצי

שלח את עמי

חברינו מוזמנים להשתתף באירועים למען יהודי ברה"מ שיערכו ביום א' 17.11 בת"א ב־12.00—מצעד למען יהודי ברה"מ שיצא מכיכר מלכי ישראל.

ב־15—20, עצרת הזדהות עם יהודי ברה"מ "ואף על פי כן" בהיכל הספורט בהשתתפות תזמורת צ.ה.ל, שרה'לה שרון, שלמה ארצי, עפרה חזה.

כרטיסים ניתן להשיג ביום א' במחלקה הרעיונית־פוליטית, בקיבוץ הארצי.

נמצא ללא רוח חיים במכוניתו

אדם כבן 40 נמצא אתמול בבוקר ללא רוח חיים במכונית טרנזיט באזור.

האיש שימש נהג של צוות שעבד במרכזות הטלפונים באזור. לא נמצאו על גופו סימני אלימות. הצוות עבר במקום והשאיר את הנהג במכונית. זה יצא ממנה למספר דקות ומשלא שב, החלו חבריו לחפשו. הם מצאוהו מוטל במושב הקדמי של מכונית טרנזיט ללא רוח חיים. (עתים)

גל חטיפות תיקים בירושלים

מאת כתב "על המשמר" בירושלים

מכת חטיפות תיקים וארנקים מידי תיירים בירושלים, שהפכה לתופעת קבע כמעט בעיר, הניעה את המשטרה לפתוח במיבצע לתפיסת העבריינים.

אתמול נערכו תצפיות וסיורים במקומות מועדים על־ידי מיחלק המיעוטים במרחב ירושלים. אנשי היחידה לכדו צעיר מחברון, בן 20, בשעת מעשה כשניסה לחטוף תיק מידי זוג תיירים. הצעיר נעצר והובא לחקירה.

מזג־האוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 8–20, רמת־הגולן 12–22, נהריה 12–24, צפת 10–20, חיפה 15–25, טבריה 13–27, נצרת 13–26, שומרון 9–24, תל־אביב 13–25, נמל תעופה בן־גוריון 10–27, יריחו 13–29, עזה 15–24, באר־שבע 10–27, אילת 17–29. (עתי"ם)

צילומים

לחברה להוצאה לאור דרושים צילומים בנושאים הבאים:

● אתרי נוף בארץ ● החי ● הצומח ● פולקלור ● ארכיאולוגיה ● אנשים ● תת־ימי ● דת ● מסורת וכל נושא מקורי אחר

צלמים שיש ברשותם שקופיות החל ממידות 35 מ"מ ומעלה, יפנו טלפונית: 03-7518257, 03-7511088 — לקביעת ראיון

אמש בטלוויזיה

זה היה כתוב בעתון

ביקורת העיתונות של מאיר שלו, "כתוב בעיתון", ששודרה אמש לראשונה, מבטיחה את חזרתו של אחד מאנשי הטלוויזיה היותר שנונים והיותר מוכשרים אל המסך.

שלו הביא לנו מיקבץ של קטעי עיתונות שבהם הצליח לחשוף כמה וכמה מנקודות החולשה של העתונות והעתונאים, כמו גם משהו על הפרובינציאליות שלנו, הסלקטיביות והדעות הקדומות (כולל ב"על המשמר").

כך, למשל, התייחס שלו בציניות הולמת להדגשת היתר ולשמחה המתפרצת של כמה עיתונים ("ידיעות אחרונות", "מעריב" ו"הצופה") שחשו עצמם כמעט שותפים לנצחונו של השחמטאי קאספרוב, בזכות יהדותו החלקית. או לכותרת המטעה אך הסנסציונית של "חדשות" על חשוד באונס שנהג ב"סובארו" ליד באר־שבע — מתוך הנחה שהקורא יעשה את האסוציאציה המתבקשת ויחשוב על האנס של החיילת בדרום. או, למשל, היעדרה של הידיעה על האב שחטף את בנו, והחשוד במעשים מגונים, שהוא במקרה גם איש חרדי, מהעיתונים "המודיע" ו"הצופה".

פרט מעניין, שאולי לא היה ידוע לצופים, גילה שלו כאשר סיפר, כי את עריכת המגאזין "גבר לעניין" ב"מעריב", המרגיש את המאצ'ו הישראלי, כולל שרירים וכיו"ב, עורכות דווקא נשים.

השוואה משעשעת מסוג אחר היתה הדיווח שהיה בשלושה עיתונים על הצגת סטביגדר בפרנקפורט, ובמיוחד על מה באמת קרה על הבמה עם ערוותו של השחקן הגרמני מול אפו של העיתונאי הישראלי.

המיקבץ של שלו היה מגוון, רציני ומשעשע — ביקורתי ושנון. אין מה לעשות — כל זה היה כתוב בעיתון.

דורית גפן

מרד אחיות ב"קפלן": אנחנו מזות רעב

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

"אנחנו דורשות להחזיר לאינטרנציונל את הנוסח המקורי שלו, כי אנו האחיות מזו רעב", אמרו אתמול אחיות בית־החולים "קפלן" באסיפת חירום סוערת, בה השתתפה גם יו"ר אירגון האחיות, כרמיה פרן.

באסיפה הועלתה אפשרות לפרישת האחיות מההסתדרות הכללית והקמת אירגון נפרד לאחיות, כהסתדרות הרופאים. כן הוחלט באסיפה להיעדר ביום כ' הבא מהעבודה כמחאה על שחיקת השכר וקיצוץ התקנים.

האחיות מסרו, כי מצבת כוח האדם בקפלן קוצצה לאחרונה ב־50 אחיות ושכרן נשחק ביותר מ־50 אחוז. כמו־כן טוענות האחיות, כי שכר עובדי העזר, שלא קיבלו הכשרה מתאימה כמותן ואינם נושאים באחריות כבדה כמותן, גדול משלהן.

מהומה פרצה באולם כשיו"ר הסתדרות האחיות ביקשה לתת לה פסק זמן לבירור המצב במוסדות המתאימים.

התארגנות האחיות בבית־החולים "קפלן" באה לאחר השבתות שונות שאירעו בזמן האחרון בבתי־החולים של קופת־חולים.

מודעי: פער השיווק אשם בצרות החקלאים

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

השר מודעי ערך אתמול סיור מקיף באחרים מבין "יושבי הדרום" — נחלה, לכיש ונבטים — "כדי ללמוד וכדי לברוח מפוליטיקה".

תוך שהוא מסרב להשיב על שאלות אקטואליות, אמר ל"על המשמר" בתום הסיור, כי "לו הצלחנו איכשהו להתגבר על פערי השיווק והתיווך, התמונה של החקלאים היתה שונה לחלוטין.

הוא אמר, כי יש פערים עצומים בין מושב אחד למשנהו וגם בין יחידה ליחידה בתוך אותו מושב.

אחת הבעיות העיקריות, לדבריו, היא בעיית המימון וכאשר הריבית וההצמדה יהיו נמוכות יותר, ישתפר המצב במידה ניכרת".

על שאלה אחרת שהצגתי לו השיב מודעי, כי ארגוני הקניות האיזוריים והארציים ומערכות שיווק ואספקה, מסייעים לתושבים, אך אלה גופים שלא כולם מתנהלים באותה איכות — והשאלה היא, אם המדינה צריכה לסבסד "את הפערים ברמות הניהול ואת ההפסדים שלהם".

מנוי יוכל לקבל שיחות טלפון מחוץ לביתו

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

שר התקשורת אמנון רובינשטיין חנך אתמול מרכזיה חדשה בשכונת אושיות ברחובות.

השר תקף בחריפות את אמצעי התקשורת היוצאים בהאשמות מופשטות נגד משרדו מבלי לספק נתון עובדתי אחר בכל הנוגע לשירותי הטלפונים.

לדבריו, חל שיפור ניכר בשירותים השונים המסופקים למינויי הטלפון ובקצב ההתקנות.

כארוע זה נמסר, כי אפשרויות הציוד במרכזיה החדשה מכניסים את ישראל לעידן התקשורת הממוחשבת, המאפשרת שירותי טלפון ברמה שלא היתה אפשרית בטכנולוגיות קודמות.

לדוגמה, מנוי היוצא מביתו, יוכל להעביר על־ידי חיוג קודים מסויימים, את השיחות המגיעות אליו לטלפון שבמקום הימצאו.

פרס היצירה הוענק ל־5 סופרים ומשוררים

"על הצורך לנקוט פעולות כדי להטיב את מצבו של הסופר, וכן לסבסד הוצאת ספרים כמו מצרכים אחרים" — עמדו ראש הממשלה שמעון פרס וסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, בדבריהם בטקס הענקת פרסי יצירה מטעם קרן ראש הממשלה לוי אשכול ז"ל, שנערך אתמול ב"בית הסופר" בתל־אביב.

הפרסים הוענקו לדוד אבידן, ישראל המאירי, יוסף מונדי, שמעון צמרת ורותם ראובני. הזוכים יקבלו במשך שנה משכורת של 700 אלף שקל לחודש (משכורת מורה בדרגת מ.א.), כדי שיוכלו להתמסר ליצירה.

ראש הממשלה שמעון פרס אמר, כי מגונה הערה, שתדון בענייני שכר סופרים, כיוון שיש קיפוח שצריך לתקן אותו. כן הרגיש, כי הזוכים קיבלו הפרסים לא על כך שהם מעלים קטורת לממשלה, אלא בשל מה שתרמו לספרות.

ר"צ ו„המתקדמת" הגישו הצעות אי־אמון על רקע פרשת שרון

ח"כ חייקה גרוסמן בהצעה לסדר היום: היחליף הנמר שרון את חברבורותיו?

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

סיעות ר"צ ו„המתקדמת" הגישו בסוף השבוע שעבר הצעות אי־אמון בממשלה על רקע פרשת שרון. האי אמון יידון בכנסת השבוע.

סיעת ר"צ קובעת בהצעת האי אמון שלה, כי נוכחות שרון בממשלה היא מיכשול לשלום באזורנו. ח"כ מתי פלד, אומר בהצעת האי אמון של „הרשימה המתקדמת לשלום" כי רה"מ פרס העלה בשבוע שעבר את שרון לדרגת מנהיג הליכוד. בכך הוא חיזק את מגמות הסיפוח וההתנחלות בממשלה. לדעת פלד לאחר הרוטאציה ינהיג שרון את הממשלה ויכוון את דרכה, מאחורי גבו של שמיר. „בתנאים אלו ימוגו כל יוזמות השלום של פרס כבועת סבון".

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) הניחה הצעה לסדר היום בפרשת שרון. בנימוק להצעתה היא קובעת, כי „אריק שרון נישאר אריק שרון הערמומי והמתחמק, המטיל את כל חטאיו על האחרים". גרוסמן גם תמהה „היחליף הנמר שרון את חברבורותיו? החברבורות ובמיוחד הכתמים נישארו". לדעתה של גרוסמן בפשרה בין פרס ושרון, בנקודה עקרונית אחת הכתיב שרון לרה"מ ולממשלה את רצונו.

ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) טען אתמול, כי רה"מ גילה בעימות עם שרון חוסר נחרצות. לדעתו, יפגע הדבר בעתיד בתיפקוד הממשלה.

עצומה הקוראת לביטול החלטת האו"ם המשווה את הציונות לגזענות. הוגשה למזכ"ל האו"ם על־ידי עוזי נרקיס, ראש המחלקה להסברה בהסתדרות הציונית.
על העצומה חתומים למעלה מ־800 מנהיגי מדינות, חתני פרס נובל ואנשי רוח מרחבי העולם.
בטקס שנערך בסוף השבוע בלשכתו באו"ם אמר המזכ"ל שאין החלטת העצרת מהווה את עמדת מזכירות האו"ם.
עוזי נרקיס ציין בפני המזכ"ל שעצומה זו מהווה מהלך ראשון במערכת שתביא לביטול החלטה מבישה זו.
בתמונה מימין לשמאל – שגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו, מזכ"ל האו"ם פרז דה־קוויר ועוזי נרקיס.

פורקו 4 קטיושות שהיו מכוונות לגליל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר".

סיור של צד"ל גילה אתמול בשעות הבוקר 4 טילי קטיושה באיזור טייבה כ־5 ק"מ צפונית מגבול ישראל. חיילי צד"ל פרקו את הקטיושות שהיו מכוונות ככל הנראה, לאיזור הגליל, מבלי שייגרם כל נזק. גורמים בכירים בצד"ל הרגישו שבשבועות האחרונים הצליחו אנשי צד"ל לסכל רוב נסיונות הפיגוע באיזור רצועת הביטחון וגם אלו נגד מטרות בגליל.

בהצעת חוק פרטית

ח"כ וייס מציע שהנשיא יוכל לפזר את הכנסת בעת משבר ממשלתי

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

מתן אפשרות לנשיא המדינה לפזר את הכנסת, בזמן משבר ממשלתי ממושך, מציע שבח וייס (מערך) בהצעת חוק פרטית, שאותה יניח השבוע על שולחן הכנסת.

וייס מעריך, כי „משבר שרון", אינו האחרון בסדרת הזעזועים שתעבור הממשלה הזאת. לדעתו, החשש ממשבר ממשלתי ממושך צריך לשכנעי את הכנסת לשנות מספר חוקים. הוא מדגיש, כי ייתכן מצב שבו הממשלה איננה נהנית עוד מאמון הכנסת, ובכל זאת היא ממשיכה לכהן כממשלת מעבר תקופת זמן ארוכה, זאת, כיוון שאין רוב בכנסת לעריכת בחירות חדשות.

לדעתו, מצב זה איננו בריא מבחינה חוקתית ודמוקרטית. לפיכך הוא מציע, כי במקרים כאלה יאפשר החוק לנשיא המדינה לפזר את הכנסת. ח"כ וייס מציין, כי חוק כזה כבר קיים באיטליה.

עוד הוא מציע כי לאחר פיזור הכנסת ע"י הנשיא, או ע"י הרוב בכנסת, ייערכו הבחירות תוך 28 ימים, לכל היותר. זאת כדי למנוע מערכת בחירות יקרה ומתישה.

פרופ' שבח וייס מציע גם תיקון בחוק פנקס הבוחרים. זאת, כדי שניתן יהיה לערוך בחירות מוקדמות בכל מועד, מבלי להמתין לעידכון הפנקס.

עוד הוא מציע צימצום דרסטי, באמצעות חקיקה בכנסת, בתקציבי מימון הבחירות. מאידך הוא מציע, כי יוגדל במידה ניכרת הזמן המוקצב לתעמולת בחירות בטלוויזיה וברדיו. וייס מציין, כי הציע חוקים אלו עוד בכנסת הקודמת. יוזמתו ניכשלה אז גם בשל התנגדות המערך. הוא מקווה, כי הפעם תנחל יוזמתו הצלחה, בעיקר משום שהיא משרתת את האינטרס הכללי.

פרס יקרא לגורבאצ'וב — „שלח את עמי"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס, ישמיע היום בישיבת הממשלה, קריאה למנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב — „שלח את עמי".

פרס ישמיע את הקריאה לקראת פיסגת רייגן — גורבאצ'וב שתיפתח בז'נבה ביום ג'. על־פי ידיעות מוקדמות אין מצפים שבריה"מ תרכך את עמדתה.

בישיבת הממשלה, יתבע השר צור בשם ממשלת ישראל שהמתכנסים בז'נבה ובראשם נשיא ארה"ב, ידונו בזכות העליה לישראל, ובשחרור אסירי ציון.

צור יאמר, כי על נשיא ארה"ב מוטלת אחריות היסטורית כמבטא ומייצג העולם החופשי, שלא לעמוד מנגד נוכח הדיכוי הרוחני של יהודי בריה"מ ואיסור יציאתם.

ראשד א־שווא ביקר בירדן לאחר שבוטל האיסור שהוטל עליו לפני יותר משנתיים

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

ראש עיריית עזה המודח ראשד א־שווא חזר בסוף השבוע מביקור של כמה ימים ברבת־עמון לאחר שישראל ביטלה את האיסור שהוטל עליו לפני יותר משנתיים לצאת לירדן.

הוא נועד ברבת־עמון עם אישי מדינה בכירים, אך לא עם המלך חוסיין. א־שווא טיפל בעניינים הקשורים ברצועת עזה.

כתבנו מעיר, כי באחרונה מתירה ישראל לאישים פלשתינים מן השטחים, שהיו חשודים בקירבה לאש"ף, לצאת לירדן, והיא מבחינה בין אישים פוליטיים לבין אישים הקשורים בזרוע הצבאית של אש"ף.

כך למשל הירשו לפני כשבועיים לראש עיריית חברון המודח מוסטפה נטשה לצאת לירדן לאחר איסור ממושך.

„על המשמר"
עתון יומי
תמו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בנין מגדל העיר חדרים 102–121 טל. 221126, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008 חיפה 33134 רח' סבונר 17, טל. 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

4 נהרגו בקרב בין יחידות צד"ל למחבלים

4 אנשים נהרגו ביום שישי בקרבות בין אנשי צד"ל לבין „אנשי גרילה אנטי ישראלים" בדרום־לבנון, מסרו מקורות בטחוניים בצידון.

הם אמרו כי שני אנשי גרילה נהרגו בהתקפות על שני מוצבים של צד"ל ממערב לעיירה הנוצרית ג'זין.

זהותם של שני ההרוגים האחרים לא נודעה. ביום שישי גם נהרגו שלושה אנשים ונפצעו חמישה כאשר פגז נחת בפרבר נוצרי של ביירות, מסרה תחנת השידור הנוצרית „קול לבנון".

(רויטר עתי"ם)

שגריר ארה"ב: על ישראל להמשיך בביצוע הרפורמות לייצוב כלכלתה

על ישראל להמשיך ביתר שאת בביצוע הרפורמות, למען ייצוב כלכלתה. לארצות־הברית יש מחויבות לסייע לישראל לקראת צמיחה כלכלית מחודשת אמר שגריר ארצות הברית בישראל, תומס פיקרינג בהרצאה שנשא במהלך ארוחת ערב חגיגית שנערכה לכבודו ולכבוד רעייתו על ידי מסדר בני ברית בישראל.

מבלי להתייחס למשבר הקואליציוני הנוכחי שיבח השגריר את מהלכיה של ממשלת האחדות הלאומית בביצוע הנסיגה מלבנון ויצוב הכלכלה וציין אמונתו בהמשך התנופה המדינית לקראת הסדרי שלום במזרח התיכון.

שיחת היום

4.7% — ומי אשם עכשיו

שלום פרופ' מיכאל ברונו, שלום לאדונים ראש הממשלה ושר האוצר. מה תאמרו עכשיו? מי אשם? העגבניה, הסופגניה ואולי השכר?

הסברתם לנו, שכדי לעצור את האינפלציה צריך לשחוק את השכר. שחקתם, והגעתם לשיא באוקטובר — פחות 40 אחוז בברוטו.

אמרתם שהבעייה העיקרית היא ההדפסה. אין כבר הדפסה. באוקטובר היתה אמנם הדפסה, אך היא לא נבעה מהפעילות הריאלית. היא היתה כולה תוצאה של פריון המניות הבנקאיות של הקשישים. אבל זה נכסים פיננסיים. ונכסים פיננסיים אינם גורמים לאינפלציה. רק הכנסות מעבודה הן אינפלציוניות. גם רווחים מריבית אינם אינפלציוניים. רק הרווחים מיגיע כפיים גורמים לאינפלציה.

שלום גם לכם, פרופסורים מכובדים לכלכלה בירושלים ובתל־אביב. מה אתם מציעים עכשיו? אני יודע, לעולם לא תודו שטעיתם. שהשקפת־העולם הכלכלית שלכם בנוייה על חולות נודדים. מדוע שתודו. במקום זה תסבירו לנו ברדיו, בטלוויזיה ובעיתונים שהתרופה בסדר. רק החולה מסרב משום מה להירפא. ולכן תציעו, ואני יכול כבר לשמוע את הקולות הקרים, העניניים שלכם, לקצץ עוד יותר בתקציב. לשחוק עוד יותר את השכר, לחסל לחלוטין את כבשת הרש, שנותרה מן הסובסידיות.

לעולם לא תכירו בכך שאין קשר בין השכר וההדפסה לבין האינפלציה, כי המציאות הכלכלית לא מעניינת אתכם, רק התיאוריות. ואם המציאות אינה מתאימה לתיאוריה, לעזאזל המציאות.

ואולי כדאי פעם לנסות לטפל גם בנכסים הפיננסיים (בהון) וגם בריבית. 10 מיליארד דולר נכסים נזילים, ו־500 מיליון דולר ריווחי ריבית, הם הגורמים האינפלציוניים, רבותי הפרופסורים לכלכלה. לא השכר, לא תקציבי הבריאות והחינוך, שירדו כבר מזמן כתוצאה לנפש לרמה הריאלית של 1975.

ומילה לישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות: אני מבקש להזכיר לך שהתכנית הכלכלית שבלעת, וכליכך נחרדת בשבוע החולף לגורלה, בנוייה על כך ששער החליפין צמוד לשכר. תשאל את פרופ' מיכאל ברונו, אם נדמה לך שאני מוציא את זה מן האצבע. את מבין מה פרוש הדבר? נבון, חבר קיסר. בקרוב צפוי פיחות כדי לשמור על השכר הדולרי השחוק, כדי שחלילה לא יעלה.

אין זה אומר שאתה צריך לרוץ לקנות דולרים. זה אומר שצריך להביא את זה בחשבון.

לוי מורב

שמיר: אם פרס יפטר את שרון ללא התראה - תפורק הממשלה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

חילופי דברים עקומים היו בסוף השבוע בבלי־דתקשורת בין ראש הממשלה שמעון פרס ובין מ"מ יצחק שמיר, בסיום פרשת שרון.

ראש הממשלה הבהיר, כי אם תהיה התקפה נוספת מצד השר אריאל שרון על הממשלה או מדיניותה או ראש הממשלה אישית — הוא (פרס) יפטר אותו באופן אוטומאטי על־פי החוק, בלי לקבל לכך את הסכמתו של מ"מ, כנקבע בהסכם הקואליציוני. פרס אמר: „אני מודיע בשפה שאינה משתמעת לשני פנים, שכך נהגתי וכך אנהג, זה נובע מחובתי כראש הממשלה".

יצחק שמיר אמר, כי הדבר לא יתכן. „אם יהיו נסיבות כאלה, ראש הממשלה יהיה חייב לפעול בהתאם להסכם הקואליציוני". אם בכל זאת יפטר את שרון בעתיד, במקרה של התבטאות בלתי הולמת, בלי להיוועץ בו, אמר שמיר, אזי „משמעות הדבר תהיה שראש הממשלה מפרק את הממשלה". שמיר הוסיף, כי פרס „יצטרך להתייעץ איתי ונחליט יחד".

הרב פרץ אמר, כי אם תהיה בעתיד התבטאות בלתי הולמת מצד שרון — לא יתווך יותר.

דרישות חדשות של הנוצרים עלולות לעכב השלום בלבנון

ביירות.— המליציה הנוצרית הלבנונית דרשה שינויים חדשים בטיוטת ההסכם שגובשה עם המליציות של הדרוזים והשיעים, ודרישה זו עשוייה לעכב במידה נוספת את תהליך השלום בלבנון, אמרו אתמול בערב מקורות פוליטיים.

הם אמרו, כי ההצעות הן הסידרה השנייה של שינויים שאותם דורשים אנשי המליציה הנוצרית, תוך שבועיים. דרישות נוצריות קודמות לשינויים מנעו את חתימת ההסכם שתוכננה ב־3 בנובמבר.

ההצעות הנוצריות החרשות מקיפות יותר מאשר הראשונות, והן נוגעות לעניינים עקרוניים העשויים „לחתור תחת בסיס ההסכם", אם יאושרו ללא שינויים, אמרו המקורות הפוליטיים.

הדבר נמסר לאחר שנציגים של המליציות הדרוזיות והשיעית חזרו מדמשק, בתום שיחות עם סגן נשיא סוריה עבד׳ל חאלים חאדאם.

הפגזות פזורות בין מזרח ביירות הנוצרית ומערב־ביירות המוסלמית גברו בימים האחרונים, והדבר מצביע על הדעה באווירה פוליטית, המקורות האשימו את המליציה הנוצרית בנסיגה מעמדתה הקודמת.

ביום השלושים למות חברתנו היקרה

בודיה מישלוב ז"ל

נעלה לקבורה לגילוי המצבה
ביום שני, 18.11.85, בשעה 18.30

המשפחה וקיבוץ נגבה

רייגן יצא לפיסגה בג'נבה עם „גב חזק" ל„מלחמת הכוכבים"

ניו־יורק. — הנשיא רונלד רייגן המריא אתמול מוושינגטון לז'נבה, לוועידת הפיסגה עם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב. בשעה שפופולריותו במעט הגיעה לשיא, ורוב האמריקנים תומכים בפרוייקט „מלחמת הכוכבים", לפי סקר שפורסם זה עתה.

רייגן מקווה, כי ועידת הפיסגה ההיסטורית שלו עם גורבאצ'וב תסייע לסלול את הדרך לקשרים טובים יותר בין מעצמות־העל.

בשני ימי שיחות בז'נבה, בימי שלישי ורביעי, יסקרו רייגן בן ה־74 וגורבאצ'וב בן ה־54 את כל ההיבטים של הקשרים בין שתי המעצמות — הפיקוח על הנשק, זכויות־האדם, סיכסוכים אזוריים ובעיות דו־צדדיות.

לא צופים פריצת דרך

פקידים בממשל האמריקני אינם צופים פריצת־דרך בשאלות הכפתח כגון צמצום הנשק הגרעיני או סיכסוכים אזוריים. אולם רייגן, השואף ברורות להבטיח לעצמו מקום בהיסטוריה כעושה שלום, אמר כי הוא שואף לנהל עם גורבאצ'וב „רוויזיה למען שלום, שיאריך חיים מעבר לתקופת כהונתי".

אם תושג מטרה זו, היא תציין את קיצו של קיפאון ביחסים שבין מעצמות־העל, שהחל כאשר הכוחות הסובייטים פלשו בדצמבר 1979 לאפגניסטאן — יותר משנה לפני שרייגן נכנס לבית־הלבן.

בינתיים המשיכה אתמול בריה"מ בהתקפותיה על „מלחמות הכוכבים". שלושה ימים לפני הפיסגה, והעתון „פראבדה" כתב, כי פרוייקט זה נועד לקדם את השאיפות האימפריאליות של ארה"ב.

דיפלומאטים מערביים אמרו, כי הגברת ההתקפות הסובייטיות בשבועות האחרונים כנראה משקפת בחלקה אווירה פסימית לגבי ועידת הפיסגה. אך נועדה גם להפגין עמדה תקיפה.

פגישה נוספת

בינתיים נמסר, כי הנשיא רייגן וגורבאצ'וב החליטו להוסיף פגישה נוספת ביום חמישי, אחרי שיחות הפיסגה שיהיו בימי שלישי ורביעי.

ה„וושינגטון פוסט" מסר אתמול, מפי פקיד בכיר בבית־הלבן, כי השיחה של יום חמישי תאפשר לשני המנהיגים לסקור יחדיו את תוצאות הפיסגה, לפרסם הודעה משותפת או הודעות נפרדות, ואולי להתום על הסכמי תרבות ועל הסכם על הבטיחות באוויר. (עי"ר, ע"צ)

קבוצת מפגינים בבגדים שחורים ומסיכות, המסמלות מוות, במצעד מחאה שקיימו אתמול בג'נבה, נגד מירוץ החימוש וסכנות מלחמה גרעינית. (וצלום אי.פי.)

סל התצרוכת החודשי

(המשך מעמוד ראשון)

הכלכלית בגלל עליית המדד הרשמית.

השכירים יקבלו תוספת יוקר בשיעור של 3.8% במשכורת חודש נובמבר אשר תשולם בראשית דצמבר. יצויין, כי במשכורות דצמבר וינואר יקבלו השכירים תוספות שכר של 4 אחוזים כל חודש, ואילו במשכורת פברואר יקבלו תוספת של 3.5 אחוזים. תוספות אלו יישולמו ללא קשר עם שיעור האינפלציה.

עליית המחירים בחודש אוקטובר הביאה את מדד המחירים לצרכן ל־301.4 נקודות על הבסיס 1980+1. מחירו של סל התצרוכת החודשי הממוצע של משפחה עירונית הגיעה לפי מדד אוקטובר לכ־1.110.000 שקלים, כולל ערך שרותי הדירות שבבעלות הדיירים.

העלות מס הנסיעות

עם פירסום המדד הודיע משרד האוצר, שמהיום בחצות יעמוד מס הנסיעות 175.330 שקלים. המס לנוסעים לרומניה יעמוד על 87.670 שקלים.

מאז הבחירות השנה עלו המחירים לצרכן בכ־180.2 אחוזים. אך בתקופה אוגוסט וספטמבר הם עלו בכ־12 אחוזים בלבד, שיעור של קצב שנתי של 58 אחוזים.

פקידים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אמרו ביום שישי, שרוב רובה של עליית המדד בחודש אוקטובר נבע מעליות במחירי הירקות והפירות, הדיור, ההלבשה וההנעלה. יצויין שעליות מחירים אלה משקפות על פי רוב גורמים עונתיים.

שר האוצר יצחק מודעי אמר ביום שישי, שאם לא יהיו הפתעות או חריגות במדד נובמבר הוא יעלה רק ב־1.5 עד שני אחוזים. בהרצאה במועדון המסחרי והתעשייתי בת"א אמר מודעי, שמלכתחילה היה ברור, שיהיה קשה להשאר במסגרת עליית מדד של 4 אחוזים, וזאת בגלל העליה במחירי הירקות והפירות.

נשיא התאחדות התעשיינים אלי הורוביץ אמר ביום שישי שמפעלים יתקשו לשלם את תוספת היוקר. בפגישה של המועצה הכלכלית חברתית בירושלים ציין הורוביץ שלדעת התעשיינים הריבית והשכר הם העובדים של התוכנית הכלכלית.

עליות עונתיות

עליית המדד בחודש אוקטובר נבעה כמעט כולה מעליות במחירי הירקות והפירות, אשר עלו 25.3 אחוזים. מחירי ההלבשה וההנעלה עלו ב־20.8 אחוזים עם כניסת הלבשת והנעלת החורף לחנויות. מחירי הדיור שנמדדו ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עלו ב־6.2 אחוזים. עליה במחירים אלה שיקפה את חקר מחירי דירות לרביע השלישי של השנה, שביצעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. יצויין ששלושת סעיפים אלה תרמו 4.2 אחוזים מתוך עליה של 4.7 אחוזים מעליית המדד.

קיסר: השכר אינו הגורם האינפלציוני

„עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור של 4.7% בחודש אוקטובר היא, לצערנו, מעל ומעבר למצופה ולתחזיות התכנית הכלכלית שציבור העובדים תרם ותורם להגשמתה יותר מכל מיגזר אחר במשק הישראלי; ומכאן מוכח שוב שההסתדרות צודקת בעמדתה שהשכר איננו הגורם המייקר והאינפלציוני, כפי שגורסות תיאוריות מסוימות שקנו להן אחיזה ללא ביסוס עובדתי במציאות" — אמר ביום שישי מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר בתגובת ההסתדרות על עליית המדד בחודש אוקטובר 1985.

עם זאת הודיע קיסר שההסתדרות עומדת על כך שתשלום תוספת־היוקר בשיעור של 3.7% במשכורת נובמבר 1985 ייעשה בהתאם להסכם תוספת־היוקר התקף, וללא סטיות ממנו.

ח"כ צבן: לשלם לשכירים מלוא עליית המדד

נציג מפ"ם בועדת הכספים ח"כ יאיר צבן אומר, כי עליית המדד מוכיחה שאפילו שחיקה פראית של השכר לא הביאה לבלימה סופית של האינפלציה, ובלי טיפול שורש ברווחי ההון, בשוק ההון ובשערי הריבית המשק עלול לחזור לסיחרור אינפלציוני.

לדברי ח"כ צבן, לאחר שהממשלה נאלצה להודות באשמה, כי השכר נשחק קשות אף מעבר למתוכנן, יש לשלם עתה לשכירים תוספת יוקר בשיעור מלא לעליית המדד, וכן לתקן את מדרגות המס כדי להגדיל את שכר הנטו.

חבר מינהלת חברת העובדים גרשון וילן אמר אמש בתגובה על העליה של המדד כי הדבר מוכיח את כשלונה של המדיניות הכלכלית משום שיש עליה במוצרי הצריכה החסכונות הכפילו את עצמם והריבית הגבוהה היא כדי לשמור את הכסף בידי הציבור ולא בידי הפירמות והעסקים אשר חלקם הגדול נמצא בקשיי אשראי.

הסכם בין ארה"ב וישראל

(המשך מעמוד ראשון)

רבין, יקדם את השיחות עם ירדן ועם הפלשתינים. אולם רבקן שלל מתן תפקיד כלשהו לאש"ף.

בשלב הזה, המשיך רבין, המלך חוסיין עדיין ממתין לתשובה מיאסר ערפאת בעניין הפסקת פעולות הטרור נגד ישראל ואימוץ החלטות האו"ם 242 ו־338 על־ידי אש"ף, ומכיר בזכות קיומה של ישראל. האמריקנים מסכימים עם ישראל, אמר רבין, כי הכדור נמצא עתה במגרש הירדני.

שר הביטחון סירב להעריך את סיכויי המאמצים, שעושה ירדן לשפר את קשריה עם סוריה. תוצאות הפגישות האלה עדיין אינן ברורות, הוסיף כמובן, עדיין לא ברור האם שיפור הקשרים יהיה טוב או רע עבור תהליך השלום.

מסגרת בינ"ל

ישראל, אמר רבין, תהיה מוכנה לקבל מסגרת בין־לאומית לפתיחת שיחות שלום, בתנאי שזה יוביל לשיחות ישירות בין ישראל ומשלחת ירדנית־פלשתינית משותפת.

לדברי רבין, הגיעה ישראל להסכם עם המלך חוסיין בדבר שיחות שלום בחסות „מטריה בין לאומית" אך ורק אם המשתתפים הפוטנציאליים בשיחות אלה, כגון בריה"מ, „לא יתערבו במה שצריך להיות, דו־שיח ישיר בין ישראל וירדן".

תיקון טעות

במדור „של אפי לנראו", „קשר בפולי, מיום ו' האחרון, הופיע, בטעות השם אברהם תירוש מ„קיוזות אחרונות". כמובן, שהכוונה היתה לאברהם דישון, כפי שאפשר היה להבין מהמשך הכתוב. עם אברהם תירוש הסליחה.

●

את הצילומים ברשימתו של א. שילוני בגליון שבת: מי המציא את פת"ם בלטה, צילם הארכיאולוג ד"ר צבי אילן, ולא כפי שנמסר בטעות.

קופות שנתגלו בעבה בבתי הכנסת נתגלו באיזור האופסיס, ולא כפי שנכתב במשובש.

ועכשיו תנופה לחידוש הצמיחה

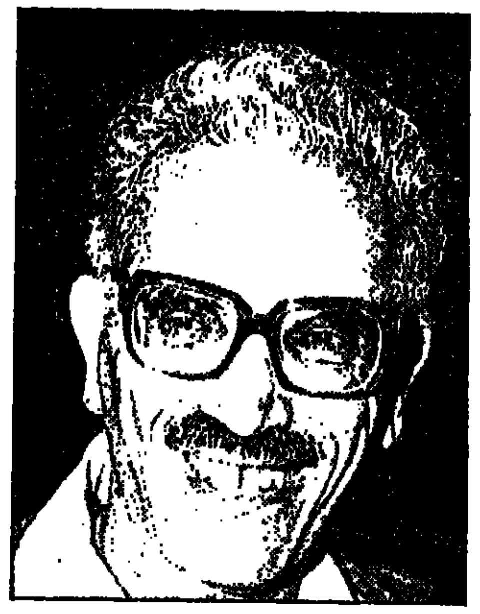

ההסתדרות הכללית של העובדים, כתנועה חברתית נוטלת על עצמה יזום והנהגת מהלכים לשינוי פני החברה בישראל.
כתנועה אחראית המבטאת את האינטרסים המובהקים של ציבור העובדים ובכך את האינטרסים של מדינת ישראל נתנה ההסתדרות את חלקה להצלחת התכנית הכלכלית.

בניגוד למדיניות היוצרת אבטלה, פערים חברתיים וצמצום שרותים חברתיים, ההסתדרות מאמצת עכשיו, בכל כוחה הרעיוני, המשקי וההתנדבותי את כוון הצמיחה, כוון שהוא האינטרס האמיתי של מדינת ישראל.
כוון זה יושג באמצעות התנדבות ועזרה הדדית, של עובדים למען עובדים, למען יצירת מקורות תעסוקה חדשים בעיקר באזורי הפיתוח.
החלוציות, ההתנדבות והעבודה היוצרת היוו את הבסיס עליו קמה מדינת ישראל.

ע"י תרומת ימי עבודה, פעילות אימוץ וסיוע התנדבותי למפעלים הזקוקים לחיזוק נביא להגברת התפוקה, לשיפור הרווחיות ולהגדלת מספר המועסקים. בכך ניצור מנוף לשינוי ערכים בחברה בישראל, נתרום לפתרון מצוקות המשק ולחידוש הצמיחה הכלכלית.
יזמת ההסתדרות זוהי הפריצה, גלגל התנופה שיסחוף אחריו את המערכת כולה בכוון הצמיחה.

תנופה לצמיחה
להתנדבות ולחידוש הצמיחה במשק

מודעה זו נתרמה על־ידי:
המשביר המרכזי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ

מפ"ם פותחת במתקפת הסברה להגדלת השפעתה

במתקפת ההסברה יטלו חלק כל הסניפים העירוניים ומוסדות המפלגה ● ההסברה תתמקד במאבק נגד האבטלה, שכר העובדים, וחידוש הצמיחה במשק

מאת כתב „על המשמר"

מפ"ם פותחת במבצע רחב היקף להרחבת השפעתה בציבור ולגיוס אלקטורט פוטנציאלי למפלגה. המבצע שימשך ארבעה חודשים, יכלול את כל הסניפים העירוניים, מחלקות המרכז ואת כל מוסדות המפלגה. נושאי ההסברה והמאבק העיקריים יהיו סביב נושא שכר העובדים, נגד האבטלה ולקראת צמיחה במשק.

על המבצע מסר אתמול חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם בכנס פעילי מפ"ם שהתקיים בגבעת־חביבה. „ערב ראש השנה הכרענו בבירור שמפ"ם נערכת באופן עצמאי לקראת הבחירות הבאות. מבחינת מפ"ם עדיף שהבחירות תתקיימנה במועדן, אולם לטובת המדינה עדיף שיהיו בחירות מוקדמות.

„בהחלטת מרכז המפלגה לא סתמנו את הגולל על אפשרות של שותפות במסגרת תנועת העבודה. מפ"ם נמצאת כיום בפרשת דרכים לקיום או להתבטלות. זהו מאבק להישרדות" אמר מזכיר המרכז.

בגבעת־חביבה הסתיימו אתמול שלושה ימים של סמינר משלחת הפעילים של מפ"ם מהסניפים בערים, בקיבוץ הארצי, בסקטור הערבי. בסמינר השתתפו למעלה ממאה חברים שבלטו בהם צעירים רבים וחברים חדשים במפלגה. בין היתר עסקו בסמינר בנושאים כמו מטודות עבודה, חברה וכלכלה, השפעה בקהילה ופירסום המפלגה ומצעה.

את הסמינר אירגנה מחלקת ההסברה של מפ"ם והחברים נחום שור ונרדה שחר.

ביקורו של נחמקין בגולן „הרגיע את הדרוזים"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

אוהדי ישראל בקרב הדרוזים ברמת הגולן ביקשו בימים האחרונים מגורמים ממלכתיים בכירים להחיש בואם של שרי ממשלת ישראל לביקורים ממלכתיים ורשמיים באזור. הגורמים המתונים בקרב הדרוזים בגולן גורסים שביקורו של שר החקלאות אריק נחמקין לפני שבועיים ברמת הגולן תרם רבות להרגיע את הרוחות. בעיקר, לא ע"י הבטחון שהוא נתן אלא מעצם נוכחותו של שר ישראלי.

הגורמים המתונים מדגישים שזה היה הביקור הראשון זה שנים רבות של שר ישראלי ברמת הגולן. לדעת האישים הדרוזים המזוהים עם ישראל, מורגשת כבר עתה אוירה נוחה יותר לישראל בקרב הדרוזים לאחר שרבים פירשו את בואו של שר ישראלי כהוכחה לכך שישראל אינה מתכוונת לעזוב את האזור.

האישים הדרוזים מדגישים שאם בחודשים הקרובים ייבקרו בגולן מספר שרים ישראליים בלווית המנהיג הרוחני של הדרוזים בישראל, השיח' אמין טריף, וייפגשו עם הציבור הדרוזי יביא הדבר להרגעת הרוחות באזור. נוסף לכך גורסים הגורמים הפרו־ישראליים בגולן שיש לעשות הכל למרות הקשיים הכלכליים, כדי להוסיף תקציבים למועצות המקומיות בכפרים הדרוזיים.

כמויות גדולות של אמצעי לחימה נתגלו בדר־לבנון

אמצעי הלחימה נאגרו בידי האירגונים השונים בתקופה שלפני נסיגת צה"ל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

בשבועות האחרונים נחשפו כמויות גדולות של אמצעי לחימה מכל הסוגים באזור רצועת הבטחון. מדובר במצבורי נשק ותחמושת ואמצעי חבלה שמקורם מתקופה שלפני נסיגת צה"ל מדרום־לבנון.

ככל הנראה קיבלו הגופים השונים הפועלים באזור רצועת הבטחון ומצפונה לה הוראות ממרכזי התנועות והמפלגות להתכונן למאבק פנימי ביניהם על השליטה באזור עם נסיגת צה"ל. שיעים המשתייכים לאמל וחיזבאללה, קומוניסטים מפלגים שונים, סונים וגופים אחרים, צברו במשך חודשים רבים לפני נסיגת צה"ל כמויות גדולות של נשק במחבואים שונים, לקראת המאבק אשר הכל ציפו לו עם נסיגת צה"ל. אולם, לאחר שצה"ל נשאר באזור רצועת הבטחון, שימשו חלק מן המצבורים לנסיונות פיגוע נגד מטרות צה"ל וצד"ל.

עתה, לאחר מאמצים רבים של אנשי צבא דרום־לבנון נחשפו רבים מן המצבורים ואף נעצרו אנשים שביצעו פיגועים. רובם משתייכים לארגון השיעי הקיצוני חיזבאללה.

במיפגש שהיה לפני כמה ימים בין ראשי כפרים ברצועת הבטחון לבין נציגי צה"ל הומחש היטב שמעצרם של הקיצונים השיעים וחשיפת אמצעי הלחימה סייעו להרגעת הרוחות ולהרגשה כללית בקרב ראשי הכפרים נוחה יותר כלפי צבא דרום לבנון באזור רצועת הבטחון.

נחטפו מספר אנשי המשמרות האזרחיים ברצועת הבטחון

אתמול בשעות אחה"צ חדרו אנשים שזהותם טרם נודעה, במספר כלי־רכב לכפר חונין השוכן בגבול הצפוני שלרצועת הביטחון, באיזור בינת־ג'בל. האנשים חטפו מספר תושבים, רובם משרתים במשמרות האזרחיים, ונסעו עימם לאיזור שמצפון לרצועת הבטחון. בכפר שמדובר אין כל קושי לחדור מצפון לרצועת הביטחון ולהיכנס לתוך הכפר. גורמים בכירים בצד"ל מסרו אתמול לכתבנו שבין החטופים אין חיילי צד"ל. כידוע, המשמרות האזרחיים, קשורים לצבא דרום לבנון בכל הקשור לאספקה ותשלום המשכורות, אך תפקידם מתרכז בעיקר בשמירה על הביטחון הפנימי בתוך הכפרים שבהם הם מתגוררים. הכפר חונין הוא כפר שיעי הנכלל באיזור רצועת הביטחון.

עצרות הזדהות עם יהודי בריה"מ בז'נבה ובת"א, ערב פגישת הפיסגה

לדובר המשלחת הסובייטית הוצגה קריקטורה אנטישמית שפורסמה בעיתון סובייטי — לעיני נציגי התקשורת מרחבי העולם — „לא באישור השלטונות" השיב זמיטין

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשווייץ וסוכנויות הידיעות

ז'נבה. — עצרת הזדהות עם יהודי בריה"מ, ביוזמת הוועד השוויצי למען היהודים הסובייטיים, תיערך מחר בכיכר האוניברסיטה.

הנואמים הראשיים יהיו ציר הפרלמנט הליברלי ונשיא האוניברסיטה בשוויץ, אובידי ודוו, והפילוסוף היהודי־צרפתי ברנרד אנרי־לוי. המארגנים מצפים לבואם של כמה מאות יהודים מכל קהילות מערב־אירופה.

יורי שטרן, דובר המרכז למידע בענייני יהודות בריה"מ בישראל, גרם ביום שישי לתקרית במסיבת עיתונאים שכינס ליאוניד זמיטין, דובר ראשי של המשלחת הסובייטית לפסגת ז'נבה.

לעיני עשרות הכתבים הנוכחים, ניגש שטרן לבמה והראה לזמיטין קריקטורה אנטישמית שהופיעה בתחילת החודש בעיתון אוקראיני. „האם קריאתכם לאחווה בין העמים תופסת גם לגבי המיעוט היהודי בבריה"מ?" שאל שטרן.

זמיטין השיב ש„הקריקטורה פורסמה ללא אישור השלטונות המוסמכים..."

ערב פגישת הפיסגה רייגן־גורבצ'וב בז'נבה תתקיים עצרת הזדהות למען יהודי בריה"מ ביום ראשון הקרוב, בהיכל הספורט בתל־אביב.

העצרת מאורגנת ע"י המחלקה לעליה וקליטה בסוכנות היהודית וע"י המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ. ישתתפו בה עשרת אלפים איש ומטרתה להפגין את מחוייבותו של העם ישראל למאבק על זכות עלייתם ארצה של יהודי בריה"מ.

באירוע ישתתפו מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, שר הקליטה יעקב צור וראש המחלקת העליה בסוכנות מר חיים אהרן.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה – 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13124	ברגי מכונה
13128	עמודי משא וחלקיהם לקו 400 ק"ו
13134	לוחות חלוקה ואבטחה
13137	שלבי טיפוס לעמודי משא ומתיחה מ.ע.
13140	גשר הארקה
13142	מכסה P.V.C לתילים
13152	תילי נחושת שזורה 16 ממ"ר
13155	תילי נחושת שזורה 95 ממ"ר

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 5.12.85

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00–13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת חכה חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.
לחצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. – הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אנשים ואירועים

8 שנים אחרי הביקור — נמשכת נקמת סאדאת בסטודנטים מהרצועה

סטודנטים מהרצועה נתונים במצב קשה משום שאין מתירים להם ללמוד במצרים מאז ביקורו של הנשיא סאדאת בירושלים. סאדאת נפגע אז מסירובם של הפלשתינים להשתתף במו"מ על השלום ואחד הצעדים הראשונים שנקט אז היה לאסור על בואם של 1000־1500 סטודנטים מהרצועה שיצאו מידי שנה ללמוד במצרים. מדי פעם, נוסעות בעניין זה משלחות שתדלנים למצרים ולאחרונה הובטח ש־300 סטודנטים יורשו להגיע לשנת הלימודים הנוכחית אך למרות שזו כבר החלה, הרשיונות טרם הגיעו.

סוריה ולוב מוכנות לקבל סטודנטים מן הרצועה אך אלה לא נלהבים לנסוע לשם מסיבות שונות, ביניהן העובדה, כי תוכנית הלימודים ברצועה מבוססת על זו במצרים. רפאל גאון

„מקום טוב באמצע" — פארק ע"ש גולדה מאיר

ועידת פיוניר ווימן — נעמת של ארה"ב, המתכנסת בירושלים, חנכה אתמול בפארק עצמאות ארה"ב שבהרי ירושלים דרך חדשה המתחברת אל מערת הנטיפים ובית־שמש. בטקס, שהתקיים בהשתתפות 600 צירי הועידה, הודיעה נשיאת פיוניר וומן בארה"ב, היה פיליס סטאקר, למשה רינבלין, יו"ר דירקטוריון הקק"ל, על החלטת ארגונה להשתתף בפרוייקט פארק גולדה הממוקם באזור נחל רכיבים.

„מקום טוב באמצע" — כך מכונה פארק גולדה אשר נמצא בין פארק אשכול באזור הבשור, לבין פארק בן־גוריון בדימונה ופארק ספיר בצפון הערבה.

עבודות הכנת פארק גולדה לעונת הנטיעות הראשונה נמצאות בעיצומן. בעיקר יינטעו אשלים, אקציות, אקליפטוסים וכן צמחי מדבר. בשטח הפארק, המשתרע על כ־200 דונם, יונחו צנורות השקיה.

אירגון פיוניר וומן התחייב להשתתף בסך 600 אלף דולר בפרוייקט זה. (שעיה)

3 נמרים ואריה זרעו בהלה ברומא

רומא. — 3 נמרים ואריה שמלטו מכלוביהם זרעו אתמול אחר הצהריים בהלה בפרברי רומא, שם הומתו בסופו של דבר 3 מהם בידי צלפים.

לקראת הצהריים דווח בעליו של קרקס קטן, שהקעים את אהלו לפני יומיים בפרימוואלה, בעיבוריה הצפוניים של רומא למשטרה על העלמות החיות. מיד חסמו כוחות משטרה גדולים את האזור.

הנמרים והאריה, שהיו כנראה רעבים ועצבניים מרעש המסוקים שהנמיכו טוס, זרעו בהלה בתוך האוכלוסיה כשהם דוהרים ברחובות. אחד מהם טרף כלב. השוטרים לא הצליחו למצוא את המאלף של החיות ואז נאלצו לירות בהן. שניים מהנמרים והאריה נהרגו. האריה לבדו נפגע מ־250 כדורים, מסרו עדי ראיה. הנמר השלישי ניצל הודות להתערבות של רופא וטרינאר, שהצליח לירות לגופו מזרק עם חומר הרדמה. אגודת צער בעלי חיים מחתה נגד „טבח" זה. (ע"צ)

סורים ישותפו בטיסות חלל של בריה"מ

דמשק. — סגן נשיא סוריה, זוהייר משרקה, גילה אתמול, כי בריה"מ מאמנת סורים על מנת לשתפם במבצעי חלל ביחד עם אסטרונאוטים סובייטיים.

„אסטרונאוטים סוריים מקבלים אימונים כדי לצאת לחלל ביחד עם חבריהם הסובייטיים", אמר באסיפה פומבית כאן.

משארקה הוסיף כי הסורים, נוסף על השתתפותם בטיסות החלל, יבצעו מחקר מדעי לרבות של חשיפתם של מקורות מינרליים ונושאים בתחום הגיאופיזיקה והביולוגיה הרפואית. (עד)

מיס איסלנד, הולמפריור קאלסדוטיר, בת 22, הוכתרה ביום חמישי בערב כמיס עולם בתחרות שנערכה בלונדון. בשלב הגמר הקדימה היפהפיה האיסלנדית את מיס בריטניה ומיס ארה"ב (צילום: איי.פי.)

ניצחונו של כישלון

האצבע על ההדק

פרס, בשל אי־יכולתו „ללכת עד הסוף", נותן מעתה לשרון לקבוע את העיתוי לפירוק האחדות

מאת לוי מורב

אילו אני שמעון פרס, הייתי קצת מודאג. למרות מחיאות הכפיים הקצובות והסעירות במרכז מפלגת העבודה, (בכפות ידיים פתוחות) סטייל מרכז חירות, לא ברור מי בדיוק ניצח במשבר האחרון.

לכאורה נאלץ אריאל שרון להתנצל בכל ששת הסעיפים. לכאורה הוא הודה שכל טענותיו בעיקר יסודן. לכאורה דחק אותו שמעון פרס לפינה. אבל המשבר הניב גם כמה עובדות לא כל־כך נעימות לראש־הממשלה.

● שמעון פרס מסר מעתה את המפתח למשבר הבא, ואולי לפירוק הממשלה, לידיו של אריאל שרון. מעתה יכול שר התעשייה והמסחר בכל עת ליזום, בהתאם לנוחיות הפוליטית שלו, את המשבר הבא. מספיק שיופיע, עם ליווי תקשורתי מתאים, בסניף חירות בכרכור ויאמר שם ש„שמעון פרס הוא אסקופה נדרסת של הצבוע העמוני" — ולפרס לא תהיה שום ברירה אלא להגיש לו מיד את מכתב הפיטורין, עם כל מה שמשתמע מכך. זהו, מבחינתו של כל פוליטיקאי, מצב בלתי־נסבל. שמעון פרס, בשל אי־יכולתו ללכת עם שרון עד הסוף במשבר זה, הניח את אצבעו העבה של שר התעשייה על ההדק האקדח, המכוון ישירות אל ליבה של ממשלת האחדות. לשרון נותר רק לקבוע מתי ילחץ על ההדק. ברור ששיקוליו של גיבור מלחמת לבנון יהיו כפופים לשיקולים כיתתיים ופוליטיים צרים, של מאבק על ראשות חירות והליכוד, כולל האפשרות למנוע ממימלא מקום ראש הממשלה, שר החוץ יצחק שמיר, את החלום המתוק של הגעת הרוטאציה. זהו המשגה הראשון והכבד ביותר של ראש הממשלה. אבל זה איננו המשגה היחיד.

● במשבר הנוכחי התברר לשמעון פרס — וזאת העובדה הפוליטית החשובה ביותר — שאין לו, למרות ההבטחות וההשבועות של הצמד שחל־אדרי, פשוט אין לו ממשלה צרה. ש"ס איננה בכיס של אף אחד. וראי לא בזה של מפלגת העבודה. צריך להבין, שאילו היו לפרס הח"כים של ש"ס והמפד"ל, המכתב לשרון היה נשלח ללא כל היסוסים וסיפור ממשלת האחדות היה מסתיים כבר ביום רביעי. אבל הרב ש"ך, וכנראה הרב עובדיה יוסף, לא רצו לראות את שרון ואולי גם את הליכוד מחוץ לממשלה.

● המשבר האחרון לא החליש את הברית בין הליכוד למפלגות הדתיות. נהפוך הוא. הברית בין שר הפנים יצחק פרץ לשר התעשייה והמסחר אפילו התהדקה, כפי שלא היתה מעולם.

● במשבר האחרון הוברר, למי שעוד היו לו ספקות, שראש הליכוד יצחק שמיר לא מגיע אפילו לקרסוליו של קודמו מנחם בגין. במקום, כפי שהציעו לו תומכיו וידידיו (דן מרידור, רוני מילוא, מיכאל דקל ואחרים), ללכת מיד עם העסק למרכז חירות, להעביר החלטה שהליכוד נשאר בממשלה גם בלי שרון, העדיף שמיר להתייצב לצידו של מי שמבקש את ראשו וכסאו. מעמדו של שרון בליכוד לא רק שלא נחלש, אלא אפילו התחזק. כולם נאלצו להודות בראש חוצות שהם אינם יכולים בלעדיו.

● למרות חוק יסוד הממשלה, המאפשר לראש הממשלה לפטר שר, התברר שיש עדיפות להסכם הקואליציוני. שהוא נחות מבחינה חוקית לעוצמת חוקי היסוד. הליכוד ויצחק שמיר לא הסכימו בשום פנים ואופן לוותר על הסעיף לפיו יכול ראש הממשלה לפטר רק שרים ממפלגתו הוא ואינו יכול לפטר שרים מן הליכוד ללא הסכמתו של שמיר.

● מבחינה ציבורית התברר לכאורה שאריאל שרון איננו שונה מהפוליטיקאים האחרים. גם הוא דבק בכיסאו, זאת התבוננות אינטלקטואלית בעניין. חסידיו של שרון לא רואים זאת כך. במיוחד אלה המאכלסים את מרכז חירות. בעיניהם הוא בסדר גמור. ולא רק בעיניהם. „הרי שרון התנצל", אמר מישהו מהרחוב ברדיו, „אז מה עוד רוצים ממנו". שרון הפך במהלך המשבר ל„אנדרדוג". לזה שכולם רוצים לחסל אותו, לפגוע בו ולסלק אותו מן הזירה. הציבור הכללי נוטה כדרך כלל לתת את אהדתו למי שנראה מסכן ונחות באותו שלב. לכן, אילו אני שמעון פרס, לא הייתי מתרשם ממחיאות הכפיים במרכז המפלגה, והייתי מודאג מאד מצעדיו הבאים של שר התעשייה והמסחר.

החסימה שהוחמצה

בשבוע שעבר חזינו כולנו כיצד פוליטיקאים מפוחדים הקרויים „שרי חירות" פתחו בפני שרון את כל הדלתות ● וכבוד השר עוד ירוץ קדימה ● בהסתערות

מאת מוטי בסוק

שמעון פרס, אריאל שרון ויצחק פרץ הם שלושת המנצחים האמיתיים של „משבר שרון". פרס חיזק את כוחו בממשלה ובמפלגת העבודה (איפה רבין?) אריאל שרון הוכיח לאורנים שמיר, ארנס ודוד לוי, כי בכוחו לאנוס את הליכוד לרקוד לצלילי חלילו, גם כשהנעימות אינן אהובות עליו. יצחק פרץ, המתווך הלאומי, הוכיח כי בלעדי ש"ס לא תיכון בכנסת הי"א ממשלה צרה.

גם שמעון פרס סופר את הימים. גם שמעון פרס יודע כי עד לרוטציה נותרה לו רק שנה אחת. לאחר שהוציא את צה"ל מלבנון, לאחר שהעלה את כלכלת ישראל על פסי תוכנית הבראה רב־שנתית, היעד המרכזי הבא שלו הוא שיחות שלום עם ירדן. בשבועיים האחרונים מכשיר ראש הממשלה את הקרקע לקראת פגישה היסטורית פומבית ראשונה עם חוסיין. תחילה הוא כופף בכנסת, ב־4.11.85, את הליכוד לכיוון אסטרטגיית השלום שלו. השבוע העמיד את הליכוד כמפלגה ואת אריק שרון, בפינה. מעתה העם והמדינה ערים, כי התפרצות אלימה נוספת, של שרון תביא להרחקתו האוטומאטית מהממשלה.

ראש הממשלה רוצה להגיע לפתיחת השיחות עם ירדן כשהליכוד בממשלה. לשם כך הוא זקוק לחירות שקטה יותר, מהלכת עוד יותר על קצות בהונותיה. לשם כך הוא זקוק לשרון; מרוסן יותר, מכופף מעט. מוגבל בתגובותיו. את כל הדברים האלו הוא השיג השבוע. פרס ישמח מאוד אם אחרי פתיחת השיחות עם ירדן יישאר הליכוד בממשלה. מאידך, אם הפתיחה תלווה באופוריה תקשורתית וציבורית, הוא לא ילבש שק אם הליכוד יפרוש מהממשלה.

● **בוטלו המחנות במערך**

מאז עלה פרס על כסאם של בן־גוריון, אשכול וגולדה חל מהפך מעניין מאד במפלגת העבודה. מי שעוקב היום אחרי עבודת הסיעה הגדולה (37 ח"כים) בכנסת, מבחין עד מהרה בקבוצה מאוד מלוכדת, ממושמעת וללא מחנות. למעשה, אין היום, שמאל או ימין ב„עבודה". נחמקין, ארבלי־אלמוזלינו, בן־מאיר, נמיר או רמון, מתייצבים לדגל כל אימת ששמעון פרס או המפלגה קוראים להם. יש מעט הצהרות לעיתונות. יש מעט רטינות, וזו לא.

הפיכת הסיעה בכנסת למכשיר בידי ראש הממשלה והתייצבות המוחלטת של השרים לימין פרס, מוכיחים כי „העבודה" אוהבת את השלטון, מוכנה להתבטל לפניו, ותעשה את הכל כדי לא לאבד אותו.

במשבר שרון, כמו גם במשברים קודמים, לא ידעו שרי המערך — וכמובן הסיעה בכנסת — מהי האסטרטגיה, וגם לא מהי הטאקטיקה של פרס. ראש הממשלה לא שיתף אותם בהחלטותיו וגם לא בהתלבטויותיו. ובכל זאת, שרי המערך וח"כיו התייצבו מאחורי ראש הממשלה. בכל המהלכים.

טועה מי שחושב, כי שרון הוא המפסיד הגדול ב„משבר שרון". יתכן כי העתיד, ולאו דווקא הרחוק, יוכיח כי שרון יצא מנצח מאירועי השבוע שעבר. יצחק שמיר, דוד לוי, משה ארנס — למעשה כל שרי הליכוד וכמעט כל ח"כיו — היו שמחים מאוד לעלות על הטרמפ שהציע להם בימים האחרונים שמעון פרס: ממשלה בלי שרון. הם בדקו את האופציה. תשובתם, גם לפרס וגם לשרון, היתה זהה: „לצערנו, אי־אפשר לנסוע בלעדיו". שרון, החכם והתחבולן בשרי הליכוד, קלט את המסר.

כל היסטוריון שחקר את הפאשיזם יודע להניח אצבע ולומר היכן ניתן היה לחסום את מנהיגיו עוד לפני שהגיעו לפיסגה, עוד לפני שצברו כוח. בשבוע שעבר חזינו כולנו כיצד פוליטיקאים מפוחדים הקרויים „שרי חירות", פתחו בפני שרון את כל הדלתות, וכבוד השר עוד ירוץ קדימה, בהסתערות.

שרון לא נלחם בשבועות האחרונים בתוכניות השלום של שמעון פרס. שר התעשיה והמסחר אינו נלחם בראש הממשלה. שרון מנסה בכל כוחו להילחם ברוטציה. בחזית זו הוא נחל השבוע כישלון.

שרון תוקף את פרס ומתכוון לשמיר. רוטציה משמעותה המלכת שמיר לראש הממשלה לשנתיים. ואחרי־כן יהיו בחירות. ושמיר יתייצב בראש רשימת הליכוד, כי אין מדיחים ראש ממשלה מראשות הרשימה. ניצחון בבחירות לליכוד משמעותו שמיר ראש ממשלה. ניצחון למערך פירושו פרס ראש ממשלה. כלומר, שרון שוכח מראשות הממשלה למשך שבע השנים הבאות (שנת פרס, שנתיים רוטציה שמיר, וארבע שנות הכנסת הי"ב). שרון אינו רוצה ואינו מסוגל להמתין בפינה שבע שנים. הוא מוכרח להיות ראש ממשלה.

אריאל שרון יודע, כי החוליה הזותר חלשה בשרשרת שבע השנים, היא השנה שלפני הרוטציה. וזאת ימקד את כל כוחו בשנה הקרובה בנסיונות חוזרים ונשנים לפגוע בחילופי־הגברי בראשות הממשלה.

● **לפרץ יש עדיין עכבות**

יצחק פרץ (ש"ס) הוא „חיה" פוליטית. צעירה ומאד תמימה. אבל יחד עם זאת, חכמה ובעלת חושים מאד חריפים. במשך השנה שהוא יושב בממשלה עבר הרב הסימפאטי שינוי די רציני באוריינטאציה הפוליטית שלו. מלאוו מוחלט למערך והיקור מאד צמוד עם הליכוד, ערב הקמת ממשלת האחדות הלאומית, החל שר־הפנים לפזול יותר ויותר לכיוון שמעון פרס, אבל כשמדברים על ממשלה צרה עם המערך, יש לו עדיין עכבות. הן נובעות משלושה טעמים: הרב פרץ, בהשקפת עולמו הבסיסית הוא נץ (הרבנים עובדיה יוסף וש"ך מנסים, גדי בהצלחה, למתן אותו). הציבור של ש"ס אוהד את הליכוד ומתעב את המערך, מדובר באנשים קשיים, דתיים ומסורתיים, תושבי שכונות המצוקה ועיירות הפיתוח. והטעם השלישי: הרב פרץ הוא גם פוליטיקאי וריאליסטי ואינו רוצה לחשוף את ערוותו ברבים. בסיעתו ארבעה ח"כים. לממשלה צרה הוא יכול להביא רק שתי ידיים — שלו ושל הרב פנחסי. את יעקב יוסף הכנסת לא מעניינת. ואילו שמעון בן שלמה מקורב לכהנא יותר מאשר לגאולה כהן.

שמעון פרס לא רוצה ממשלה צרה לפני תחילת השיחות עם ירדן. יחד עם זאת, הוא שמח לשמוע השבוע מפי שני ח"כי אגודת ישראל, בפתיחות משבר שרון, כי הם עומדים לרשותו גם בממשלה צרה.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

שקרן עם קבלות

חיבעל בכבלים

פרס חשש שתביעתו להתנצלות תתפרש כקטנוניות של גינונים, לכן דרש משרון להצהיר כי דבריו אינם אמת ● שרון היום נתון בכבלים אם ידבר — יעוף מן הממשלה

מאת דורית גפן

השאלה, אם צריך היה ראש־הממשלה שמעון פרס למצות את הדין עם שרון עד תום ולפטרו מן הממשלה — יהיו תוצאות הפיטורין אשר יהיו — היא שאלה חשובה, אשר תעסיק בוודאי פוליטיקאים ופרשנים. אך לאחר סיומה של הפרשה ביום חמישי בלילה כפי שנסתיימה — בהתנצלות ובמכתב ההבהרות של שרון אל פרס — ראוי לנסות ולבחון את מה שקרה, לפני שמנסים להעריך את מה שהיה עשוי או עלול לקרות, אילו התגלגלו הדברים אחרת, דהיינו, אילו שרון היה מפוטר.

התקפלותו של שרון מהדברים שאמר היתה בשני שלבים. האחד היה הודעת התנצלות פומבית, שעה קלה לפני הישיבה המיוחדת של הממשלה ביום ד' בערב. שרון אמר באוזני כלי התקשורת, ובאמצעותם לציבור כולו, כי הוא מתנצל על שפגע בראש־הממשלה שמעון פרס. לא היתה דרושה אוזן רגישה במיוחד כדי לשמוע את ההפרדה שעשה שרון באותה הודעת התנצלות בין תוכן וסגנון. שעליהם למעשה לא ויתר, לבין הסגנון שממנו חזר בו. אכן, מאז תחילת הפרשה בהופעתו בקריית־חיים, בה ייחס לפרס את אשר ייחס, עמד שרון על כך בראיונות לכלי התקשורת, כי הסגנון הוא עניין שלו ואילו התוכן „המהות" — מלה שחזר עליה פעמים רבות — היא העיקר ועליה, כמובן, הוא עומד. במלים אחרות, שרון הציג את עצמו כמי שדואג לבטחונה וקיומה של ישראל, ושעל כן חובתו היא להתריע ולהזעיק נגד מעשיו של ראש־הממשלה. שרון האשים את פרס שהוא נוהג בציניות מול סכנות אמת האורבות לנו, וכי מדיניותו הרופפת והרופסת מהווה סכנה לבטחון ישראל. ההאשמות החמורות, כללו למעשה הכל — החל באי־קיום מינהל תקין, ועד להסכמה בנשאי עם סוריה ועל וועידה בינלאומית. שלא לדבר על התעלמות מהטרור ונטייה לשתף את אש"ף במשא־ומתן — כל אלה בסגנונו המיוחד של שרון, כמובן.

ההתנצלות הפומבית של שרון, שעה קלה לפני ישיבת הממשלה, לא ביטלה את כל חשדותיו והאשמותיו. היא רק היתה מחווה של פיוס כלפי פרס, לא בלי מעין קריצת־עין לכל השומעים, כי זהו אקט מן השפה ולחוץ. לאמור: אתם ואני הרי יודעים, כי כל מה שאמרתי הוא נכון, אך אני מוכן לזרוק לפרס „עצם" של התנצלות.

שרון האמין, כנראה, כי פרס יסתפק בכך. אלא שהוא טעה. ההתנצלות שהשמיע היתה חסרת משמעות בעיני פרס. השקרים והכזבים שהיו בדברי שרון נראו לו חמורים, שכן היו חלק מן המערכה שמנהלים מתנגדי השלום עם ירדן נגד מדיניות הממשלה. עוד נדבך בנסיון לקעקע את אמינות הממשלה וחוקיותה, הפעם של איש מתוך הממשלה. דברי שרון נועדו לגייס את דעת־הקהל נגד מהלכי השלום וליצור אווירה של אי־אמון כלפי הממשלה ובעיקר פרס — כאילו מדובר ב„סוס טרויאני" בתוך הממשלה, המבקש למכור לערבים (לירדן, לאש"ף וגם לסוריה ומצרים) את הכל.

פרס הבין, כי השלמתו עם התנצלות בלבד, ללא הבהרות מצד שרון, שיהיו למעשה הודאה כי כל מה שאמר וטען אינו נכון. או במלים אחרות, שדבריו בשקר יסודם, תתפרש כהסכמה בשתיקה עם טענות שרון. יותר מזה, פרס העריך שהציבור יראה את תביעתו להתנצלות כקאפריזה אישית וכקטנוניות של גינונים, שנועדו להסיח את הדעת מן „המהות", אותה מהות ששרון דיבר עליה. לכך לא היה פרס מוכן. הוא היה נחוש בדעתו, וכך אמר לכל אלה שבאו לגשר בינו לבין שרון, כך אמר בישיבת הממשלה וכך אמר גם בהופעתו לפני מרכז מפלגת־העבודה: כי על שרון לומר את האמת. עליו להבהיר, כי כל האשמותיו באותן שש נקודות מפורסמות, לא היו אמת, אלא שקר.

זה היה השלב השני. שרון ניסה להתחמק מהתביעה הקשה של פרס. אפשר להבין אותו. דבר אחד הוא להפריח כזבים, ודבר אחר, הרבה יותר קשה, הוא לבוא ולהודות בכך בפרהסיה, קבל עם ועדה. במיוחד כאשר יש לך כבר מוניטין של שקרן. כאשר אחרים אומרים זאת עליך — אתה יכול תמיד להתגונן ולומר כי הם שונאים אותך, מקנאים בך, רוצים לחסל אותך ולסתום לך את הפה. אך כאשר אתה עצמך מודה ששיקרת — אתה מאשר את אותן האשמות בחתימת־ידך.

שרון ראה את המלכודת שפרס הניח לרגליו, ולא רצה להיכנס לתוכה. הוא קיווה, כי יוכל להתחמק ממנה בסיוע המתווכים, ובראשם הרב פרץ, שבמניין שפך את ליבו בהתרגשות. הוא טען כי ראש־הממשלה מנסה להשפיל אותו עד עפר, והרי הוא כבר התנצל. ואף הביע אמון בפרס בישיבת הממשלה. הרב פרץ אכן התרשם מדברי שרון, אך ראש־הממשלה לא היה מוכן לוותר. אם שרון אינו חוזר בו מהאשמותיו, פירוש הדבר שאני הוא השקרן — טען פרס בפני השר פרץ, וזה הבין, כי משימתו לתווך בין השניים אינה קלה.

סוף הסיפור ידוע. שרון נתן ההבהרות, והודה למעשה כי אמר דברים לא נכונים. הוא היה שקרן עם קבלות בחתימת־ידו שלו.

אך מעבר להצלחתו של פרס לכפות על שרון שיודה בשקריו — הישג שאין לזלזל בו במצב הנוכחי, כאשר, לדברי פרס, מפיצים כזבים כדי ליצור אווירה של בלבול ולקעקע את האמינות של הממשלה ושל ראשה, הרי התוצאה החשובה האחרת של הפרשה הזו היא, שבידי ראש־הממשלה יש היום סאנקציה של ממש נגד שרון. שמיר, יכול לומר, כי הסעיף בהסכם הקואליציוני, המחייב את הסכמתו לפיטורי שר, שריר וקיים, אך כל אלה שנטלו חלק בפרשה, ובעיקר המפלגות הדתיות, יודעים, כי הסכמתו של פרס שלא להעניש את שרון, לא תחזור על עצמה פעם נוספת. נראה גם, כי במהלך מאמצי השכנוע שלהם הסכימו המפלגות הדתיות כי כך אמנם יהיה, אם תתרחש תקרית דומה בעתיד.

שרון הסורר והמורה, האיש שנטל לעצמו את כל החירויות לרבות השימוש בשקרים, כדי להשיג את מטרותיו ולתקוף את יריביו — הוא היום איש נתון בכבלים. שאותם הניח עליו לא אחר מאשר שמעון פרס. אם יתיר את הכבלים — יעוף מן הממשלה. ואז לא יהיה מי שיציל אותו.

קולק וירושלים: 20 שנה לטוב ולרע

מאת בצלאל עמיקם

בהשכמת בוקר. שעה שראשוני הפועלים יוצאים למלאכת יומם בירושלים המנמנמת, התייצב מול הלישכה הנעולה של ראש העיר אדם ממוצע קומה. כבד גוף במקצת, במיטב שנותיו. מאז חלפו קרוב ל־20 שנה ואותו אדם שחוותו הרעננה נשמרה בעינה חרף הזמן הרב שנקף ממשיך להופיע באותה שעה מול פתח הלשכה. אלא שאין הוא נדרש עוד להמתין, כי מאז מצויים בכיסו מפתחותיה... הוא נכנס, לבדו, אל הלשכה המרווחת, תופש מקומו ליד המכתבה ומתחיל להמטיר הוראות.

זהו טדי קולק ראש עיריית ירושלים, שבאחרונה מלאו עשרים שנה להיבחרו לכהונה ממנה לא מש מאז.

האיש הגיע לתפקיד כנבחרה של סיעת רפ"י. רשימתו של דוד בן גוריון, שניצחה את אחותה מפלגת העבודה בירושלים. מאז השיל קולק את זהותו הפוליטית והפך מזוהה עם העיר. למענה הוא פועל. וזהו כנראה סוד הצלחתו.

את הקדנציה הראשונה שלו החל בחורף 1965 כשהעיר היתה מבותרת בגדרות תיל וחומות בטון מכוערות, ולמעט הזוים שדיברו בכיסופים על איחוד. היא תפקדה כעיר ספר דלת אוכלוסין. תואר הבירה אומנם ניתן לה להלכה אך למעשה היתה מנותקת מצומת החיים של המדינה.

הכנסת שכנה עדיין בבנין פרומין ברחוב המלך ג'ורג' ומוזיאון ישראל היה בבנינו. "לתל־אביב אתם משלמים — לירושלים אתם מתפללים" אמר אז קולק לקבוצת תורמים של המגבית שפקדו את עירו.

זמן קצר לאחר היכנסו לתפקידו: שטחו בפניו פרנסי העיר תוכנית להעתקת בית העיריה שהיה סמוך לתחום הירדני, למקום בטוח יותר ומרווח יותר במערב העיר. קולק דחה את התוכנית המפתה על הסף.

בית העיריה, האמין כבר אז, לא יעמוד לאורך ימים בגבולה של ירושלים אלא יתפוס את המקום היאה לו בליבה.

טדי קולק הוא אחד מראשי הערים הבודדים בארץ שאפשר לצלצל למעונו מחוץ לשעות הקבלה (השם והכתובת מופיעים במדריך הטלפון). אורחים מנצלים זאת ומתאוננים בפניו על ברז דולף בשכונה או רעש מטריד שמקימים ילדי השכנים — והנושא זוכה לטיפול. קולק הוא פטריוט ירושלמי במלוא רמ"ח אבריו ומקנא לבכורתה של עירו קנאה גדולה. בתל־אביב, כך הוא מספר, הוא מבקר אחת לכמה שנים ולאחר שסיים בה את ענייניו הוא נחפז להסתלק ממנה כשהוא נזהר חס וחלילה שלא להישאר בה ללינת לילה. ראש עיריית ירושלים איננו מתנזר כלל מנסיעות לחו"ל אך הוא עושה אותן קצרות. בארה"ב הוא יכול לבקר יממה אחת בלבד ומיד הוא תופש את המטוס הראשון ורץ הביתה. לא מכבר נסע לפרנקפורט. ההמראה היתה בבוקר. קולק סעד שם צהרים, דן עם מי שדן, עלה על המטוס ואת הלילה עשה בירושלים. הכל בקצב הסילון. כשנוכח שחלומו הגדול ששדה התעופה עטרות ישמש נמל אוויר בינלאומי איננו מתגשם, החליט לטוס ממנו באווירון קל לנמל התעופה בן־גוריון ומשם לחו"ל. חותמת היציאה שהוטבעה בדרכונו היתה: ירושלים.

"תרדו מהרשא"

עוזריו הקרובים אינם יכולים לנשום לרווחה גם כשהוא נמצא במרחק אלפי מילין מהם. הטלפון בבתיהם מטרטר בשעות בלתי סבירות "והבוס" מכתיב הוראות. טדי קולק,

טדי קולק אינו משליך שולחנות. אך מאמרות ממשיכות לעוף – מספרים בלישכתו. (רחמים ישראלי)

מחוספס ולפעמים כבד לשון, ששפתו העברית משובשת לעיתים (ויש החושדים שבמתכוון הדבר) ידוע באמרי השפר שלו. פעם סנט באב מכובד שבא להתלונן בפניו: "שק לי בתחת".

לעבר מפגינים שנאספו מול בית העיריה הרעים: "תרדו מהרשא".

טדי קולק הידוע בקוצר רוחו טוען כי התמתן לאחרונה לבלי הכר. "אינני משליך יותר שולחנות". הוא מעיד על עצמו. שולחנות אולי לא אך בלשכתו יש אומרים כי המאמרות ממשיכות לעוף. הגמגום שלו בכינוסים ובהצהרות היה זה מכבר לסמלו המסחרי.

בזכות קשריו האישיים המגוונים הביא קולק לירושלים אמנים ידועי־שם כארתור רובינשטיין, ריצ'ארד ברטון שהלכו לעולמם, סופרים כסול בלו, יוג'ין אינסקו ונגנים כאיזק שטרן וז'אן פייר רמפל. טדי קולק גאה ברשת הספריות הציבוריות שיזם בירושלים, בחאן ובתיאטרון, במרכז המוסיקה ובפארקים הירוקים. "איש לא יעז לקטוף אצלינו פרח". הוא משתבח בתושבי עירו.

אולם לא הכל בסדר אצל טדי קולק. החוגים החרדיים למדו להכירו היטב ובמשך שנים הם לוחצים אותו וקוצרים אצלו הצלחות. לחץ דתי בנושא האיצטדיון הותיר את בירת ישראל ללא מגרש כדורגל ראוי לשמו, היכול לאחסן מפגשים בינלאומיים. לעומת מדיניות היד הקפוצה שלו, תומך קולק בחינוך החרדי העצמאי ומעניק הנחות מפליגות במיסוי לאברכי הישיבות. את התעשיה לא הצליח למשוך לעיר ומה שהוקם מושך פועלים ערבים מהסביבה הקרובה והרחוקה.

לאחר מלחמת ששת הימים הוקמו בירושלים שכונות חדשות בשרשרת. התכנון נעשה בידי אנשי משרד השיכון כשמעמדה של העיריה שולי. טדי קולק נלחם נגד הקמת ערי לווין סביב ירושלים אך הובס. הן נבנו על אפו ועל חמתו. ירושלים היום איננה רק בירת ישראל. אלא העיר הגדולה במדינה. אף בשטחה היא רחבת הידיים מכל הערים ומשתרעת על פני 110 אלף דונם. אחרי מלחמת ששת הימים התנבאו רבים כי החיים בין יהודים לבין ערבים יהיו לגהינום. לעומת המתח הרב הטמון בכל עיר מעורבת. ניתן לסכם את י"ח השנים שחלפו כשנים שקטות וטובות יחסית. אין ספק כי תבונתו, מרצו וכושרו של קולק תרמו לכך. העובדה שבשנים כה קריטיות עמד בראש העיר אדם בעל שיעור קומה כמותו. תרמה רבות לטיפוח הדו־קיום בצוותא.

טדי קולק גורס כי "מעמדה של ירושלים יקבע על פי המעשים שאנו עושים מתוך תבונה ושיקול דעת". ולאור זאת הוא מנהל את מאבקיו. קולק לא הצליח לשכנע את ערביי מזרח ירושלים לבחור נציגות שתצטרף למועצת העיריה. כל בעיה במגזר הערבי מוכרעת ללא השתתפות נציגיו הנבחרים. קולק מיצר על כך, אך ידו קצרה מלהושיע, מדיניותו היא, שיש להניח לערבים לעשות כנפשם ולהתיר להם לנהל את חייהם כחפצם. לפני כל מערכת בחירות חשים תושבי ירושלים כצופים בסרט מתח. מה יהיה בסופו? האם ירוץ קולק או לא?

טדי קולק, שהיה הראשון מבין ראשי הערים שהכניס את מימד ההתמודדות האישית, אוהב את ערפל הקרב. לעולם אין הוא מגלה את קלפיו מוקדם מדי, ובכך גורם תסכול מר ליריביו ולמבקריו.

היום, כתום שני עשורים לכהונתו, לא ברור עדיין אם ימשיך לרוץ בעשור השלישי. המבחנים העיקריים הצפויים בעתיד לירושלים דורשים שאדם בשיעור קומתו ימשיך להחזיק בהגה. כדי שירושלים תמשיך להיות מאוחדת יש להוסיף ולחזקה. מלאכה שבה מפגין טדי קולק מיומנות וחזון.

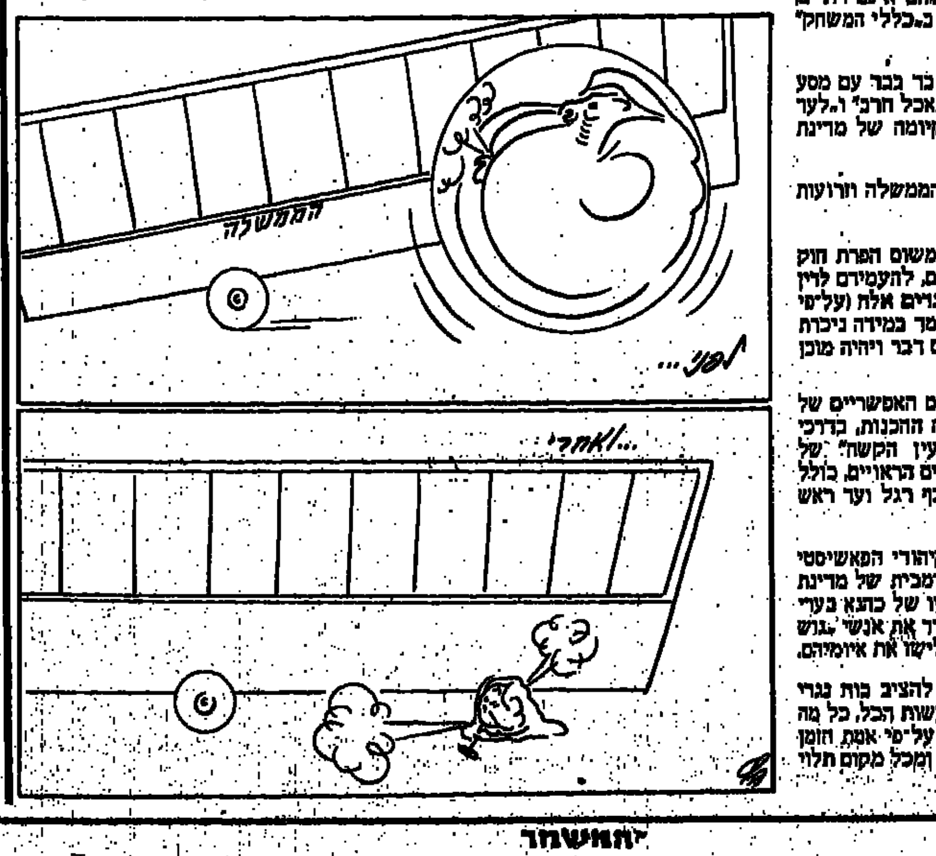

איום ללא מענה

מאת נחום שור

ההכרזות של אנשי "גוש אמונים" והמתנחלים על "מרי אזרחי" ו"מלחמת אחים" עוררו, ובצדק, רעש גדול ותגובות חריפות (בינתיים, רק מילוליות). אך למאמר המסית בעיתון "אלף־יוד", שקרא למרי מזויין ולהפרת החוק, קדם איום מפורש, מעל במת בית המחוקקים שלנו, שעבר כמעט ללא הד. וכה אמרה בנאומה ח"כ גאולה כהן, בעת שהוגשה הצעת אי־האמון בכנסת, ב־28 באוקטובר "אם יתקיימו שיחות שלום עם ירדן, הארץ תתהפך" (הדגשה שלי). כך, לא פחות ולא יותר, אמרה הח"כית המתלהמת, ואיש לא קפץ ולא פצה את פיו. פרט להערה קצרה ולגלגנית של ראש־הממשלה, שמעון פרס.

אם זה היה איום מרומז — הרי הרמז של גאולה כהן היה עבה כמו פיל, וכשהוא מושמע מפי דוברת מוסמכת וראשית של מפלגה וסיעה ממוסדת בכנסת, הרי זו, למעשה, הכרזה בשם מפלגתה. שמשמעותה היא כזו: אנו ("התחיה") אמנם משתתפים ב"כללי המשחק" ונהנים מכל הטוב שהדמוקרטיה מעניקה לנו: כיסאות וייצוג, תקציבים והשפעה, כוח פוליטי וצינורות לתקשורת. אך דעו לכם, שאם תחליטו בניגוד לדעתנו, כי אז לא אתם, הרוב הלגיטימי של הכנסת הנבחרת, תהיו מקור הסמכות עבורנו. וראו הוזהרתם "הארץ תתהפך"!

הכה נכון: למרות הנימה ההיסטרית שבה הושמע האיום המפורש הזה, הוא נאמר ברצינות גמורה ובכוונת מכוון.

לפיכך, הדבר הראשון שיש לעשותו הוא לקחת ברצינות את האיומים הללו ולפעול בהתאם.

כבר ידוע לנו, שלגבי "גוש אמונים" ואנשי המחתרת הטרוריסטית היהודית, מקור הסמכות איננו הכנסת, הנבחרת באורח דמוקראטי וריבוני, אלא ריבונו של עולם ורצונו, כפי שהם מפרשים את הרצון הזה. אנשים אלה מעולם לא קיבלו את השקפת העולם הדמוקראטית.

אך לגבי מפלגה וסיעה של חמישה ח"כים המיוצגת בכנסת, ששלושה מהם אינם דתיים, מתברר שהם מוכנים ליהנות מכל העולמות. כל עוד הדבר ניתן: גם להשתתף ב"כללי המשחק" הדמוקראטיים וגם להפר אותם, בעת ובעונה אחת.

מתוך כך עולה הצורך הדוחף לחשוף את צביעותה של סיעת "התחייה", כר בבר עם מסע ההסברה נגד תפיסת העולם הנציצית, שפירושה המעשי הוא ש"לנצח תאכל חרב" ו"לעד חללים יפולו" ולפיכך. זוהי תפיסה המאיימת על עצם סיכויי השרדותה וקיומה של מדינת ישראל באיזור מסוער זה.

שנית, הגיעה השעה שתיעשה פעולה ממשית, תקיפה ומיידית, על־ידי הממשלה וזרועות הבטחון, נגד המאיימים ב"מלחמת אחים".

אין שמץ של ספק שבדבריהם של נציגי המתנחלים מ"גוש אמונים" יש משום הפרת חוק וקריאת תיגר על עצם המשטר הדמוקראטי ולכן צריך לטפל אישית במאיימים, להעמידם לדין בכל חומר הדין. אולי תגובה תקיפה ונמרצת כיותר כנגד אויבי ישראל ובוגדים אלה (על־פי הגדרת הנשיא הרצוג, לפני זמן מה, את מעשי אנשי ה"מחתרת היהודית") תגמד במידה ניכרת את כוחם, אם כי אין ספק שכבר קיים אצלם "גרעין קשה", שלא יירתע משום דבר ויהיה מוכן לשפוך גם דם יהודי כמים.

שלישית, מן הראוי שכבר עכשיו תושקע מחשבה מעמיקה בכל התסריטים האפשריים של מנוף ההתנגשות הצפויה והבלתי־נמנעת עם קנאים משורפים אלה, ותחלנה ההכנות, בדרכי הפעולה האפשריות, על־מנת שההתנגשות הבלתי־נמנעת הזו עם ה"גרעין הקשה" של המתנחלים תהיה כרוכה במחיר מינימלי ותבטיח שבירה מוחלטת, בכל האמצעים הראויים, כולל שימוש בכוחו של צה"ל — של אויבי השלום הללו, המתהלכים חמושים מכף רגל ועד ראש ומאיימים כבר בגלוי "לרצוח אחים יהודים" שלא יקבלו את דעתם.

ורביעית, אולי בראש, להתחיל בכל הרצינות לארגן מול כנופיות הטרור היהודי הפאשיסטי קבוצות משימה פלמ"חיות, לסייע לצה"ל ולזרועות החוק למוטט את אויבי־המבית של מדינת ישראל; לארגן כוחות רחבים דוגמת הגופים שהתארגנו לאחרונה נגד הופעותיו של כהנא בערי ישראל (נוסח גבעתיים), כוחות שבצעירות ובאוכלוסים שונים ומגוונים יפעלו לבודד את אנשי "גוש אמונים" ו"התחייה" ואולי גם גורמים מסויימים מהליכוד שיתחברו אליהם, ויחלישו את איומיהם.

בכל מקרה, מול האיום של גאולה כהן וחבריה, ש"הארץ תתהפך", צריך להציב כוח נגדי נחוש ותולטה, לא רק על־מנת למנוע את התסריט של ההתהפכות אלא גם לעשות הכל, כל מה שתלוי בנו, במדינת ישראל, כדי ש"הארץ תשקוט" ולא רק ל"ארבעים שנה", על־פי אמת הזמן המקראית. על־ידי השגת השלום עם שכנינו, שלום שהוא אפשרי ואיננו דמיוני ומכל מקום תלוי גם בנו — ה"ארץ תשקוט" — מעתה ועד עולם.

רשות הקורא

מצרים לא התנצלה

בימים אלה מלאו 30 יום להירצחם בראס בורקה בסיני של בני אמיר בן ה־10, של חברינו הטובים חמן ואילנה שלח ובתם, ושל אניטה גריפל והילדות דינה ו... ברור לכל, כי הרצח המזוויע בוצע אך ורק בגלל היות הקורבנות יהודים וישראלים. אולם ההרגשה המקוננת בקרבי ובקרב רבים מחברי היא, כי ממשלת ישראל והמוכיחה בשתיקתם, כאילו השלימו עם הרצח וכאילו נוטים לעבור על כך לסדר היום, כאשר נראה לממסד ולנציגיו כי בכך תורמים הם לקידום תהליך השלום.

לדעתי, זוהי טעות איומה. באיזור המזרח התיכון ובעולם הערבי המקיף אותנו, לא קיים המושג "לוותר" על מקרה רצח; על רצח יש להגיב — ע"י נקמת דם או בסולחה.

לאחר הרצח המזוויע הזה אסור לממשלת ישראל ולעמה לוותר על קבלת תשובת אמת, התנצלות וקבלת אחריות מצד ממשלת מצרים, רק על ידי כך שנעמוד בתוקף על דרישותינו ונקבל את תשובות האמת נוכל ונעמיק את השלום האמיתי.

עד עצם היום הזה לא קבלתי שום התנצלות — לא בכתב ולא בעל־פה — מנציג מצרי כלשהוא, ואף נציג מצרי לא טרח לכתוב או להתקשר לביתי ולהביע את השתתפות ממשלת מצרים בצערי.

לדעתי, חובה לדאוג לכך כי מדינת ישראל ועמה יקבלו את תשובות האמת, ההתנצלות וקבלת האחריות מממשלת מצרים, ויוכח נכון כי דם ישראלי ויהודי איננו הפקר.

ראובן באום, ירושלים

הכשרון לשכוח

לידידי במפלגת העבודה,

"אנו מטפחים את השכחה וכאילו גאים אנו על קוצר הזכרון שבו חוננו. במטבע השכחה אנו משלמים לדורות שעל כתפיהם עלינו. לאידיאות ולחוויות שאיתן נאבקו ומתוך האבקותנו היינו למה שהיינו, ואת עומק מרידותנו אנו מודדים לא בכוח יצירתנו, לא בכשרוננו לזכות ולנסות ולהפריד ולהרכיב אלא בכשרוננו לשכוח.

"הסוציאל־פסיכולוג אשר ייצא ויחקור את תנועתינו הציבוריות, יהיה רשאי להוציא משפט שככל מה שאנו רואים עצמנו קיקיונים יותר, בני־בלי־שורשים יותר, הרעיונאמינים שאנחנו "משוחררים" יותר, נעלים יותר, נערצים יותר. כאילו היה זה משקל קטן בחלל עולמנו שהשורשים הם הם המעכבים את גידול צמיחתנו אל על".

הקטע הנ"ל, מתוך, "קודמי קודמינו" מאת ברל כצנלסון (הוצאת עם עובד תשכ"ח), ראוי לשמש תזכורת למצדדים בפשרה טריטוריאלית בתקופה הקרובה.

יוחנן מרידור, מעלה אדומים

להחזיר ההסתדרות לעובדים

לקראת בחירת הוועדה המרכזת של ההסתדרות קיימת דריכות רבה בקרב אלה שסיימו שתי קדנציות ועליהם לעבור את מחסום 60 האחוזים כדי להיבחר מחדש, ובקרב אלה הרוצים להימנות עם חברי הוועדה שתיבחר. הם בוודאי בטוחים שהם ראויים לכך כבעלי הכישורים הדרושים, והם לא מעטים.

בעייתה של הדמוקראטיה בהסתדרות היא, שאנשים המכהנים במוסדות המהווים מוקדים של קבלת החלטות בעניין כלל העובדים לא יוצמדו לכסאותיהם שנים רבות. הצמדה מושכת מנתקת אותם מהחוויה השוטפת של שולחיהם, והתקשחותם היא בלתי נמנעת.

הוועדה המרכזת, ומוסדות מבצעים אחרים של האיגודים הארציים, זקוקים מפעם לפעם לאנשים חדשים הבאים הישר ממקומות העבודה, והשואבים את השראתם מהעובדים. מן הראוי ששליחי הציבור ישננו לעצמם ויחזרו מעל כסאותיהם את הצורך החיוני...

מקובל, כי הפקידים העובדים בהסתדרות עובדים עד גיל הפרישה, אך חברי הוועדה המרכזת אינם פקידים כי אם שליחים. וישנם מקרים ששליח מתחיל לכהן בגיל 35 והוא יכול איפוא לכהן 8 קדנציות עד הגיעו לגיל הפנסיה. זהו לדעתי אבסורד מוחלט. נכונה איפוא דרישתו של מזכ"ל ההסתדרות, כי נבחרים יכהנו שתי קדנציות בלבד. הבה להחזיר את ההסתדרות לעובדיה; זאת מהווה של ההסתדרות מראשיתה וזאת גם שהיה... יינתן דבר הפועל בידי הפועל.

מנחם טובין, תל־אביב

לא למד להשיב

הופעתו של ראש הממשלה באו"ם היתה מכובדת ומרשימה, כפי שמצאה הד בעיתונות העולם. ראש הממשלה השכיל להרשים את שומעיו כי מבקש לשלום כן לו נכספנו. אך צער רב נגרם לנו ואף בזיון, על שלא עמדו לפרס העוז והתבונה לעמוד לפני שותפיו לקואליציה באשר נדרש ל"הבהרות" כשליחותו.

נראה כי פרס, למד מרבותיו, בן־גוריון וגולדה, את תורת "ודע מה להשיב" ואת העמידה בקומה זקופה מול המעליבים אליו.

יצחק שמש, עין־שמר

לא לראות – לא תהיה כאן מלחמת אזרחים. אם באמת זה הדבר שמדאיג אתכם – הסירו כל דאגה מליבכם. גוש־אמונים לא יעורר מרי ולא יחולל "מרי" ולא תהיה "יד איש באחיו". וכל הסיפור לא נועד אלא להפחיד ולהרתיע את מקבלי ההחלטות. נכון שאנשי ה"גוש" יודעים מטיבעם לחולל צרות צרורות, והם בהחלט מהווים איום על חיינו התקינים, אבל האיום שלהם עכשיו הוא אישי. לא קבוצתי. כקבוצה הווה כיום גוש־אמונים מיעוט מפוחד ומבוהל, בצדק רב. משום שעתידו מאחוריו – וחבריו יודעים היטב שהם מבודדים משכבות הציבור הרחבות, ומנותקים מן הגורמים העיקריים של רעת הקהל בארץ.

הסירו איפוא כל דאגה מליבכם בקשר לעניין הזה – כדי לפנות בליבכם מקום נרחב לדאגה אחרת, אמיתית וגדולה: כהנא. מבין כל מרכיבי האיום הפשיסטי על חיינו – גוש־אמונים, שרון, רפול וכיו"ב – כהנא לבדו מצא נתיב אל לב ההמון. הוא האיש שעלול להושיב את שרון על כסא מלכות ישראל ולשלח את אנשי גוש־אמונים בירכיו – כיוון שהוא היחיד שעלול לתפוס את מקומו של בגין כמלך הכיכרות. האחרים כבר יודעים זאת או שהם חשים בכך. וזו הסיבה לעובדה שעד כה לא נשמעה מפיהם מילת גינוי אחת לכהניזם.

כדאי לכם לפנות בליבכם מקום לדאגה אחרת, אמיתית ומאיימת: כהנא ■ הוא היחיד שעלול לתפוס את מקומו של בגין בכיכרות

פרחי־הרוע במזבלות

הכהניזם, כמו כל פשיזם, צומח כידוע ומלבלב במעמקי המזבלות, ובזמן האחרון נערמות ומצטברות יותר מדי ערימות־זבל בחצרות האחוריות של החברה הישראלית. לאט־לאט הפשיזם צומח, ולא קל תמיד להבחין במלוא־היקפיו: פה גבעול ושם גבעול, ועוד עלה ועוד אחד, וכאילו לפתע־פתאום – עלי־כותרת ופרחים־רעים.

לא מרי, לפיכך, ולא מרד ולא שום אירוע דרמטי ומסעיר יכינו אותנו ויגשיו אותנו למערכה הגדולה שעוד תבוא. זה עלול להיות תהליך מדורג, שרשרת של אירועים כמעט יום־יומיים, שחוליותיה אפורות מאוד ובלתי־מרשימות – עד שלפתע מגלים אותה לכל אורכה, כשהיא כבר סוגרת על צווארנו. לאמיתו של דבר, אולי זה כבר מתחיל עכשיו.

אני יודע שיש קוראים שאומרים לי בליבכם "אל תגזים". אני לא. אני שותק כאן דאגה אמיתית – משום שאני מכיר את תהליכי הסתאבותה של החברה, ואני יודע שגם אנחנו לא חסינים בפניהם – וכי כל התנאים התיאורטיים להסתאבות חברתית קיימים אצלנו. התנאים לכך מנוסחים בתיאוריות, אבל התיאוריות מבוססות על ידע מצטבר של מאורעות היסטוריים, ועל ניתוח הארועים הללו – וההתרחשויות שבהן מדובר הן ממשיות מאוד. אפשר לתאר אותן בעזרת תסריטים לדוגמה. שלב אחר שלב, לא כדי לומר שכך בדיוק זה יקרה – אלא כדי להמחיש כיצד זה עלול לקרות. כאן בארץ. אם לא בדיוק כך יתרחשו הדברים – הרי נדומה מאוד לכך הם עלולים לקרות.

השלב הראשון
מעבר למפתן הלגיטימיות

● **תסריט אפשרי 1:** בבחירות לכנסת הי"ב מקבל כהנא לא שבעה מנדטים כפי שמנבאים לו הסקרים, אלא שלושה בלבד. בין שני הגושים הגדולים נוצר שיווי־משקל, וההכרעה תלויה בקולותיו של כהנא. לאחר לבטים וחיבוטי־נפש מתפתחים אנשי "הליכוד" ומקימים קואליציה, שכהנא הוא אחד ממרכיביה. כהנא עצמו בסך הכל שר בלי תיק. ראשי "הליכוד" עדיין מרגישים צורך להצטדק, וראש "הליכוד" מכריז: "מובן מאליו שאנחנו נגד כהנא – אבל המערך מסכן את ארץ־ישראל. ולנוכח סכנה זו כל האמצעים כשרים".

גם המפד"ל מצטרפת לממשלה, ומנהיגה מגלגל עיניים לשמים ומכביד בקול רך ומתון: "מובן מאליו שאנחנו נגד כהנא – אבל חייבים להודות שאנחנו יחד איתו במלחמתו למען אחדות העם היהודי ונגד נישואי תערובת".

צריך לעקוב אחר המשפט הזה: "מובן מאליו שאני נגד כהנא – אבל". זהו משפט המפתח של השלב הראשון. בעזרת הניסוח המתנצל הזה – עובר כהנא על סף הלגיטימיות, ואחר כך הוא מובל אל מעבר לסף אל הלגיטימיות המלאה.

● **תסריט אפשרי 2:** כהנא אמנם נחסם בדרכו לכנסת. אבל לעומת זה, הוא מצליח לארגן צבא קטן של מובטלים צעירים, או של מחוסרי־שכר, אשר בעזרת הנעליים החדשות שאין להם, והבשר־אשר לא עולה על שולחנם, הצליחה הממשלה להוריד את האינפלציה. עכשיו האינפלציה למטה וכהנא למעלה. צבא המתוסכלים שלו עורך פרעות בעיר כלשהי ומשבש בה את חיי היום־יום, או שהוא מאיים ומפעיל לחצים בריוניים על רשת־שיווק ארצית, או ממרר את חייהם של לקוחות אחד הבנקים. המשטרה איננה מצליחה להפסיק פעולות אלה – גם מפני שהן מנוהלות בצורה נבונה, ועל־ידי מספר גדול של אנשים, וגם מפני שחלק מן השוטרים איננו נלהב למנוע אותן.

לאחר תקופה מסויימת פוקעת סבלנות ראש העיר או ראש רשת השיווק או מנהל הבנק, והוא מזמן את כהנא "לשיחות הבהרה ופיוס". בתום השיחה יוצאים השניים אל העיתונאים והצלמים, וראש העיר מודיע משהו בנוסח זה: "מובן מאליו שאני מתנגד לכהנא ומר כהנא יודע זאת, אבל אני מוכרח להודות לו מקרב־לב על שיתוף הפעולה. על הרצון הטוב ועל חוש הפטריוטיות שלו. מר כהנא הבטיח לי שהוא יפעל להחזרת החיים בעירנו לתיקנם, ובשם כל התושבים אני מודה לו על כך". אל המצלמות זועק כהנא כשאגרופו קמוץ: "תמיד הייתי בעד יחסים טובים בין יהודים. עם ישראל חי". עשרות ראשי־עיר ומנהלי מפעלים לומדים את הלקח. "מובן מאליו שאנחנו נגד כהנא", הם אומרים זה לזה. "אבל לא כדאי להתעסק איתו". הם פורסים לו שטיח אל מעבר למפתן הלגיטימיות.

● **ואריאציה על תסריט אפשרי 2:** מועדון "צוותא" בעפולה, או ברעננה, או בירושלים, או ברימונה, מוטרד על־ידי בריוני "כך". האחראי למועדון, איש אנין־נפש ושומר־חוק, מועיק את המשטרה. המשטרה מנסה לעשות משהו – אבל נכשלת. בריוני כהנא מתקשרים ומבטיחים להפסיק את ההטרדות, אם ינתן להם לארגן ולנהל ערב אחד במועדון. האחראי מסרב: הבריונים מתחילים להטריד את השכנים. "יש לכם בשכונה מועדון של שמאלנים", הם מורעיים לכל שכן. "מדוע אסור גם לנו להופיע בו? גם אנחנו חברים בקהילה, וגם אנחנו שותפים לכסף שנתרם למועדון". מתחיל מאבק ציבורי לשילוב אנשי "כך" בהנהלת "צוותא". בוקר אחד מתקשר ראש העיר לאחראי על המועדון: "מובן מאליו שאני נגד כהנא", הוא אומר לו, "אבל יש משהו בטענות שלו, ואתה יודע שהוא יכול להפוך את חיי התושבים לגהינום". ראש העיר מאיים בהפסקת התמיכה הכספית. למדריך צעיר בקן המקומי של "השומר הצעיר" יש הברקה: "אולי נארגן בצוותא פגישה עם הנוער של 'כך', נלמד להכיר אותו". נשכנע אחד את השני. האחראי על המועדון נשבר. עכשיו פוסע כהנא אל הלגיטימיות הציבורית על שטיח אדום.

● **מה קרה כאן?** מפתן הלגיטימיות הוא המחסום החשוב ביותר לפשיזם. ארצות רבות, שהיו כביכול מעודות מבחינה אובייקטיבית להשתלטות פשיסטית – עצרו אותו במפתן זה ממש. צרפת היא דוגמה טובה לכך. המחסום על מפתן הלגיטימיות צריך להשמר מכל משמר, וצריך להגן אותו ברציפות, לא על־ידי סיסמאות, אלא על־ידי טיפוח תפיסת־עולם שמסתברת ממנה החייה טוטלית, מוסרית, עמוקת־שורשים, מפני כל מגע עם השרץ. מפתן הלגיטימיות נשמר גם על־ידי המשטרה. לא יתכן להצמית משיזם באיכו כלי משטרה שאנשיה מורצים למוות תפקידם. אני מעלה כאן ספקות ביחס לתקיפות הפעולה המשטרתית בכהנא עד כה.

שלב שני:
התחברות המנהיג הפופוליסטי־גזעני עם הימין השמרני

● **תסריט אפשרי 1:** כהנא מחוץ לממשלה, ואולי גם מחוץ לכנסת. אבל הוא כבר לגיטימי. על פי רעת מרבית הציבור. בכל אזורי המצוקה נפתחים סניפי "כך". המובטלים משוכנעים ש"הערבים לוקחים את מקומות העבודה שלנו". שתוקי־השכר יורעים לבטח ש"הכל בגלל ההסתדרות". כהנא שולט ברחוב. הוא איננו זקוק לכנסת. הרבר שאותו מבקש כהנא ברחיפות, בשלב זה, הוא המכובדות. הרספקטביליות. כהנא ואנשיו מסתגלים. לפיכך, להופעה חיצונית חרשה: סגנון דיבור מתון, גינוני־נימוס, לבוש מסודר. הבריונות, לעומת זה, ממשיכה להשתולל.

כהנא מחליט להתערב במאבק שבין הימין לבין השמאל על רעת הקהל בארץ. הוא מציע ל"תנועת החרות" הצעה שאי־אפשר לסרב לה: הוא יתן בעזרת פרחחיו גיבוי ציבורי לכל צעד מדיני של "חרות", בתנאים מסויימים מאוד כמובן. הוא איננו דורש השתתפות בממשלה, אלא רק כמה שינויים קלים בחוקים נגד הגזענות. ושילוב כמה מאנשיו במשרדים ממשלתיים ובמוסדות ציבור. תנועת החרות מסרבת. אנשיה שומרים היטב על כסאותיהם. כהנא מתחיל להפעיל לחץ על מפעלים כלכליים פרטיים ועל עיתונאים ימניים. "בעילית" מועסקים ערבים במקום "יהודים", זועקים פרחחיו לפני שערי המפעל. "בטבע" לא שומרים על קדושת השבת". כהנא מתקשר לבעלי המפעלים, ובנימה שקטה ומנומסת הוא מסביר להם כי לא יוכל להשתלט על אנשיו – אלא אם כן ישותף בהנהגה הפוליטית. יש לזכור כי בשלב זה כהנא כבר לגיטימי לחלוטין – וכי שוב אין הוא ניצב בפני מעצורים של תיעוב מוסרי.

ראשי המשק הפרטי עושים איפוא את חשבון האינטרסים שלהם. הם מתחילים להפעיל לחץ על הנהגת "חרות". "אם אני לא אוכל לייצר בשקט", אומר בעל מפעל גדול לראשי "חרות", "אתם לא תקבלו ממני תרומה כספית. כדאי ששנינו נרוויח, ולכן מוטב להיענות לתביעותיו של כהנא". "בזמן האחרון הוא נהיה כל כך מנומס ושקט", אומרת אשת בעל המפעל לאשתו של מנהיג "חרות". "זה ממש לא אותו האיש". תקופה קצרה של לבטים – וכהנא מתקבל להנהגת המפלגה. יש ברית ימנית־פשיסטית. השלב הקלסי בהשתלטות הפשיזם התרחש כבר.

שלב שלישי:
הפשיזם מכה שורש

● **תסריט אפשרי:** שום דבר דרמטי אינו קורה בחודשים הראשונים. לקבוצת כהנא כאחד ממנהיגי המפלגה הימנית הגדולה. כהנא כבר לגיטימי. ובכר יש לו כוח. עכשיו הוא מתחיל להכות שורש ברחבי החברה הישראלית.

חיי המדינה מתנהלים כאילו במסלול שגרתי. רק אי פה אי שם, מלחשים באוזן שמועות בלתי מבוססות. למשל, מספרים על אחד מפעילי "שלום עכשיו" בחופה, שנאלץ לחסל את חשבונותיו בסניף הבנק המקומי. מנהל הסניף קרא לו ואמר, כי מאוד לא נוח לו לשרת אנשים שמסיטים למכירת המולדת. מנהל הסניף גם יעץ לפעיל להעביר את חשבונותיו לבנק אחר – אחרת, הוא אמר, לא תהיה לנו ברירה אלא להפסיק לכבד את השיקים שלו. מספרים גם משהו על רבות הרוב הצעיר של מס"ם באשקלון. הבן, שלח חזר יום אחד מבית הספר ושאל אותה, אם זה נכון מה שאמרה המורה, ש"את אוהבת את הערבים יותר מאשר את היהודים". בעקבות ביקור בעל מסעדה למזכיר סניף "העבודה" במקום, כי שוב לא יוכל להרשות לו לאכול אצלו. "אני מעדיף שאצלי יאכלו רק פטריוטים" – נימק את עמדתו החדשה.

סיפורים מסוג זה מתרבים והולכים, אבל חיי השיגרה אינם מופרעים. לפי שעה. מפלגות השמאל ממשיכות לנהל את ענייניהן: מתאחדים, מתפרקים, מתמזגים, מנהלים מגעים. יום אחד מודיע כהנא, כאילו לפתע, כי הגיע הזמן לחסל את החשבונות הישנים עם גבעתיים. פרופסור מכובד מאוניברסיטת חיפה, מופיע בטלוויזיה וטוען, כי "יש צדק רב בתביעתו" של כהנא. הכלל החשוב ביותר בחיים ציבוריים הוא שיש שכר, ויש גמול על כל מעשה. כהנא כהולל נוהג על פי דין, כשהוא מבקש לגמול עם מי שהרע לו בעבר". על המסך מוקרנת תמונת ההפגנה בגבעתיים לפני כמה שנים – ולאחר מכן נראה ראש העיר מאותה תקופה, כשהוא נגרר על־ידי שוטרים ומועלה לניידת. כתב טלוויזיה צעיר שואל את כהנא: "האם אדוני חיכה זמן רב מדי לרגע הזה?" כהנא מחייך בנחת ומשיב: "לפתע... כמו שאתם הצעירים נוהגים לומר – כל כלב בא יומו". גם כתב הטלוויזיה מחייך. "תודה רבה אדוני", הוא אומר. "ואני מאחל לך כל טוב והצלחה בהמשך הדרך".

"אני לך", אומר כהנא. "יש המשך לדרך. יש כאן על יד תל־אביב קיבוץ אחר. געש קוראים לו. עכשיו אנחנו הולכים גם לשם לחסל חשבון ישן". "אני מאחל לך הצלחה" אומר כתב הטלוויזיה הצעיר, והוא עוד מחייך.

הוא לא יחייך הרבה זמן, הכתב הזה. חצי שנה מאוחר יותר הוא עתיד להפגש עם ראש עיריית גבעתיים, ועם חברי קיבוץ געש, ועם עוד חברים מאד כמהם במחנה מעצר חרש, שתוקם דרומית למכתש רימון. גם אנחנו נהיה שם. קוראים יקרים, אתם ואני, אלא אם נעשה משהו היום.

בעריכת עלינא תורי

ג'אז

הכינור המאושר

סטיפאן גרפלי, כנר הג'אז הגדול בן ה־77, השבוע בישראל

מאת עמית רוט

סטפן גרפלי — "אנגן עד שאפול"

סטיפאן גרפלי הוא אחד מנגני הג'אז האהובים ביותר בעולם בזכות הצירופים המוסיקאליים שנטל בהם חלק ב־77 שנות חייו. שיתוף הפעולה עם גדולי הנגנים במוסיקה קלאסית ובג'אז — יהודי מנוחין, גן ונטור, דיוק אלינגטון והגיטאר־יסטים הוליאן ברים, באורן פאול וג'נגו ריינהרדט, להזכיר רק מעט, — הקנה לו את מעמדו המיוחד בעולם המוסיקה. בסמכות הגדולה של כינור הג'אז, וגם סכומי כסף שלא הרבה נגני ג'אז זוכים לראות.

ביקורו של גרפלי בארץ יזהיה לבטח הצלחה גדולה, כמו כל הופעותיו, והסוד טמון לא רק בשליטתו בכינור אלא גם באישיותו הבריאה ומלאת החיים.

גרפלי גדל בצרפת, בן לאב איטלקי ואם צרפתייה שמתה כשהיה בן שלוש. הוא עבר בילדותו מלחמת־עולם, שהייה בבית־מחסה ואביו, שניסה להוציאו מבתי־המחסה. אפילו הכניסו תחת חסותה של הרקדנית איזאדורה דנקן. אבל, גרפלי לא היה לרקדן. הוא חזר לגורל שהיה יכול להיות עצוב, אבל נהפך לשמחה. אביו של גרפלי היה זה שקנה לו את הכינור הראשון ואף למד איתו יחד סולפג'ים מספר מושאל (שירה לפי תווים).

גרפלי למד לבדו נגינה בכינור מאחר שלא היה כסף למורה, ואף שלמד לאחרו בכינור ולנגן בסדר יהיה לו קשה להתרגל לאיצבוע ה"נכון" של הנגנים הקלאסיים. "גם להם יהיה קשה לנגן ג'אז", הוא אומר. בגיל 14 קיבל משרה כנגן מלווה לסרטים, והתוודע לתקליטי ג'אז שחורים, שהגיעו לצרפת. מאז עבר דרך ארוכה ששיאה בשיתוף־הפעולה הארוך עם אחד מגדולי נגני הגיטרה בג'אז — דג'נגו ריינהרדט, איתו היה חבר ב"חמישיית המועדונים החמים של צרפת" עד למותו ב־1953. גרפלי הוא אחד האמנים שמשתמשים בצורה המוצלחת ביותר באנסאמבלים קטנים ונטולי כלי־הקשה. הוא שיכלל ופיתח את ההופעות עם שתי גיטארות ובאס, שמעצימות את צליל הכינור (האקוסטי והחשמלי) ויוצרות מירקם מוסיקאלי עדין וחופשי יותר מבחינה קצבית ממה שמקובל בג'אז ובדוק.

בישראל יופיע "הכינור המאושר" בליווי ג'ק סאינג בקונטרה־באס ומארק פוסאט בגיטארה אקוסטית. מומלץ לכל הגילים והטעמים.

מוסיקה | זרקור על הנרי קלאוזנר

הבולדוזר של שירת המקהלה

פסטיבל ערד האיר תופעה שקיימת הרבה שנים ללא פירסומת ● תודות לעבודתו המסורה של קלאוזנר יש כיום יותר מ־500 גופים מזמרים בישראל ● בין תוכניותיו — הפנינג מוסיקלי בפסטיבל ישראל 86' ויום מקהלות ענק בתל־אביב

מאת דוד אור

מסורת שירת המקהלה בארץ מתחילה בסדרי הפסח של הקיבוצים של פעם — בשכל קיבוץ גייס את מיטב זמריו וזייסניו למקהלה המקודשת של סדר הפסח, שהיה אולי החג הקיבוצי עם המסורת המגובשת ביותר — ונגמרת בפסטיבל ערד של ימינו, כשאת מקום מקהלת החובבים תופסות להקות הזמר. האיש שעומד שנים רבות מאחורי הנושא הזה בארגון, בעשייה וב"בול־דוזריות" שאין שנייה לה, הוא הנרי קלאוזנר, חבר קיבוץ יקום.

הכינוס הראשון של זמרים, שייזכר אולי לא רק בשל סיבות מוסיקאליות, הוא הכינוס בעין־חרוד ב־1941 — 1,500 זמרים מכל רחבי התנועה הקיבוצית עלו לשיר על במה מתכילות קש — כולם ביחד לשירה משותפת שהפכה לנפילה משותפת: הבמה התמוטטה, והיו אף פצועים, כמה אנשים שנפל עליהם מסנתר...

מרכז המדור למוסיקה של התנועה הקיבוצית, כיום מכהן בוועד־הפועל של ההסתדרות, היה אז שלמה קפלן — מנצח, ומטפח הספרות המוסיקלית הענפה של ההסתדרות. האנשים שהיו או מאחורי הקלעים היו ארנסט הורביץ, צבי נסינמוב, בנימין פינטוס — והנרי קלאוזנר.

ב־1975 נערך כינוס שמהווה סימן דרך בתולדות תנועת המקהלות. בגן־שמואל התאספו 1,500 זמרים מחבורות־זמר לשבת־שירה — הופעה, מפגש ולימוד משותפים. זו היתה ראשית דרכו של הנרי קלאוזנר כמרכז המדור למוסיקה של הוועד־הפועל. מאז מתקיימת מסורת שנתית של כנסים שהביאה לפריחה ענקית של חבורות הזמר. כיום כמעט אין קיבוץ או מועצת פועלים המכבדים את עצמם, שאין להם חבורת זמר.

שאלתי את הנרי האם בעיניו חבורות הזמר של היום מחליפה את המקהלה המסורתית, והוא עונה: לגבי, כל חבורת הזמר היא מקהלה לכל דבר. הם שרים ב־4 קולות, עם כלים, עובדים על פיתוח קול ומתפתחים בסולפג'. המקהלה של פסח גוועה. המקצועיים הלכו לכיוון של המקהלה האוורית הקלאסית או המקהלות המקצועיות כמו "רינת", "קאמרן", ואוהבי השירה והפולקלור הלכו לחבורות הזמר.

נוצרה תנועה של מלחינים, מעבדים ומנצחים, שמפרים את השירה האמנותית בישראל. נוצרים עשרות עיבודים חדשים ויש סיכוי לגיבוש סגנון ישראלי עממי חדש. הדגם של כנס גן־שמואל הפך לדגם שעליו עובד הנרי. כנסים של להקות מכל הארץ בו שומעים, משמיעים, מתחרים מעט, ומתפעלים על־ידי התחרות. כיום יש, תודות לעבודת המסורה, יותר מ־500 גופים מזמרים שבהם 65 אחוז — חבורות זמר ו־30 אחוז מקהלות אקפלה. ולא פעם מיטשטשים ההבדלים בין הגופים, כשהמקהלות שרות חומר עם כלים ולהיפך.

פסטיבל ערד, עם הכיסוי העיתונאי הנרחב שלו, הפנה זרקור לתופעה שקיימת כבר שנים רבות רק בלי פרסומת ובלי טאראראם. התוכניות הבאות של הנרי הן:

● כנסים אזוריים השנה כמו בכל שנה.

● הפנינג מוסיקלי בפסטיבל "ישראל 1986" — יום להקות זמר ויום למקהלות.

● במאי יתקיים יום ארצי ענק נח"ל — קונצרטים בהיכל התרבות ומפגשים בגנים ובפארקים של ת"א.

● ב־25 בדצמבר קונצרט בינלאומי לקראת חג המולד של מקהלות זרות, ומפגש עם מקהלות ישראליות — כנס שגם הוא מין הפך למסורת.

המדור מטפח, בעידוד ובתמיכתו הכספית של משרד החינוך, קשרים בינלאומיים עם מקהלות וגופי זמר מאירופה. זו רשת עשירה מאוד, שבעזרתה יוצאות מקהלות ישראליות לאירועים מוסיקליים חשובים כמו ה"אורור קנטט" — מפגש ענק של זמרים מכל אירופה — ופסטיבלי מקהלות שנתיים. עתה להתקיים אף השתלמות של 15 מנצחים המנצחים בארץ שתתקיים בגרמניה — שאורגן על־ידי הנרי ובמסגרתו יתארחו המנצחים בגרמניה וישמעו את המנצחים במקהלות והמנצחים שם. כמו כן יקיים השתלמות של ארבעה ימים תחת שרביטו של הלמוט רולינג — המנצח הגדול ביותר כיום על המקהלה בעולם.

מרוב תוכניות ופעולות לא מתפנה הנרי לספר מעט פרטים ביוגרפיים על עצמו. אך אני לא מוותר. הנרי בן 67, קיבל את חינוכו המוסיקלי הבסיסי אצל הינדמית' ... דינבר, "ייקה" טיפוסי; עם חזון ומרץ בלתי נלאים. עבר שנים במדור המוסיקה של התנועה הקיבוצית, ב־57' יצא במשלחת למוסקבה עם מקהלה מקובצת של התנועה בניצוח יהודה אנגל. הם זכו בפרס שלישי מבין 50 מקהלות.

מ־1957 עד 1975, עת קיבל את ניהול המדור לידו, עסק בפעילות מוסיקלית. השתלם בשווייץ ובארה"ב ועסק בפעילות כמנצח. הוא מקיים בקביעות, כבר 30 שנה, את מקהלת חברות תנועה, ובאמור את שפע הפעילויות שנזכרו.

נשמט בטעות

הכתבה "חוטפים את הכתר" שפורסמה ביום 14.11.85 במדור זה, היא פרי עטה של יעל ישראל.

קולנוע

הצדעה לגאון אקסצנטרי

מאת יעל ישראל

אריך פון שטרוהיים, בן־זמנם של צ'רלי צ'פלין ו־ד.ו. גריפית, היה אחד מענקי הקולנוע של כל הזמנים, אף שלא כעמיתיו, אינו זכור לרבים. תוכנית נובמבר־דצמבר בסינמטקים של ירושלים ותל־אביב מוקדשת לרטרוספקטיבה חלקית לסרטיו של גאון הקולנוע האקצנטרי, שהיה אף ממוצא יהודי.

אריך פון שטרוהיים — הילה ומסתורין

ב־1914 הגיע האיש הנמוך וגלוח־הראש להוליווד מהמולדת הישנה, והציג את עצמו כאריסטוקרט וינאי עם שם מפוצץ: אריך אוסוולד, הנס קארל מריה שטרוהיים פון נורדנואל — בנם של קולונל ובת־אצילים מחצר הקיסרות האוסטרית. הוליווד שמחה לקנות את המיתוס של אציל מאירופה המלוכנית, שמכר לה פון שטרוהיים. לימים נודע כי האיש אינו אלא בנו של כובען יהודי־פולני. אך את אגדת שטרוהיים כבר לא היה אפשר לנפץ.

מלבד ההילה והמיסתורין שסביבו, נוצרה לשטרוהיים תדמית אקסצנטרית של במאי בזבזן, אקסטראו וגאונטי, קפדני וקאפריזי. סרטיו היו מלאים שערוריות ומריבות עם מפיקים, ובשנות העשרים הגיע לתקציבים של מיליון דולר (!) לסרט. המפיקים, שבאותה עת נהגו לצלם סרטי אולפנים עם תפאורות דיקט בתקציבים מגוחכים, כעסו על הבמאי המפונק שדרש תפאורות אותנטיות, סירב להשתמש בחיקויים זולים ודרש חפצים אמיתיים כתנאי להעשרת האווירה.

לשטרוהיים היה סגנון ייחודי ואת חותמו האישי אפשר היה לראות בכל מלודראמה שביים במהלך עשר השנים, עד שהוליווד החרימה אותו כבמאי. במלודראמות שלו עסק באהבה ומין, אך ברומאנטיקה טיפל באירוניה וסרטיו היו גדושים בסקס — כמובן, על פי אמות־המידה השמרניות של אותם הימים, אך על רקע הרומאנטיקה המתקתקת של עמיתיו ניכר הוא ביחס מתוחכם למין. סרטיו גדושים נשים פתיות ובוגדניות, בעלים עיוורים, רודפי־בצע, שוטים ונבלים. באותם הימים בהם במאי הוליווד עשו סרטים קלילים ומטופשים, נבר שטרוהיים בחלקים האפלים של הנפש, בתאוות, בקטנוניות האנושית ובכיעור, ואפשר לראות את התייחסותו הפסיכולוגית למוטיבאציה של הדמויות. הוא גם לא נרתע מתיאור סטיות נפשיות, רובן כתוצרים של חברה דקאדנטית.

את יצירתו ניתן לחלק לשלוש תקופות. בראשונה השפיע רבות ממורו ד.ו. גריפית (אצלו הופיע כשחקן) ויצר את הסרטים "בעלים עיוורים", "נשים פתיות" (שיוקרנו בסינמטק) ו"מפתחו של השטן", העוסקים במשולש הרומאנטי הקלאסי אך עברו את מחסום המלודראמה הפשוטה והגיעו לכלל משל אירוני על החברה האמריקנית (אף שכולם מתרחשים בערש הדקאדנס האירופי): הגברים רודפי הבצע והקרנינים, הנשים המשועממות והבוגדניות, והדון־ז'ואנים המפתים. אחר־כך באה התקופה הרומאנטית־לכאורה. ב"מארש הנישואין" זונח שטרוהיים את יחסו הציני לאהבה — הקצין האוסטרי ניקי (אותו מגלם שטרוהיים, שהיה גם שחקן גדול) מתאהב בנערה הפשוטה, והענייה, אך האירוניה צצה בסוף האכזרי, בו נישא ניקי בנישואי־מעמד לנכה עשירה וזונח את אהובתו.

תקופת העבודה האחרונה כבמאי כוללת יצירות ענק כ"תאוות בצע" — הפקה מונומנטלית של תשע שעות על־פי רומאן עב־כרס. שטרוהיים ניסה לשמור בקפדנות על הפרטים הקטנטנים וצילם את הסרט במקומות ההתרחשות האותנטיים, ולא כנהוג, באולפנים. כך תפח תקציב הסרט, אבל את תשע השעות המקוריות סירבו המפיקים להקרין והסרט קוצץ באכזריות, אף שעדיין הוא יצירה גדולה (אף הוא יוקרן החודש). המעטים שצפו בגירסה הארוכה שאבדה טענו, שזוהי היצירה המושלמת והגדולה ביותר שראו מעודם. סרטו האחרון למעשה היה "המלכה קלי", שהפיקה גלוריה סוונסון, אך בשל מריבות בלתי־פוסקות בין השניים הופסקו הצילומים והסרט נשלח להפצה כמות־שהוא.

לאחר נסיון בימוי כושל ואחרון של סרט מדבר שוב לא זכה שטרוהיים, האיש הנורא של הקולנוע, לביים, הוא שב לשחק בסרטים של אחרים. הופעתו הזכורה לטוב היתה בסרטו של ז'אן רנואר "האשליה הגדולה" וב"שדרות סאנסט" של בילי וויילדר, משם הוא זכור כמשרתה הנאמן של כוכבת מזדקנת אותה גילמה, מי אם לא, גלוריה סוונסון. מאז נותרה רק דמותו הססגונית וסרטיו המיוחדים של הבמאי שהקדים את תקופתו בעשרות שנים. אילו חי בזמננו, ללא כל המגבלות שהציבו בפניו בראשית המאה, מי יודע למה היה מגיע — אך גם כך ראויה יצירתו לצפיה והוקרה.

אירוע

"היימאט" — קיטש ומוות?

מאת דני ורט

הקרנת סדרת הסרטים הגרמנית של הבמאי אדגר רייטר "היימאט" עוררה בארץ תגובות רגשיות מנוגדות. מצד אחד התפעלות עצומה מהתנופה האמנותית היוצאת־דופן ומהמבצע הקולנועי האדיר, שתיעד בתיאור מדוקדק כפר גרמני בין השנים 1919־1982; ומצד שני היו גם תגובות של שאט־נפש, משל התעלמותו המוחלטת של רייטר ממעשי הנאצים ומשואת יהודי אירופה (רייטר הבריז שסרטו הוא תגובתו השלילית למראה הסידרה האמריקנית "שואה" בטלוויזיה).

במוזיאון ת"א ייערך הערב דיון בעקבות הקרנת הסרט, (הוא נערך גם בסמיכות לצאת ספרו של פרופסור שאול פרידלנדר "קיטש ומוות" ובסמוך לסערה שהביאה להחרמת מחזהו של ריינר ורנר פאסבינדר, "האשפה, העיר והמוות" מפרנקפורט). הדיון יתמקד באספקטים של נאציזם וניאו־נאציזם, ינחה את הערב מבקר הקולנוע מאיר שניצר ויקחו בו חלק אורי אבנרי, ניסים קלדרון מהחוג לספרות באוניברסיטת תל־אביב, ובמאי הקולנוע יצחק "צפל" ישורון ("נועה בת 17"). הבמאי הגרמני פיטר ליליינטל, שעושה בימים אלה להפיק בארץ סרט בבימויו של רייסן (על פי א.ב. יהושע) הבטיח גם הוא את השתתפותו. המתדיינים יעלו דברים בעד ונגד "היימאט".

לשם הבהרת הדברים, והדגמתם יוקרן הפרק השביעי מתוך הסידרה — "אהבת חיילים" שמו. זהו הפרק היחיד ב"היימאט" שבו נזכרת שואת יהודי אירופה וגם זאת דרך אגב, כאשר קצין ס.ס. מתאר שהארובות מסריחות כאישה מקום. לדעת עורך התוכנית, מאיר שניצר, הפרק שמתחיל בנגינת סונאטה לכינור של בטהובן, עובר לאהבה בין קצין ורמכט לאחת הגיבורות ומסתיים במות הקצין מפצצה בריטית והופעת החיילים הכושים האמריקנים, שבאים לכבוש את הכפר, מכיל את כל הבעייתיות שהסידרה מגלמת בתוכה.

פסטיבל הגיטרות

פייר בן סוסן — פיוז'ן פולק

מאת עמית רוט

פייר בן־סוסן, הוא גיטריסט בסגנון שכמעט לא מוכר בארץ — פיוז'ן פולק. הוא יתארח החודש בארץ ויופיע במסגרת פסטיבל הגיטרות השני בבית לסין. בן־סוסן ממוצא גם הוא כארם ומוסיקאי מוגרבי — השפעות של סגנונות שונים, בעיקר מוסיקת פולק אירופית ואמריקנית ביחוד עם ג'אז, מוסיקת בארוק ומוסיקה רומנטית והוא עושה זאת בגיטרה אקוסטית וחשמלית.

הוא הוציא חמישה אלבומים שנמכרו בכמות נאה, ומשתמש בקולו על מנת להעשיר את המירקם הצלילי, שבכלל כלים אקוסטיים מארצות שונות. בצד הופעות הסולו שלו, שיאים בקריירה שלו היו הג'מים המשותפים ביחד עם שניים מבכירי הגיטריסטים בעולם הג'אז — לארי קוריל, רוק ווטסון ונגן כלי ההקשה הברזילאי, שביקר לפני שנה בארץ — ננה וסקונסלוס. הצליל של בן־סוסן (מן הסתם, בן־שושן) מצטיין בבהירות ובניקיון סגנוני רב. ורק לעיתים רחוקות נגינת הסולומות מהירה. בהופעותיו בארץ, במסגרת פסטיבל הגיטרה, ינגן מיצירותיו, בנוסף ליצירות קלסיות וג'אז.

גיטריסט מחו"ל, בלי גלי פרסומת אדירים ובלי שם סקופי, אבל יש לו בהחלט מה להציע. הוא יודע לעשות את מה שהוא עושה, טוב.

בעריכת צביה בן־שלום

על קצה הזנב

קור־כלבים

ישנם מצבים שבהם חלים חוקים זהים על כלבים ועל אנשים.

למשל הצורך לאכול כשרעבים. הצורך לישון כשעייפים. הצורך ל...כש... וכיוב'. ישנם מצבים שבהם חלים אותם חוקים בסיסיים, אבל קיימת, במקביל, הקצנה אצל אחד הצדדים (הכלבים או האנשים) כלפי כהנהו.

למשל — ככל שיהיה לנו חם בקיץ ונזיע תסכול, ייסכלו הם פי־כמה־וכמה אבל ככל שתרחסנה עצמותינו מקור בחורף, ונהיה רגישים יותר לפגעים ומחלות, כך הם בכלל לא. לגברי לא. החורף, מסתבר, לא מזיז להם שערה מהשפם. ד"ר קמון מוסיף ומחדד: לא זו בלבד שכלבים אינם אומללים בחורף אלא שהוא אף מיטיב איתם בהרבה ניואנסים אופטים של החיים.

קחו לדוגמה את ממלכת הטפילים. זו נכחדת במחייר עם בוא הגשם הראשון (נכון שרק עד לבוא הגשם האחרון ואז היא מתעוררת לתחייה אבל בכל זאת). יחד איתה מסתלקות להן הגרדות, הקרחות, הנשירות, הפטריות ושאר התופעות, ואנו יכולים מעתה לאבק את הכלבים שלנו רק פעם ב... —.

מסתבר, שכמעט כל כלב בר־דעת, יעדיף להתרוצץ ולרחרח ולפגוש מכרים בשדרה, ביום גשם קריר וסגרירי מאשר ביום קיץ בהיר ואופטימי. יתר־על־כן, הנאתו לא תיפגם גם אם יטפטפו, סימולטנית, טיפות גשם על־גבי פרוותו.

כל זה נכון, כאמור, לגבי רוב הכלבים. אבל אין אנו יכולים להתעלם מאותה קבוצה חביבה של קצרי פרווה, מחוסרי שיער, אשר היא, קרוב לוודאי, מוחים בתוקף על קביעה זו.

הסתייגות נוספת המתבקשת מאליה — ההנאה תיפסק בדיוק ברגע שבו יחדרו המים מבעד לפרווה ויגיעו אל הפלומה המוצנעת הצמודה לעור. במלים אחרות, כלב שהופך לספוג מלא מים ועורו רטוב לחלוטין יחלום יותר על תנור חם וספל מרק מאשר על כר דשא ירוק ולח.

ד"ר קמון, וטרינר: זהו עוד אחד מהסודות הקטנים של הטבע. הפרווה, אצל רוב הגזעים בנויה באופן המונע חדירת מים אל העור. שכבת השער הנוגעת בעור היא פלומה צפופה יותר, וכיוון הצמיחה שלה נוגד את כיוון הצמיחה הכללי. לפיכך, מטר גשם ממוצע, לא יוכל להרטיב אף כלב שעיר עד לשד עצמותיו. מצד שני, אם נקלע הכלב לסערה או אם ירחץ אותו בעליו ביום חורף קר, עם צינור מים עקשני — הוא ירטב. יהיה לו קר. והוא עלול לחלות.

ש: אז איך לרחוץ כלבים בחורף? — שאלנו

— מומלץ לרחוץ במים פושרים־חמים. אחרי המקלחת צריך לנגב את הכלב במגבת ואם אפשר להיעזר במייבש שער. יש להקפיד על כך שלא יצא החוצה לפני שהתייבש לחלוטין. אין תדירות קבועה מומלצת. בחורף כמו בקיץ — כשהכלב מלוכלך צריך לרחוץ אותו.

ש: כלבים מתקררים? מצטננים? חוטפים שפעת?

ת: כן. אם הם רטובים לאורך זמן ומשופים לרוח פרצים — בוודאי שכן.

ש: יש גזעים שרגישים באופן מיוחד?

ת: אני ממליץ לבעלי גזעים מחוסרי שער לתת לכלבים שלהם תוספת של שומנים למזון בחורף (אם הם חיים מחוץ לבית). בנוסף לכך הייתי מציע לבעלי גזעים קטנים כמו פינצ'רים להכין מלבוש חורף לכלב. לסרוג להם מעין סוודר מיוחד. הם מאוד רגישים לקור.

ש: איך יודעים שהכלב התקרר?

ת: הוא משתעל. לעתים — יורק ליחה. ההתעטשויות הן בתדירות מוגזמת. הוא מאבד תאבון או שמפסיק לגמרי לאכול. לא קשה לראות. ויש גם חום.

ש: מה היא הטמפרטורה הנורמלית של כלב בריא?

ת: הנורמלית — 38.5 מעלות. כלב שיש לו מעל 39 מעלות חום — חולה. אם המד־חום מראה פחות מ־38 מעלות המצב עוד יותר חמור.

ש: מה לעשות כשמגלים שהכלב הצטנן?

ת: אפשר לתת לו כדור להורדת חום. אם התגלה שיש לו חום. צריך לחמם אותו בכל אמצעי — שמיכה, תנור, וכולה. אם הוא משתעל אנושות אפשר לתת לו קצת סירופ נגד שיעול אבל בכל מקרה רצוי להתייעץ טלפונית עם הווטרינר והכי טוב, אם כבר יש סימפטומים ברורים — להתייצב לבדיקה.

ש: אפשר להידבק מכלב מצונן? ולהיפך?

ת: זה נדיר מאוד. לפי מה ששמעתי קרה יותר שכלבים נדבקו מאנשים.

ש: מה לגבי גורים בחורף?

ת: גורים הם כמו תינוקות. הם הרבה הרבה יותר רגישים. יש לדאוג לחימום החדר שבו הם נמצאים לפחות בעשרת הימים הראשונים שלהם. הם, אמנם, רובצים לרוב בערימה ושואבים חום מגוף האם, אבל הסביבה שלהם צריכה להיות מחוממת.

ש: למה אומרים קור־כלבים...?

ת: בדיוק מאותה הסיבה שממנה נבעו הדברים שאמרתי לך בהתחלה: לא זו בלבד שכלבים לא מסכנים כל־כך בחורף אלא — הכלב הפך לסמל של עמידות גבוהה מפני קור. לפיכך, "קור־כלבים" הוא מצב של קור כה עז שאפילו כלבים לא עומדים בו. אני מאמין שזהו המקור לביטוי.

ורד לוי

לקראת דו־קיום בגני ילדים

הגננות יוכשרו השנה, בהשתלמויות מיוחדות, לקיים מפגשים בין ילדים יהודים לבין ילדים ערבים בגני הילדים, במסגרת התוכנית להעמיק החינוך לדמוקראטיה ולדרך קיום יהודי־ערבי. במסגרת ההשתלמויות ניתן מקום מרכזי להכשרת הגננות לקיים דו־שיח פורה עם ההורים על־מנת ליצור גם בבית אורח־חיים דמוקראטי.

הוועדה לחינוך קדם יסודי בראשות ד"ר נחמה ניר־יניב תמשיך השנה בשיתוף פעולה עם אגודת "ברית בני־שם", שיזמה בעבר מפגשים בין ילדי גן יהודים וערבים. המפגשים מתקיימים בין ילדי גני־הילדים בתל־אביב לבין ילדי הגנים בכפרי המשולש. המפגשים כוללים משחקים משותפים, שירים וריקודים בין הילדים, שיחות בין הגננות ומפגש בין האימהות.

(מוסר דובר משרד החינוך)

הבו תקן לבשר טחון

מועדון יצרני מוצרי בשר בישראל מעוניין בהוצאת תקן מחייב לבשר בקר טחון. היעדר תקן כזה גורם נזקים חמורים למפעלי המועדון, המעוניינים לעבוד בהתאם לתקנים ולמיפרטים. מועדון יצרני מוצרי בשר בישראל מפעיל עתה לחץ על מכון התקנים לסיים את מלאכת הכנת התקן, שלאחר פירסומו יודקק לאישור משרד הבריאות.

בקבוק מלא קלוריות ריקות

הרגלי שתיית אלכוהול משתנים מתרבויות שונות. בישראל שותים פחות — יחסית לאירופה או לארצות־הברית. כי בצרפת, כל ארוחה מלווה ביינות מסוגים שונים ובארצות־הברית אין ארוחה ללא ויסקי וברנדי.

ואולם, גם בארץ עולה בשנים האחרונות צריכת אלכוהול, ונשאלת השאלה האם שתיית אלכוהול משפרת את הבריאות כפי שמנסים לשכנע אותנו — או מועלת לרעתנו?

התשובות אינן פשוטות וחד־משמעיות. אלכוהול נספג במערכת העיכול במהירות. בראשון נספג אלכוהול טהור, אחריו — יין, ובאחרונה — בירה. האלכוהול הנספג מועבר עם זרם הדם לכבד, מנוצל שם חלקית וממשיך את דרכו לכל איבר ואיבר בגוף. חשוב לציין שלאלכוהול זיקה מיוחדת למוח. זו הסיבה ששתייה מופרזת של אלכוהול גורמת להשתכרות.

הכבד אצל בן־אדם מסוגל לנצל 7־10 גרם אלכוהול (אתנול) לשעה. כך לוקח לאדם ממוצע 4־6 שעות לחמצן לפרק באופן מלא 120 גרם ויסקי או ליטר אחד של בירה. עודפי האלכוהול גורמים להתפתחות כבד שומני ושחמת־כבד (צירוזיס).

שתיית יין מתונה לא תזיק לאדם בריא, כמו, בעצם, אכילה ושתייה של כל מזון או משקה אחר. לא כן הדבר כאשר מדובר בשתיית אלכוהול בידי אנשים חולים, בעלי נטייה למחלות מסוימות, או כאלה הסובלים מעודף משקל.

גרם אחד של אלכוהול שווה ל־7 קלוריות (גרם אחד של סוכר שווה ל־4 קלוריות בלבד). ואילו "קלוריות ריקות" חסרות כל ערך תזונתי. אמנם, בבירה קיימת כמות זעירה של ויטמינים מקבוצה B, אך פרוסת לחם אחת, המספקת פי־12 מוויטמינים האלה, מכילה 70 קלוריות, בהשוואה לבקבוק בירה המכיל כ־200 קלוריות. ה"קלוריות ריקות" הבאות במקום מזון בעל ערך תזונתי, משמעות כלי לתת את אבות המזון הדרושים לאורגניזם.

מסתבר שאלכוהול מעלה דווקא את ... לתשומת לבכם: 100 גרם ברנדי מספקים 235 קלוריות. בקבוק יין יבש כ־350 קלוריות ובקבוק יין מתוק כ־750. בקבוק בירה לבנה מכיל כאמור, כ־200 קלוריות. לא מעטים מאיתנו שותים 3־4 בקבוקי בירה, או יותר, המספקת להם 600 עד 800 "קלוריות ריקות" ליום. כיוון שאדם ממוצע צורך ליום 2000 עד 3000 קלוריות, הרי שאם ייצרך 600 קלוריות מאלכוהול, כ־25 אחוז מצריכתו התזונתית תהיה לריק. אנשים בעלי עודף משקל, החייבים להגביל את כמות הקלוריות ל־1200־1500, או אף אינם יכולים להרשות לעצמם תוספת של אלכוהול.

הלאה.

בזמן האחרון נשמעות עצות והמלצות על השפעות חיוביות של שתיית אלכוהול על חולי־לב. ההמלצות הללו מבוססות על מחקרים אפידמיולוגיים המראים כי מחלות־לב נפוצות פחות בתרבויות שבהן היין הוא חלק מהדיאטה הרגילה. אחת הסיבות האפשריות לכך היא עלייה ברמות הקולסטרול "הטוב" — ה־HDL. אך המצב עדיין, אינו ברור והממצאים האלה נתונים כיום במחלוקת. בכולסטרול שבגוף מרכיבים אחרים, מהם "טובים" לבריאות כמו HDL ו"רעים" — LDL.

נכון שכתוצאה מצריכת אלכוהול עולות רמות ה־HDL, אך כיום ידוע שב־HDL כמה מרכיבים — ורק האחד מהם קשור למחלת־הלב — ואותו אנו מעוניינים להעלות. ואילו לאחר אין השפעה בנושא זה. המרכיב הנייטראלי, ואינו משפיע על המרכיב "הטוב". כך שגם כאן יש סימן שאלה גדול על השפעת אלכוהול החיובית למחלת־לב.

יש בגופנו סוג נוסף של חומר שומני — טריגליצרידים — שמהווים, כנראה, גורם בעל סיכוי להתפתחות מחלת־לב, אם רמתם מוגברת בדם. בדרך־כלל צריכת סוכר מופרזת היא שעלולה לגרום לעלייה אצל אנשים הנוטים לכך. אלכוהול מעלה את הטריגליצרידים אף מהר יותר מסוכר דרך מסלול מטבולי מקוצר. אין זה אומר שלאדם בריא, ללא נטייה כזו אסור לשתות אלכוהול. טריגליצרידים לא יעלו אצלו כתוצאה מכך, אבל על אנשים עם רמות גבוהות של טריגליצרידים בדם (ונטייה לכך) שתיית האלכוהול אסורה בהחלט.

גם חולי סכרת חייבים להתייחס בזהירות בשתיית אלכוהול, בעיקר אלה המקבלים תרופות היפוגליקמיות, או המזריקים אינסולין. הסכנה העיקרית אצלם היא ירידה דרסטית של הסוכר בדם כתוצאה משתיית אלכוהול.

או לשתות או לא לשתות? אדם בריא, יכול בהחלט לשתות אלכוהול בצורה מתונה מבלי להפוך זאת להרגל. אנשים חולים רצוי שימנעו משתיית אלכוהול, או — אם אין אפשרות אחרת — יישתו רק כמויות מומלצות על־ידי המטפלים בהם, לפי חישוב מדויק המתואם לכל אחד ואחד, באופן אינדיווידואלי ובהתאם למצב בריאותו.

אולגה רז, M.S.C
דיאטנית קלינית

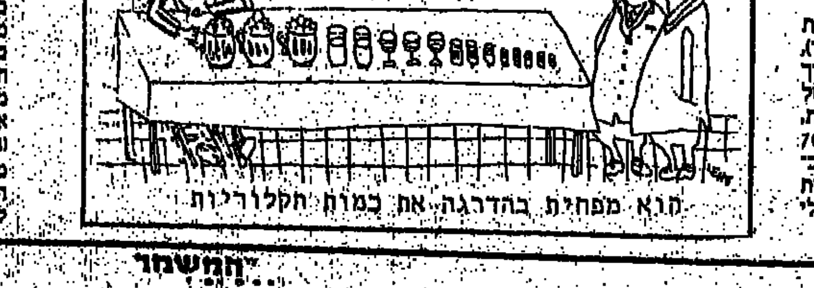

זה מה שיש

ישועה לשיער, אולי

אולי זאת. סוף סוף, הישועה האמיתית לקרחים. תמיד כדאי לקוות. ביוכימאית צרפתית, ד"ר פיפי אברמוביץ ושהעיתון הצרפתי BIBA מקדיש לה מאמר נלהב היאה למאדם קירי פיתחה תכשיר. המפסיק את נשירת השיער הפאתולוגית ומעכב את הנשירה הגנטית. אחת לאחת מחסל התכשיר והמוכר בצרפת כ־AMI KIRA II את הסיבות לנשירה. הלא הן קשקשים, שיער שמן וגירוי הקרקפת. והניסויים הוכיחו הצלחה של 80% אחוז (!) כולל מקרים קשים של נשירה אחרי מחלה, הקרנות וכו'. בזמן הניסוי התברר שהתכשיר מחזק את שורשי השיער בכלל, ומאיט את קצב הנשירה מסיבות גנטיות ותורשה) וזה, כמובן, נוגע רק לגברים. היו אפילו מקרים של צמיחת פלומה מחודשת על גבי קרחת, אבל ד"ר אברמוביץ עצמה אינה מאמינה בנסים.

לאחרונה החלה חברת ארי קוסמטיקה לייצר את התכשיר בישראל. לפי הנוסחה של ד"ר אברמוביץ, והוא נמכר בשם עברי MORI HAIR תמורת 17.800 שקל בקבוק. הצריך להספיק לטיפול של כ־3 שבועות. מומלץ להשתמש בתכשיר פעמיים ביום. בבוקר ובערב. ולאחר שחל שיפור ניכר וכעבור שבועיים עד חודשיים. לפי חומרת המקרה) די בטיפול מונע פעמיים בשבוע ואף אפשר להפסיק, ולחדש את הטיפול אם תתחדש הנשירה.

מועדון לאספני בולים

בבית "יד לבנים" של חולון נפתח מועדון לאספני בולים. החברים בו יקבלו הדרכה ועזרה, יוכלו להתחלף ולהאזין להרצאות. הפגישות — מדי יום א' (החל ב־1/12) בשעה 5 אחה"צ ודמי חבר — 2,500 שקל.

על א.נ.ל.י. כבר דיווחנו!

ארגון נשים ליבראליות (א.נ.ל.י.) הוא ארגון סוציאלי־פוליטי, שבראשו עומדת ח"כ שרה דורון. הוא מקיים מוסדות שונים כמו בתי־ספר, גני ילדים וכו' וגם מארגן מדי פעם פגישות החרמה לחברותיו. לאחרונה התארחו 400 חברות א.נ.ל.י. בגן אורנים ונהנו מתצוגת אופנה (אלא ממה?) של המעצבת שושנה בן צור ומפרוות רונאר. בתמונה: דוגמניות זיוה נצר (מימין) וברברה טננבאום בשמלות מסים של הגברת בן צור. כל ההכנסות קודש למועדוני קשישים ומשחקים לילדים.

דו־דו־רינג

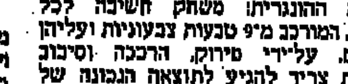

ואת צריכה להיות התשובה הישראלית לקוביה ההונגרית: משחק חשיבה לכל הגילים, המורכב מ־9 טבעות צבעוניות ועליהן מספרים. על־ידי פירוק, הרכבה וסיבוב הטבעות צריך להגיע לתוצאה הנכונה של המשוואה, אבל לא חייבים לשחק בכל הטבעות — ילדים למשל יכולים להתחיל בחמש... את המשחק המציאו שני סטודנטים למשפטים, דוד רגינר ושחר בן־מאיר, העובדים במרכז לטכנולוגיה חינוכית. הם הקימו מיד חברה לשיווק המשחק ושמה "דו־דו־רינג" ומדווחים שזאת הצלחה בינלאומית, הכובשת את אירופה וארה"ב גם יחד. בישראל המחיר הוא 8,000 שקל.

תכשירים מן הטבע ומזון צמחוני

חברת הלנה רובינשטיין המליטה שתכשירי קוסמטיקה המבוססים על חומרים טבעיים הולכים עם אוכל צמחוני. על כן, במשך חודש (מ־17/11) מקבל כל הקונה מוצר מסדרת Natural Skin Care ספר בישול צמחוני. בסדרה שישה תכשירים, המבוססים על אלו־ורה, חוחובה, מלפפונים, מישמשים, קולאגן וויטאמינים. אבל הספר אינו "חגיגה צמחונית" של פילים גלזר (הוצאת ר. סירקיס) כי אם מבחר מתכונים מגוון, בסך הכל 40 עמודים. בלי הלחמים המטורטבים של פילים ומגזר, מחודשים ומה לא) שבספר המקורי. טוב, זה מה שיש.

אופנת דיזנגוף ומסביב

כל רחוב בראדיוס של אלף מטר סביב "כסית" נחשב לדיזנגוף. לכן נשייך לכאן גם את שד' בן־גוריון (והפעם קק"ל) פינת אבן גבירול. שם נמצא הסטודיו לאופנה של אסתר גאנו. אין לי ספק שצעירות העוברות שם יוכבטו ויקנו פריט זה או אחר. הסטודיו נפתח באחד הערבים של חודש אוקטובר ודוגמניות לא מקצועיות אך מלאות רצון טוב הדגימו את הקולקציה הראשונה של אסתר גאנו. מחוץ לחנות, אירוע שגרם להתקהלות עליזה במדרכות השדירה. (בתמונה למעלה)

אסתר גאנו העזה לעזוב הסבה מקצועית ואחרי כמה שנות עבודה כנורה למלאכה בבאר־שבע התחילה בעיצוב בגדים. בדי ויסקוזה, פוטר ודמוי צמר הופכים אצלה ללבוש צעיר. כגון מכנסי סיגר ומעילים רחבים. שמלות בעלות מהשוף "מתגלש". מעילי 3/4, ההולכים עם כל דבר וצבעים מבריקים בסגנון סתיו עצוב. עוד נשמע עליה...

חיה יוסף

כדורי וספורטיבי

חדש שבשוק: דיאודורנט כדורי של חברת "אוריס" מסדרת CHOICE והוא נמכר בשלושה ריחות: נטוראל, ספורטיב ואקזוטיק. זאת השלמה לקרם־גוף מאותה סידרה. שגם הוא מיוצר בשלושה ניחוחות אלה ומה שמכונה "ספורטיב" בהחלט איננו ריח של זיעה. המחיר של הדיאודורנט: 6,900 שקל ל־90 מ"ל.

תלמידים אימצו את האגף למחלות זקנה

תלמידי בית־הספר בני עקיבא בכפר־סבא אימצו באחרונה את האגף הגריאטרי (ומחלות זקנה) המסונף לבית־החולים מאיר. במסגרת האימוץ מגיעים התלמידים לאגף הסיעודי. ביחוד בערבי חגים, כדי לשמח את המאושפזים בהגשת שי מסורתי, בברכת חג ואיחולי החלמה. ד"ר ירצקי, מנהל המחלקה הגריאטרית, וכן הצוות הרפואי והסיעודי רואים בחיוב את הקשר שבין התלמידים והחולים, קשר שמביא תועלת לזקנים החולים, לאנשים שמטפלים בהם וגם לתלמידים.

חנה גרל

עצה טובה

אולי מיותר לדבר על כך, אבל אנשים רבים נכנסים ללחץ כשהמכשיר החשמלי מפסיק לפתע לעבוד. מה שצריך לעשות זה קודם כל לבדוק אם הוא מחובר לחשמל. כי קורה שהתקע "בורח" מהשקע. אם החיבור בסדר ואם אין קצר או הפסקת חשמל — אפשר להתחיל לדאוג.

תמונות למען נפגעי הרעש

שני גופים מתנדבים — ארגון יוצאי מקסיקו בישראל והקרן הספרותית ע"ש רוסאריו קאסטיאנוס (שהוקמה אחרי מותה בתאונה של סופרת דגולה זו. שכיהנה כשגרירת מקסיקו בישראל) אירגנו תערוכת־מכירה של ציורים למען נפגעי הרעש במקסיקו. 35 ציירים מקסיקנים תרמו 69 תמונות, שנועדו תחילה לקרן הספרותית לתרגום ספרים ספרדיים לעברית ולמילגות לתלמידי החוג לספרדית באוניברסיטה העברית בירושלים. לאחר הרעש הוחלט להעביר את התמונות בתערוכה מיוחדת ולהעביר את התמורה לנפגעי האסון. שגריר מקסיקו, ראול ולדס אלגיר, בירך על התרומה והביע את הערכתו לסיוע של אזרחי ישראל לבני ארצו. (למטה ציור של ענמה צורה)

אורית סיבגלר

למעלה מ־50 אלף צופים חזו אתמול ב־16 שערים ובחמש תוצאות תיקו עם חידוש הליגה הלאומית

האלופה ניצלה בבעיטת־11 בדקה ה־90

84 דקות הוליכה בית"ר ירושלים בקרית־אליעזר לפני שמרילי הישווה למכבי חיפה – 1:1 ★ שלושה דרבי – שלושה תיקו ★ איוניר הישווה בדקה ה־86 נגד הפועל ת"א 1:1 ★ הפועל פ"ת – מכבי פ"ת 1:1 ★ בני־יהודה – שמשון 0:0 ★ נצחונות נאים למכבי יפו (ביבנה 0:1); הפועל באר־שבע (נגד כפר־סבא 1:3) והפועל ירושלים (מול הפועל חיפה 1:2) ★ נתניה – שעריים 1:1

● טבלה לאומית

1.	מכבי חיפה	4	3	1	0	1־7	10
2.	הפועל באר־שבע	4	2	1	1	3־6	7
3.	הפועל ירושלים	4	2	1	1	7־7	7
4.	הפועל ת"א	4	1	3	0	4־7	6
5.	בית"ר ירושלים	4	1	3	0	4־5	6
6.	בני־יהודה ת"א	4	1	3	0	0־1	6
7.	מכבי נתניה	4	1	2	1	4־6	5
8.	הפועל פ"ת	4	1	2	1	5־6	5
9.	הפועל כפר־סבא	4	1	2	1	7־6	5
10.	מכבי ת"א	4	1	1	2	4־5	4
11.	שמשון ת"א	4	0	4	0	5־5	4
12.	מכבי פ"ת	4	1	1	2	5־2	4
13.	מכבי יבנה	4	1	1	2	4־1	4
14.	מכבי שעריים	4	0	3	1	3־2	3
15.	מכבי יפו	4	1	0	3	7־3	3
16.	הפועל חיפה	4	1	0	3	8־2	3

● כדורגל

למעלה מ־50 אלף צופים חזו אתמול ושלושים בתירוש משחקי הליגה הלאומית בכדורגל. 16 שערים הובקעו בשמונה משחקים. שחמישה מהם הסתיימו בתיקו. בקרב המוקד באיצטדיון בקרית־אליעזר ניצלה האלופה, מכבי חיפה, מהפסד בדקה ה־90 מול סגניתה, בית"ר ירושלים — 1:1. המגן ציון מרילי הישווה בכדור־11.

מכבי חיפה, שספגה שער ראשון העונה, נותרה בפיסגה, בהפרש של 3 נקודות מיריבותיה הדולקות אחריה. בית"ר ירושלים ירדה מהמקום ה־4 ל־5.

שלושת משחקי הדרבי במחזור אתמול לא הביאו להכרעות. בדרבי הגדול של תל־אביב, שנערך באיצטדיון ברמת־גן, הבקיע שלום אביטן שער־בכורה להפועל ת"א בדקה ה־71, אולם מוטי איוניר הישווה ארבע דקות לסיום. הפועל ת"א ירדה מהמקום ה־2 ל־4, ומכבי ת"א עלתה מהמקום ה־11 ל־10.

גם הדרבי הפתח־תקואי, שהתקיים ברמת־גן, בין הפועל ומכבי פ"ת, נסתיים בתיקו וזה — 1:1. הפועל פ"ת ירדה מהמקום ה־7 ל־8 ומכבי פ"ת טיפסה מהמקום ה־13 ל־12.

תיקו 0:0 בדרבי־הפרברים בשכונת־התקווה, בין בני־יהודה ת"א ושמשון ת"א. בני־יהודה בצמרת (ירדה מהמקום ה־5 ל־6) ושמשון ת"א בתחתית (עלתה מהמקום ה־12 ל־11), עם מאזן יוצא־דופן: ארבעה משחקים — ארבע תוצאות תיקו.

התיקו החמישי היה ביום שישי בבלומפילד, בין מכבי נתניה ומכבי שעריים 1:1. נתניה נסוגה מהמקום ה־6 ל־7 ושעריים עלתה מהמקום ה־15 ל־14, עדיין מתחת לקו־האדום.

נצחון־בכורה העונה קצרה מכבי יפו, שהפתיעה ביבנה — 0:1. יפו עלתה מקום — מ־16 ל־15, ויבנה מהמקום ה־10 ל־13.

הפועל באר־שבע זינקה מהמקום ה־8 ל־2, בעקבות נצחון־הבית שלה על הפועל כפר־סבא — 1:3. כפר־סבא הדרדרה מהמקום ה־3 ל־9.

הישג נאה גם להפועל ירושלים, שגברה בימק"א על הפועל חיפה 1:2, ועלתה מהמקום ה־9 ל־3. הפועל חיפה סוגרת את הטבלה.

הפיקנטי במחזור ה־5 בשבת. שלושה משחקים בבלומפילד: 12.30 — מכבי נתניה — שמשון ת"א: 2.30 — הפועל ת"א — בני־יהודה ת"א: 4.30 — מכבי יפו — מכבי ת"א. כל הקבוצות התל־אביביות במגרש אחד!

אלי כהן ממכבי חיפה מנסה לבלום את אבי גולדר, מבקיע השער לבית"ר ירושלים (1:1). צילום: ביכל

איוניר ביטל יתרון אביטן

מכבי תל־אביב — הפועל תל־אביב 1:1 (0:0)

שתי הקבוצות התל־אביביות, מכבי והפועל, אמורות היו להחזיר אתמול לאוהדי הכדורגל את האי־מון בדרבי, שאיבד זוהרו בשנים האחרונות. 28 אלף צופים באו לאיצטדיון ברמת־גן לחזות במשחק איכותי ובעל רמה משתי קבוצות משופעות בשחקנים מצטיינים. אך מה שקיבלו צופים אלו בסיום היה תיקו 1:1, מאכזב. שלווה ביכולת ירודה ואירועים מעטים.

שתי הקבוצות עלו לכר־הדשא כמטרה שלא להפסיד. לכן התנהל משחק של שמירות אישיות,

השחקן המצטיין: אלי כהן

שבוצעו בצורה חריפה, ובתגובה הוציא השופט יעקב שיינר שלושה כרטיסים צהובים לחי קרייס ולאבי כהן ממכבי ת"א ולאלי כהן מהפועל ת"א.

המתח הרב "הרג" את המשחק במחצית הראשונה. חלוצי וקשרי שתי הקבוצות כלל לא הגיעו למצבי הבקעה, והאירוע המסעיר במחצית זו היתה פציעתו של קשר הפועל ת"א, יעקב אקהויז, כבר בדקה ה־4, שנפגע בראשו, והמשיך לשחק עם תחבושת ענק.

במחצית השנייה פג מעט המתח ושתי הקבוצות התעוררו לדקות ספורות. בדקה ה־55 בעט מוטי איוניר עונשין, הכדור ניתז באחד מראשי מגיני הפועל ת"א. אלי דריקס דחק רגל והכדור פגש בעמוד השער.

לאחר החמצה זו התעוררה הפועל ת"א, בעיקר לאחר כניסתו של שלום אביטן (61). בדקה ה־65 בעט אלי כהן, הבולט אצל "הארומים". סמוך לחיבורי הקורות. שתי דקות מאוחר יותר הסיט משה סיני כדור־עונשין לאלי כהן, שבעט בעוצמה לעמוד השער (1:1 בקורות).

בדקות אלו נראתה מכבי ת"א כאחוזת אימה. שחקני הפועל ת"א תקפו שוב ושוב ובדקה ה־68 בעט סיני כדור־קרן לעבר שערו של בוני גינצבורג; הכדור נראה חודר לרשת אך השוער התעופף, הדף מקו השער ושלום אביטן, שהגיע במרוצה, בעט מקרוב לחוץ.

כיבוש שער היתרון לזכות הפועל ת"א היה שאלה של זמן. ואכן, בדקה ה־71 צהלו אוהדיו. משה סיני, שבלט רק בכדורים נייחים, בעט עונשין לעבר שער מכבי ת"א; הכדור נהדף בחומה "הצהובה", ביצע קשת גבוהה והגיע לאביטן, שמקרוב בחוזקה לרשת — 0:1 להפועל ת"א.

דווקא לאחר כיבוש שערם התעוררו שחקני מכבי ת"א, ויצרו לחץ על שערו של אריה אלטר, שגילה הססנות. בדקה ה־84 השוותה התוצאה: יצחק בלחסן, שנכנס בדקה ה־80, מסר כדור־עומק לעברו של מוטי איוניר, שהופקר כחלוץ. איוניר הופתע מקפאון שחקני־העורף של הפועל ת"א, יהודה עמר ואילן שוקרון, ומאי יכולתו של אלטר לעצור את הכדור, ומטווח של מטר בעט לרשת — 1:1.

עד לדקה ה־90 ניסו חלוצי מכבי ת"א לכבוש שער נוסף, אולם לשווא.

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, איתן לוי, מנשה שמעונוב, אבי כהן, קרייס, גולדברג, מיקי כהן, גוזלי (בלחסן) איוניר, טבק, דריקס.

● הפועל תל־אביב: אלטר, שוקרון, יעקב כהן, עמר, לסרי, אלי כהן, אקהויז, זאנה, סיני, לנדאו, שבתאי לוי (אביטן).

יצחק [illegible]

● במחזור הבא

ליגה לאומית

הפועל ת"א — בני־יהודה ת"א; מכבי יפו — מכבי ת"א; הפועל חיפה — מכבי יבנה; מכבי פ"ת — הפועל ירושלים; בית"ר ירושלים — הפועל פ"ת; הפועל כפר־סבא — מכבי חיפה; מכבי שעריים — הפועל באר־שבע; שמשון ת"א — מכבי נתניה.

גביע־הטוטו בארצית

● בית א': בית"ר חיפה — הפועל מ־מורק; בית"ר ת"א — הפועל חדרה.

● בית ב': בית"ר נתניה — הפועל טבריה; הפועל לוד — הפועל חולון.

● בית ג': הפועל בית־שמש — הפועל רמת־גן; הכח רמת־גן — מכבי רמת־עמידר.

● בית ד': הפועל עכו — בית"ר רמלה; הפועל רמת־השרון — הפועל יהוד.

● בליגות א' לא ייערכו משחקים.

שים לב

התגעגענו אליך, ליגה!

סוף לעינויי משחקי מוקדמות הגביע העולמי בכדורגל. שבעה מרורים. התאכזבנו על כל שעל. עד כמה חיה הכשלון צורב ראינו ביום ראשון שעבר דווקא בנצחון ישראל על ניו־זילנד ברמת־גן (0:3). הנצחון זרע מלח על הפצעים. אתמול חזרנו לעצמנו. משחקי הליגה הלאומית התחדשו אחרי שישה שבועות של הפוגה. כמה התגעגענו אליך, הליגה הלאומית!

מזלה של הליגה הבכירה, ושל הכדורגל הישראלי, שהמחזור־הרביעי, שחידש את המשחקים, כלל מיפגשים מסקרנים, כמו ההת־מודדות בחיפה, בין האלופה, מכבי חיפה וסגניתה, בית"ר ירושלים; שלושה משחקי דרבי בתל־אביב, בפתח־תקוה ודרבי הפרברים.

לעתים רחוקות ישנם מחזורים עם כל כך הרבה מוקדים, כמו אתמול. בדרך־כלל הליגה אפורה, ולמרות זאת היא סם־החיים של הכדורגל שלנו.

האם באמת היינו צריכים לנתק את הליגה ממכונת־ההחייאה שלה למשך שישה שבועות תמימים? ודאי שיהיו כאלה שיאמרו שהמטרה מקדשת את האמצעים ומשחקי הגביע העולמי היו עבורנו את משימת־"הדור". בכל זאת, קצת יותר מחשבה לא היתה מזיקה. כשאני בוחן את משחקי הבתים בגביע העולמי באזור האירופי, אליו אנו מבקשים להתקבל — אי־אפשר למצוא מדינה שהקריבה את הליגה בצורה מוחלטת על מזבח הגביע העולמי. לכל היותר, אם נבחרת קיימה משחק בין־ארצי במסגרת זו — לא התקיימו באותו שבוע משחקי־ליגה. אבל היו מדינות שערכו גם משחקים בגביע העולמי, וגם מחזור ליגה. אצלנו, כך נדמה לי, במבט לאחור, הפריזו ברצון העליה.

אולי דווקא שיטה זו, של ריכוזיות, היא שגרמה לנו לכשלון. כדאי לנוח ולהסיק מסקנות.

לא כל חכמה מועילה

אינני נמנה עם מעריציו של אלי אוחנה אחרי שביצע את התנועה המגונה במלבורן, במשחק בין ישראל ואוסטרליה. אפשר שתנועה זו, שנכנסה ללקסיקון הישראלי "כתנועת אוחנה", והרחקת הכדורגלן בעקבותיה, היתה בעוכרינו במשימת הגביע העולמי. אבל נדמה לי שהשבוע הגזים חבר מסויים בהתבטאותו. הוא ביקש למחות על אותה תנועה והשיג את ההיפך הגמור. תרם להחמרת מגנון־האלימות בספורט.

כה אמר חבר־כנסת בני שליטא מהליכוד, בוועדת הספורט של הכנסת: "אחרי כל מה שעשה הוא ממשיך לדבר ולהאמין שהוא גיבור גדול. אם הוא רוצה לעשות תנועות מגונות שיעשה אותן לחברה שלו".

חלקו השני של משפט זה אינו ראוי לא רק לחבר כנסת, אלא לכל אדם המכבד את עצמו. ביקורת? — בבקשה אפשר לבקר בכל החריפות, אבל על סגנון צריך לשמור. האם ביקש בני שליטא להשיג כותרת או אולי רצה לתקוע את עמיתו לסיעה, אריק שרון?

בספורט יש להיזהר מהתבטאויות חריגות. לדאבוני זה שטח שכל הצתת פתיל עלולה לגרום להתלקחות. משפט מפי נבחר ציבור יכול להתפרש אצל רבדים נמוכים של אוהדי כדורגל כלגיטימציה לקלל ולהעליב. לכן, לדעתי, גם אם היתה זו פליטת־פה היא היתה גסה לא פחות מאשר אותה תנועה שעשה הכדורגלן במגרש.

רפיון מדאיג

שקט השתרר בשבועות האחרונים ברוב ענפי הספורט והאישיים. זה מדאיג משום שאם לא מפעילים ספורטאים עלול הדבר להתנקם. בעוד שהענפים הקבוצתיים תוססים, ישנם משחקי ליגה בכל ענפי הכדור, ישנן התמודדויות בגביעי־אירופה — הרי שבמלל מתקפים האישיים רפיון מוחלט.

אותם ענפים שבלאו־הכי אינם זוכים לכותרות ענק נעלמו כליל מהכרוניקה הספורטיבית, כאשר הערתי על כך לעסקן מסויים השיבני "ישנה פעילות. אתם לא יודעים עליה; ממילא אינכם מפרסמים". לרגע חשבתי שאני משוחח עם איש מהתחרות.

אין המדובר בענפי ספורט שוליים. אלה הם ענפים שנציגיהם מרכזים לצאת לתחרויות בחו"ל, גם אם אין העונה מתאימה לכל הענפים, אי־אפשר ואסור להתעלם מאותו שקט מחר.

אפשר שההתרוצציות והברוגז באחריות לספורט כיום, שהבי־חירות להנהלתה נפלו בין הכסאות, הם שגורמים לנטרול הפעילות השוטפת. לא ייתכן שהכל יתנהל על מי מנוחות בענפים המשוועים לקיומם ולטיפוחם.

המשחק המרכזי

חיפה אמנם השוותה בדקה ה־90 אך היתה ראויה ליותר

מכבי חיפה — בית"ר ירושלים 1:1 (1:0)

מאת יוסף גלזר

איצטדיון קרית־אליעזר לבש אתמול חג. כר־הדשא המצויין הזכיר את איצטדיון ווימבלי, והאוירה כנ"ל. אך המשחק שהוצג לא דמה כלל לכדורגל אנגלי, ויתרונה של האלופה הישראלית, מכבי חיפה, לא הוטל בספק למרות שסיימה את המשחק בתיקו — 1:1. משער שוויון שהובקע בדקה ה־90, מהנקודה־הלבנה.

אם בדרך כלל ספיגת שער בדקה ה־90 מתאכזרת לקבוצה הסופגת, הרי שהפעם היתה חלוקת הנקודות צודקת וכלל לא קיפחה את שחקני בית"ר ירושלים.

דווקא שחקני מכבי חיפה יכלו לחוש מקופחים מאחר שלאורך כל המשחק יצרו לחץ אדיר על שערו של יוסי מזרחי, ומחליפו אורי

השחקן המצטיין: ציון מרילי

סויסה מבית"ר ירושלים. שלוש פעמים נעצו חלוצי מכבי חיפה את הכדור בעמודי שער בית"ר, שהיה "מכושף" מבחינתם.

בית"ר ירושלים עסקה ברוב דקות המשחק במגננה. לחלוציה היו שתי הזדמנויות טובות, שאחת מהן נוצלה לכיבוש שער, והשנייה — בכמעט שער. מצב זה נבע אולי מחסרונו של מגינה הפצוע של מכבי חיפה, איתן אהרוני.

כבר בדקה ה־6 עלתה בית"ר ליתרון 0:1: אלי אוחנה פרץ מימין, מירכז את הכדור לעברו של אבי גולדר, שניצב מעט מאחור וממרחק של 14 מטר הניף רגל ובעט במדוייק לרשת.

מכאן ואילך החמיצו ארמלי, סלקטר ורוזנטל אין־ספור הזדמנויות, עד לדקה ה־37 שכמעט נכבש שבית"ר ירושלים כבשה שער נוסף. טעות משולבת של רפי אוסמו וציון מרילי הותירה את אלי אוחנה בודד מול אבי רן, שיצא משערו, אך אוחנה בעט לחוץ מול שער חשוף.

כניסתו של שלום לוי בהפסקה הגבירה את הלחץ החיפני, ובאחת ההתקפות, בדקה ה־60, הרחיק השוער יוסי מזרחי כדור שבעט ארמלי, לקורה ולקרן. מזרחי נפצע בזינוק זה והוחלף באורי סויסה, שגם הוא היה במיטבו, וניצב בעוז מול שפע ההתקפות של חלוצי מכבי חיפה.

בדקה ה־90 כשחלק גדול מהקהל כבר עשה את דרכו אל מחוץ לשערי האיצטדיון, כשהוא משלים עם ההפסד החיפני חדר שלום לוי לרחבת שער בית"ר ירושלים, הטעה את אורי אשש, וזה הכשילו בגסות. השופט צבי שריר הורה ללא־היסוס לעבר הנקודה־הלבנה. הירושלמי של מכבי חיפה, ציון מרילי, לא התרגש, בעט לפינה הימנית והישווה את התוצאה ל־1:1.

לאחר כיבוש שער השוויון התפרעו אוהדי בית"ר ירושלים, והשליכו לעברו של השופט צבי שריר מכל הבא ליד.

16 אלף צופים חזו במשחק.

לפני שריקת הפתיחה העניקה קבוצת מכבי חיפה מגן־נחושת ענק ליו"ר הקודם של ההתאחדות לכדורגל, חיים הברפלד. את המגן העניק לו יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה, צבי וייצנר.

● מכבי חיפה: רן, ליאור רוזנטל (שלום לוי), רפי אוסמו, הנזל, אלי כהן, מרילי, אברקרט, קלינגר (צדוק מלכה), ממן, ארמלי, סלקטר, רוזנטל.

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי (סויסה), דוד אולאי, בן־זרוע, אשש, קדוש, חגן אולאי, מלמיליאן, שוירו, יוסי מזרחי, גולדר (בני כהן), אוחנה.

● מלך השערים

1.	דיין (הפועל ירושלים)	4
2.	איוניר (מכבי ת"א)	3
—	ארמלי (מכבי חיפה)	3
—	פרץ (שמשון ת"א)	3
5.	אבוגזיר (באר־שבע)	2
—	גולדר (בית"ר י־ם)	2
—	לביא (מכבי נתניה)	2
—	לוין (הפועל פ"ת)	2
—	ע. מכנס (מכבי נתניה)	2
—	נהרי (הפועל פ"ת)	2
—	נוהר (הפ. כפר־סבא)	2
—	סיני (הפועל ת"א)	2
—	רביבו (הפ. כפר־סבא)	2

● הניחוש הנכון

1.	בני־יהודה – שמשון ת"א	x
2.	מכ. נתניה – מכ. שעריים	x
3.	הפ. ב"ש – הפ. כפר־סבא	1
4.	מכ. חיפה – בית"ר י־ם	x
5.	הפ. פ"ת – מכבי פ"ת	x
6.	הפ. י־ם – הפ. חיפה	1
7.	מכבי יבנה – מכבי יפו	2
8.	מכבי ת"א – הפועל ת"א	x
9.	בית"ר ת"א – בית"ר חיפה	1
10.	הפ. לוד – בית"ר נתניה	2
11.	הפ. חולון – הפ. טבריה	1
12.	הפ. רמת־השרון – הפ. עכו	1
13.	הפ. יהוד – בית"ר רמלה	1

בודניוק סייע ל... מכבי פ"ת

הפועל פתח־תקוה — מכבי פתח־תקוה 1:1 (0:1)

בדרבי פתח־תקואי עצבני. מלווה בפגיעות גופניות, נפרדו קבוצות הפועל ומכבי פ"ת, ללא הכרעה 1:1.

חניכיו של המנהל גיורא שפיגל מהפועל פ"ת, שעלו לכר־הדשא ברמת־גן כפייבוריטים, מול יריביהם ממכבי פ"ת, גילו עד מהרה כי הפוטנציאל הטמון בקבוצתם עשוי לתת את אותותיו כבר בעתיד הקרוב. שהקניה הצעירים של הפועל פ"ת גילו מייד עם שריקת הפתיחה של השופט החלש עובדיה בן־יצחק, יתרון טכני. הם נעו בכר־הדשא בצורה טובה וחילופי המקומות בין החלוצים והקשרים הביכו לא מעט את שחקני מכבי פ"ת.

יריביהם ממכבי פ"ת גילו יכולת ירודה, ובהרכבם הנוכחי, כאשר

השחקן המצטיין: ניר לוין

בשורותיהם שישה שחקנים חדשים וללא הלב של הקבוצה, אייל בג'י לייבטר ואלישע לוי הפצועים, היו רחוקים, וכמעט שלא סיכנו את שערו של רוני ג'רבי ב־45 הדקות הראשונות.

הפועל פ"ת, שהיתה טובה יותר במחצית הראשונה, הצליחה בדקה ה־25, ודווקא באחת ההתקפות הפחות־מתוכננות, לזכות ביתרון ראשון. היה זה בעקבות מישגה של שני בלמי מכבי פ"ת, ירון פרסלני וחיים יחיאל, שהתקשו להרחיק כדור פשוט, דבר שנוצל על־ידי רונן הלל, שבבעיטה הראשונה המסוכנת לכיוון שער מכבי פ"ת הכניע את משה מרכוס — 0:1 להפועל פ"ת.

המחצית השנייה נפתחה בהתקפות שחקני מכבי פ"ת וכעבור חמש דקות הושוותה התוצאה. טל בניה, שחקנה הצעיר של מכבי פ"ת, קיבל כדור מרוד באגף השמאלי, התקדם לתוך רחבת ה־16 ובעט חזק לשער. הכדור פגע ברגלו של בלם הפועל פ"ת, איתן בודניוק, וחדר לרשת — 1:1.

השער גרם להתעוררות בשורות מכבי פ"ת ולא חלפו אלא 60 שניות כשרונן רבינזון היה קרוב להעלות את קבוצתו ליתרון. אך לפריצתו מול שוער הפועל פ"ת והססנותו איפשרה לג'רבי לזנק לרגליו ולקלוט את הכדור.

מעברו השני של המגרש חל שיפור במשחקו של ניר לוין, ובשלהי המאבק הלהיב 20 אלף הצופים בפריצותיו המהירות. שלוש פעמים חלף לוין על פני מגיני מכבי פ"ת, שלח כדורי־רוחב מדוייקים, ורק החמצות של רונן הלל מנעו שער־נצחון להפועל פ"ת.

שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 20 אלף צופים, באיצטדיון ברמת־גן.

● הפועל פתח־תקוה: רוני גרבי, ציון יוסף, דוד לוי, אלון, בודניוק, סאבו, אלון חזן, בן־שאנן, אליה, לוין, הלל (בן שיחזק; אלי מחמוד).

● מכבי פתח־תקוה: מרכוס, אליאסמפור, פרסלני, חיים יחיאל, אל־חוזייל, ישראל כהן, רפי כהן, גוזלן, רבינזון, בן־שיטרית, בניה (בן שיחזק, רוקבן ואוזבל).

עמי רוזנברג

איתן בודניוק, בלם הפועל פ"ת, (במרכז) נדהם משערו העצמי בדרבי הפ"ת (1:1). צילם: אריה קנפר

באר־שבע הלהיבה – וניצחה

הפועל באר־שבע — הפועל כפר־סבא 1:3 (0:1)

שני שערים מרהימים, אותם כבשו שחקני הפועל באר־שבע, בפתיחת המחצית השנייה, היקנו להם נצחון־ביתי משכנע על הפועל כפר־סבא — 1:3.

שחקני הפועל באר־שבע המשי־כו אתמול בשרשרת ההישגים, אותה החלו במשחקי גביע־הטוטו. באר־שבע זינקה היטב וכבר

השחקן המצטיין: אלי וייצמן

בדקה ה־17 עלתה ליתרון 0:1 כאשר יוסי שושני דייק בכדור־11.

שחקני באר־שבע, כמשחק קבוצתי מלווה ביכולת אישית נאה, שאותה גילו אלי וייצמן, יוסי שושני, אלי אוזן ומשה אבוגזיר, הציגה יכולת טובה ושטף.

האורחים מכפר־סבא נפלו טרף למשחקם הנאה של שחקני באר־שבע. ההגנה הכפר־סבאית, עם השוער עופר נוסובסקי, גילתה הססנות ובקיעים, שאיפשרו לשחקני באר־שבע לאיים על שערם.

חוליית הקישור של כפר־סבא לא הצליחה לנהל ולנווט כהלכה את משחק הקבוצה.

באר־שבע, בשורותיה מופיעים שחקני נוער בצד ותיקים, שיחקה בתיאום ובהתלהבות רבה. יכולת נאה הציג אלי וייצמן, כאשר ידע לשלב מהירות, יכולת כידרור ובעיטות חזקות לשער. אלי אוזן, בתפקיד של מגן, ומאוחר יותר כשחקן־קישור, תרם למשחקה המהיר של באר־שבע.

אחרי באר־שבע השיגה את היתרון מרגלי שושני בדקה ה־17 בכדור־11, שני שערים בפתיחת המחצית השנייה. בדקה ה־47 זכה יוסי שושני בכדור מול מלבן ה־16: שושני בעט חזק; נוסובסקי קלט, אך שמט בכדור ווייצמן, שהיה קרוב, מיהר לדחוק פנימה — 0:2.

דקה לאחר־מכן נוצרה עירבוביה ליד שער הפועל כפר־סבא. האורחים קפאו על מקומם איפשרו למשה אבוגזיר להוסיף שער שלישי לבאר־שבע בבעיטה חזקה — 0:3. כפר־סבא ניסתה לכבוש שערים כתוצאה מנפילה במתח במשחקה של באר־שבע. רק בדקה ה־89 הבקיע גדעון סיימון שער־כבוד, כשבעט כדור־עונשין מ־17 מטר, אלכסונית משער באר־שבע, לרשת — 1:3.

שפט בהצלחה יצחק בן־יצחק, לעיני 5000 צופים, בבאר־שבע.

● באר־שבע: זוכוביצקי, בך חמו, ראוזן, אילוז, אוזן (סולטן), אבוגזיר, עזרן (גונן), דוידי, שושני, אוחנה, וייצמן.

● כפר־סבא: נוסובסקי, אירינגר, סיימון, בן־חיים (אוקנין), אינשטיין, מסיקה, בוארון (נזרי), מרגון, יפה, מימוני, רביבו.

אברהם ב־ייב

צ'יפרוט הותיר יבנה בהלם

מכבי יפו — מכבי יבנה 0:1 (0:0)

כדורגלני מכבי יפו שבאו למשחק־החוץ ביבנה במטרה לחלץ נקודה, הופתעו בסיום מנצחון־הבזק שלהם 0:1. הנצחון הושג תודות לצמד ההזר, אלישע צ'יפרוט ודוד אמיגה.

יבנה היתה עדיפה רק במחצית הראשונה, אבל תקפה, משום מה, רק עם שני חלוצים, שמעון פרץ ואשר

השחקן המצטיין: אלישע צ'יפרוט

חלפון, זאת על־אף שהיפואים שיחקו כמערך הגנתי צפוף.

גם העובדה ששחקני יבנה ניסו לפרוץ ממרכז ההגנה הצפופה של יפו היתה בעוכריהם. בלמי מכבי יפו, ישראל דניאל ואברהם בוטפיקה, לא התקשו לנטרל את התקפות יבנה הנירפות וחסרות המעוף.

הזדמנות טובה ניתנה ליבנה בדקה ה־21: מאיר בן־שמעון בעט מתוך הרחבה כדור שחלף כבר על פני השוער לביא קוזניצקי. אבל אברהם בוטפיקה הציל כשהרחיק מקו השער.

במחצית השנייה התהפכו היוצרות. שחקני יפו שיחקו במערך פתוח, הירבו לתקוף ובדקה ה־63 הבקיעו את שער־הנצחון: צ'יפרוט חדר לרחבת יבנה, חלף על פני צמד מגינים ומ־12 מטר בעט כדור קשתי שחודר לפינת השער השמאלית — 0:1.

יבנה היתה בהלם, ואלון לניארדו כמעט שהעלה, בתום התקפה מתפרצת, ל־0:2, אולם השוער לסנר קלט את הכדור המסוכן.

שפט אריה פרוסט, לעיני 1000 צופים, ביבנה.

● מכבי יפו: קוזניצקי, סלימן, דניאל, בוטפיקה, בהן־צדק, לניאדו, אלקולומברה, יוסי לוי (פרי), אמיגה, צ'יפרוט, מנשה מזרחי.

● מכבי יבנה: לסנר, בוארון (אבנעים), סלומון, בן־שמעון, אבי פרץ, זגורי, עלואה (אוחיון), ציון יעקב, חלפון, שמעון פרץ, זיו.

אברהם בין

בעיטת־11 הצילה את נתניה

מכבי נתניה — מכבי שעריים 1:1 (1:1)

מישגה של השופט יעקב אורגד מנע מכדורגלני מכבי שעריים הפתעה במשחק שנערך כבר ביום שישי בבלומפילד, עם מכבי נתניה — 1:1.

בדקה ה־44 הגביה מגן מכבי נתניה, שמעון מנחם, כדור לרחבת שער שעריים השוער אריה שמיר

השחקן המצטיין: שמחה גד

והחלוץ עודד מכנס קפץ לעבר הכדור. מכנס ביצע עבירה על השוער שהספיק לחרוף, כששניהם נחתו על הקרקע והכדור הורחק לפת שמיר בשתי ידיו את מכנס. השופט הורה לעבר הנקודה־הלבנה. שחקני שעריים מיחו, כולל מאמנם יצחק שום, אבל אורגד היה איתן בהחלטתו ודוד לביא בעט לרשת.

לא פחות מארבעה מצבי־הבקעה היו לחלוצי שעריים, אבל רק הזדמנות אחת נוצלה; בדקה ה־9 הגביה עידן כדור־עונשין, מימין, הגנת נתניה ושוערה קפאו על מקומם ויתון נגח כדור קשתי מ־12 מטר מעל ידיו של השוער אריה חביב המופתע.

במחצית השנייה ניכר שוב יתרון לשעריים, אם־כי הקבוצה שיחקה בזהירות; התבססה על התקפות מתפרצות ובדקות 58 ו־59 החטיאו גד ויתון פעמיים מקרוב.

השופט אורגד, שלא שלט במשחק, שלף ארבעה כרטיסים צהובים לשמיר, מרציאנו וצומן משעריים ולגבאי מנתניה. ואף הרחיק שבע דקות לסיום את מאמן שעריים, שום, אל מחוץ לתחומי המגרש מאחר שזה הרבה להעיר לו. 1000 צופים בלבד חזו במשחק בבלומפילד.

● מכבי שעריים: חביב, שמעון מנחם, בר, ברדה, חסן, גבאי, עציוני (חיים לוי), גד מכנס, לביא, תקוה, עודד מכנס.

● מכבי שעריים: שמיר, מרציאנו, קריש, יצחק צבי, נחמני, אבי כהן, צומן, שמריה, עידן (קוסה), זיתון, גד.

אלכם קליין

בעיטת־11 בוטלה ושמשון רגזה

בני־יהודה ת"א — שמשון ת"א 0:0

דקה 84. הכדור הונח כבר על הנקודה הלבנה של בני־יהודה תל־אביב. שחקני שמשון עלזו וחיכו לביצוע הבעיטה, אך הקוון דני ימפולד נשאר על מקומו והשופט משה אשכנזי מיהר אליו, שמע את גירסתו ושינה את החלטתו בדרבי הפרברים שהסתיים בתיקו 0:0.

יתרונה של בני־יהודה בלט לאורך כל המשחק והתבטאה בעיקר בבעיטות־קרן רבות, אבל השוער השמשוני אבי חדד היה מצויין וקטף את כל כדורי־הגובה שנבעטו לעבר שערו.

דקה 34: אחת ההחמצות המשוועות של בני־יהודה. נסים כהן שיגר כדור לבן־טובים, וזה עבר את

השחקן המצטיין: אבי חדד

המגן אורי כהן; הוא הבחין במשה אייזנברג שניצב חופשי; מסר לו כדור מצויין, אך החלוץ בעט החוצה ממטרים ספורים מול השוער חדד.

במחצית השנייה המשיכו שחקני בני־יהודה ליזום התקפות. בדקה ה־49 ניסה דוד גוהרנה את כוחו בבעיטה מסוכנת, אך זינוקו של חדד מנע שער בטוח. דקה לאחר־מכן יכול היה אייזנברג לקבוע את תוצאת המשחק. הוא ניהל מסירות עם בן־טובים, עבר גם את השוער חדד, ובעט לכיוון השער. המגן אפרים שמעונוב, שבא במרוצה, הציל מהקו.

שפט משה אשכנזי, לעיני 2500 צופים, בשכונת־התקווה.

● בני־יהודה: אפריה, חזן, אדיב, סגל, עלו, רוני מאיר, גוהרנה (קרן), סלמן, בן־טובים, נסים כהן, אייזנברג.

● שמשון ת"א: חדד, עובדיה, אלי כהן, אפרים שמעונוב, אורי כהן, אבי מלכה (שוקרון), ארביב (יגאל הלל), יפתח הלוי, שלמה מזרחי, גדעון דמתי, פרץ.

נפתלי כהן

הגאולה לבירה – דווקא מהפועל

הפועל ירושלים — הפועל חיפה 1:2 (0:1)

יעקב בוזגלו ומישל דיין, חלוצי הפועל ירושלים, העניקו אתמול לקבוצתם נצחון צודק על הפועל חיפה — 1:2, שהזניק את שחקני הבירה למקום השלישי בטבלה.

תוך תצוגת כדורגל מהנה כבשו שחקני הפועל ירושלים שני שערים ולא היו רחוקים מהבקעת שערים נוספים. רק לאחר שמיגרה בשני שערים התעוררה הפועל חיפה. קבוצה זו סבלה מחוסר מזל כאשר באחת ההתקפות הבודדות שלה במחצית השנייה בעט בן־נון מ־30 מטר למשקוף שער הפועל ירושלים.

בדקה ה־18 עלו הירושלמים: יעקב בוזגלו קיבל כדור באגף ימין, פרץ לאורך הקו, והגביה לעברו של מישל דיין, שניצב ברחבת ה־16 של הפועל חיפה. אבנר חדד מגן האורחים, קטע את מעוף הכדור בידו, ולשופט עובדיה צבי לא נותרה ברירה אלא להורות על כדור־11. בוזגלו, מבצע בעיטת ה־11, לא נכשל וקבע — 0:1.

לאחר כיבוש השער לחצה הפועל ירושלים את יריבתה לשערה. בדקות ה־28 וה־30 ניצבה ירושלים על סף כיבוש, אולם שלומי מלכה ואלי שכטר החמיצו ממצבים מצויינים.

במחצית השנייה המשיכה ירושלים לשלוט. בדקה ה־59 נכבש השער השני: שלומי מלכה הוכשל כ־20 מטר משער הפועל חיפה; מישל דיין בעט את כדור־העונשין שטוח לרשת — 0:2.

השחקן המצטיין: מישל דיין

הפועל חיפה הצליחה לצמק ל־1:2 בדקה ה־69: יוסי עמר, הבולט בקבוצה, הגביה כדור לעברו של אריה בודנה, שנתקע בשערו יגאל אלחודר נגח בפשטות לרשת.

בדקות הסיום ירדו שחקני הפועל ירושלים להגן על יתרונם, אך היריבים לא ניצלו זאת לכיבוש שער שוויון.

2000 צופים חזו במשחק שנערך בימק"א.

● הפועל ירושלים: בוזגלו, תא־שמע, שפורא, נחמיאס, חלפון, שלומי מלכה, דיין, אשיה (לעטקין), שכטר, בוזגלו, מסן (מידוד).

● הפועל חיפה: אנטמן, חדד, בלוש, ליפשיץ, בודורגי, גבאי, שטילר, בן־נון, מירו (רוקמן), אלחודר, עמר.

נפתלי קודר

נקבעו משחקי מכבי ת"א בבית־הגמר בגביע־אירופה

בזאגרב ללא ג'ונסון

אלופת ישראל תשחק ב־5 בדצמבר בחוץ נגד ציבונה, אלופת אירופה וכעבור שבוע ביד־אליהו נגד ריאל ★ שני המשחקים עם ז'אלגיריס יהיו ב־15–16 בינואר בבריסל

מאת יצחק ויסתוף

"שני המשחקים הראשונים של מכבי תל־אביב נגד ציבונה זאגרב, אלופת אירופה, ב־5 בדצמבר ביוגוסלביה, ונגד ריאל מדריד, ב־12 בדצמבר ביד־אליהו, יהיו משחקים קובעים לגבינו מאחר שבשני מיפגשים אלה נצטרך לשחק, קרוב לוודאי, ללא לי ג'ונסון. המשחק שלנו נגד ריאל מדריד ביד־אליהו יהיה קריטי משום שעלינו לנצח בו" — כך אמר לי אמש צבי שרף, מאמנה של מכבי ת"א, לאחר שנתקבל השיבוץ ממשרדי פיב"א במינכן.

השיבוץ של משחקי בית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות ארך אתמול שעות רבות, זאת בגלל התביעה הסובייטית שהמשחקים בין מכבי ת"א וז'אלגיריס קובנה ייערכו

● כדורסל

בסופיה, נציג מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי, טען כי הישראלים מבקשים לשחק בת"א ובקובנה. נציג ברית־המועצות טען כי אין הדבר בסמכותו.

הצעה מפתיעה העלה נציג הונגריה: קיימו את שני המשחקים בבודפשט, שם ייערך ב־3 באפריל משחק־הגמר. מזרחי דחה הצעה זו.

אחרי דיון ממושך הודיע בורה סטנקוביץ, מזכ"ל פיב"א, כי מאחר שהסובייטיים הם שמבקשים לחרוג מהתקנון יתקיימו שני המיפגשים, כמו בעבר, ב־15 ו־16 בינואר בבריסל.

השיבוץ הסופי הוא:

● 5 בדצמבר 1985: ציבונה זאגרב — מכבי ת"א (בזאגרב).

● 12 בדצמבר: מכבי ת"א — ריאל מדריד (ביד־אליהו).

● 9 בינואר 1986: לימוז', צרפת — מכבי ת"א (בצרפת).

● 15־16 בינואר: מכבי ת"א — ז'אלגיריס קובנה (בבריסל).

● 23 בינואר: מכבי ת"א — סימאק מילאנו (ביד־אליהו).

● 30 בינואר: מכבי ת"א — ציבונה זאגרב (ביד־אליהו).

● 20 בפברואר: ריאל מדריד — מכבי ת"א (במדריד).

● 27 בפברואר: מכבי ת"א — לימוז' (ביד־אליהו).

● 13 במארס: סימאק מילאנו — מכבי ת"א (במילאנו).

"אני רואה את משחקי בית־הגמר צפופים ביותר, וקשה כיום להצביע על קבוצה חלשה" — אמר שרף, שהוסיף: "הדבר החשוב ביותר של מכבי ת"א הוא לא להפסיד באף משחק ביתי. יש לנו רק ארבעה משחקים ביתיים וצריך לנצח בכולם".

שתי אלופות אירופה בבית עם הפועל ת"א

באנקו רומא, בוסנה סאראייבו ושאלאן הצרפתית — אלה יהיו יריבות הפועל ת"א בבית רבע־הגמר בגביע־קוראץ' בכדורסל. שתיים משלוש — באנקו רומא ובוסנה סאראייבו — כבר היו בעבר אלופות אירופה.

ההגרלה היא קשה להפועל ת"א, אם־כי מבחינת עניין לא יכלה להיות טובה ממנה. שתי קבוצות הן מהצמרת האירופית ובעלות מוניטין רב.

באנקו רומא, הניצבת כיום במקום השני בליגה האיטלקית, כוללת בשורותיה את שני הבינלאומיים האיטלקים, ג'ילארדי וסולפריני. בשורותיה משחק גם האמריקני ברוס פלאוארס, וכן הקנדי המצויין, ראוטינס.

בוסנה סאראייבו, שירדה במקצת בשנים האחרונות, מנסה לשוב לצמרת היוגוסלבית.

הקבוצה הצרפתית שאלאן אינה מהבולטות בארצה, ואם־כי יש לה שני אמריקנים, הרי שאין לה צרפתים בינלאומיים.

השיבוץ:

● 4 בדצמבר: הפועל ת"א — באנקו רומא (בת"א).

● 11 בדצמבר: הפועל ת"א — שאלאן (בת"א).

● 8 בינואר: בוסנה סאראייבו — הפועל ת"א (בסאראייבו).

● 15 בינואר: באנקו רומא — הפועל ת"א (באיטליה).

● 22 בינואר: שאלאן — הפועל ת"א (בצרפת).

● 29 בינואר: הפועל ת"א — בוסנה סאראייבו (בת"א).

מכבי – הפועל ת"א 2:3 בנוער

קבוצת הנוער של הפועל פתח־תקוה איבדה אתמול נקודת־ליגה ראשונה, כשסיימה בתיקו 1:1 בדרבי העירוני, נגד מכבי פתח־תקוה.

היה זה המחזור הרביעי בליגה הלאומית לנוער בכדורגל.

בדרבי התל־אביבי היתה ידה של מכבי ת"א על העליונה, כשגברה על הפועל ת"א — 2:3.

יתר התוצאות: בני־יהודה ת"א — הפועל רמת־גן 0:0; מכבי נתניה — הפועל ראשון־לציון 1:1; הפועל באר־שבע — הפועל כפר־סבא 0:1; מכבי חיפה — בית"ר ירושלים 1:2; הפועל חיפה — הפועל חדרה 2:3; מכבי יפו — הפועל בית־שאן 1:2.

צמרת הטבלה

(אחרי ארבעה מחזורים)

1.	הפועל פתח־תקוה	4־16	7
2.	מכבי נתניה	2־9	7
3.	מכבי תל־אביב	3־10	7

אביטון: אני עוזב...
שוייצר: לשחררו מייד!

מאת מוטי חביב

אי הצבתו של החלוץ שלום אביטון בהרכב הראשון של קבוצתו, הפועל ת"א, גרם במישרין להצהרתו של הכדורגלן. בתום הדרבי התל־אביבי אתמול: „אני עוזב את הפועל".

אביטון, בן ה־33, שולב אמנם במחצית השנייה ואף כבש את השער היחידי לזכות קבוצתו. אולם עובדה זו וההערכה הרבה לה זכה לאחר המשחק לא שינתה את דעתו שהגיע להפועל ת"א כדי לשחק ולא לשבת על ספסל המחליפים.

אביטון לא הסתיר את אכזבתו מכך שישב דקות רבות על הספסל, ובכוונתו לעבור לקבוצה אחרת באזור המרכז. ואין לו שום כוונה לחזור לבירת הנגב. משפחתו של אביטון התמקמה כבר בדירה בצפון ת"א, וילדיו אף לומדים בבית־הספר ילין בת"א.

אביטון רוצה לשחק במכבי ת"א מאחר שמאמן הקבוצה, שמעון שנהר, הדריכו במשך שנתיים בקבוצת הפועל באר־שבע.

מנהל הפועל תל־אביב, ניסן ניסנוב, הגיב אמש על דבריו של שלום אביטון: „אם אביטון יבקש שחרור נכבד את רצונו. אנו לא נאלץ אף שחקן לשחק בקבוצה בניגוד לרצונו. אם שלום אביטון אמר את מה שאמר, אז 90 אחוז שהוא לא יישאר בהפועל ת"א".

אמש נמסר כי המאמן דויד שוייצר, הורה להציב את אביטון ברשימת ההעברות כבר הבוקר.

נתניה — לוד 1:3
בגביע־הטוטו בארצית

בית א'

● רמת־גן: בית"ר תל־אביב — בית"ר חיפה 3:1 (1:1). אלי כהן (25), רוני צמח (69 בבעיטת־11) ומאיר יצחקי (70) כבשו את השערים לזכות בית"ר ת"א. לבית"ר חיפה הבקיע יוסי בן־חמו (22). שפט יעקב ממן, לעיני 50 צופים.

● חדרה: הפועל חדרה — הפועל מרמורק 0:3 (0:1). לחדרה הבקיעו: רונן שפירא (16), שלומי גרוזל (53) ואלון טולמון (87). שפט בני כהן, לעיני 100 צופים.

בית א'

.1	הפ. חדרה	1	0"3	3
.2	בית"ר ת"א	1	1"3	3
.3	בית"ר חיפה	1	3"1	0
.4	הפ. מרמורק	1	3"0	0

בית ב'

● לוד: בית"ר נתניה — הפועל לוד 3:1 (0:2). לבית"ר נתניה כבשו: משה גבאי (45 בבעיטת־11, 56) וישראל פוגל (12). ללוד: מישל בן־חיים (85). שפט דני יממולה, לעיני 300 צופים.

● חולון: הפועל חולון — הפועל טבריה 0:4 (0:3). לחולון הבקיעו: יוסי עמרני (2, 28, 77) וליאון פנסו (8). יוסי עמרני החמיץ כדור־עונשין מ־11 מטר (48). שפט קלמן צימרמן, לעיני 50 צופים.

בית ב'

.1	הפועל חולון	1	0"4	3
.2	בית"ר נתניה	1	1"3	3
.3	הפועל לוד	1	3"1	0
.4	הפועל טבריה	1	4"0	0

בית ג'

● רמת־גן: הכוח רמת־גן — הפועל בית־שמש 1:1 (1:1). לבית־שמש כבש: רפי אברמוב (16). להכוח: משה יחיאל (31). שפט יעקב אלימלך, לעיני 50 צופים.

● עמידר: מכבי רמת־עמידר — הפועל רמת־גן 1:2 (1:1). שערים לעמידר: רחמים שלום (9) ואלי תגר (84). להפועל ר"ג: יחיאל סאלם (32 בבעיטת־11). בני כהנר מהפועל רמת־גן הורחק (61). שפט שלמה יוסף, לעיני 150 צופים.

בית ג'

.1	מכבי עמידר	1	1"2	3
.2	הכוח רמת־גן	1	1"1	1
–.	הפ. בית־שמש	1	1"1	1
.4	הפ. רמת־גן	1	2"1	0

בית ד'

● יהוד: הפועל יהוד — בית"ר רמלה 1:3 (0:3). ליהוד הבקיעו: שלום רוקבן (8 בבעיטת־11, 41) והרצל שאול (24). אבי כהן (63) כבש לבית"ר רמלה. משה סיני מרמלה החמיץ בעיטת־11 (35). שפט יעקב ברחמו, לעיני 500 צופים.

● רמת־השרון: הפועל רמת־השרון — הפועל עכו 1:2 (0:1). שערים לרמת־השרון: יואב אברהם (30) וג'קי דהאן (70). לעכו: ועקנין (65). שפט שלמה שחר, לעיני 300 צופים.

בית ד'

.1	הפועל יהוד	1	1"3	3
.2	הפ. רמת־השרון	1	1"2	3
.3	הפועל עכו	1	2"1	0
.4	בית"ר רמלה	1	3"1	0

● ראגבי

הפועל יזרעאל — אס"א ת"א 3:37

במוקד משחקי המחזור השני בליגה הלאומית בראגבי ניצחה אתמול בספורטק בת"א קבוצת הפועל יזרעאל את אס"א תל־אביב 3:37.

תוצאות נוספות: הטכניון חיפה — אס"א ת"א ב' 8:19; הפועל רעננה — הפועל כפר־הנשיא 3:36.

בליגה לנוער: רעננה — כפר־הנשיא 0:20.

● משקולאי הפועל יבנה ניצחו אתמול במחזור הראשון בליגה הארצית בהרמת־משקולות, לאחר שצברו 786 נקודות, לפני הפועל ת"א — 731 נקודות; מכבי תל־אביב — 672 נקודות והפועל נתניה — 643 נקודות.

שניים מגיבורי הדרבי התל־אביבי אתמול: יעקב אקהויז המצוע מהפועל ת"א דולק בעקבות מוטי איווניר, מבקיע שער השוויון למכבי ת"א (1:1). צילם: אריה קנפר

● ליגה א'

דרום

● באר־שבע: בית"ר באר־שבע — הפועל קרית־אונו 0:3 (0:1). שערים לבית"ר באר־שבע: רחמים מלכה (22), חיים סחימה (49) וסמי אנקבה (52). שפט דוד דמרקרו, לעיני 300 צופים.

● קרית־מלאכי: הפועל קרית־מלאכי — הפועל אור־יהודה 0:2 (0:0). שערים לקרית־מלאכי: שם־טוב אוחנה (70) ואבי ממן (89). שפט פרוים.

● בת־ים: הפועל לבת־ים — הפועל ירוחם 0:0. בדקה ה־77 הורחק ישראל חודרי מירוחם. שפט גבי פרץ, לעיני 100 צופים.

● דימונה: הפועל דימונה — מכבי קרית־גת 0:0. שפט אהרון שרעבי, לעיני 1000 צופים.

● רמת־גן: מכבי רמת־השקמה — הפועל אשקלון 0:0. שפט מימון אסולין, לעיני 100 צופים.

● חולון: לזורום חולון — הפועל ראשון־לציון 0:0. שפט יצחק רוזנברג, לעיני 50 צופים.

הטבלה הדרומית (לאחר המחזור ה־7)

.1	הפועל דימונה •	7	2"7	9
.2	לזורום חולון	5	5"5	8
.3	הפ' קרית־מלאכי	5	4"5	7
.4	הפועל ירוחם	3	3"3	7
.5	הפ' קרית־אונו •	3	4"3	7
.6	ביתר באר־שבע •	7	5"7	6
.7	מכבי קרית־גת •	3	2"3	6
.8	מכבי רמת־השקמה •	3	3"3	6
.9	הפועל בת־ים	3	4"3	6
.10	הפועל אשקלון •	2	3"2	6
.11	הפועל אור־יהודה	4	7"4	6
.12	הפועל אזור •	3	4"3	5
.13	הפועל ראשל"צ	3	5"3	5

• משחק חסר.

צפון

● קרית־שמונה: הפועל עליה כפר־סבא — הפועל קרית־שמונה 0:1 (0:1). שער־הנצחון לעליה: אצילזדה (24). שפט עמית קליין, לעיני 1500 צופים.

● קרית־אתא: הפועל קרית־אתא — מכבי שפרעם 0:1 (0:1). לקרית־אתא כבש: דוד עמר (11). סמיר עיסא משפרעם הורחק (25). שפט ראובן לוין, לעיני 800 צופים.

● חדרה: מכבי חדרה — הפועל רעננה 0:4 (0:2). לחדרה כבשו: הרצל פיטוסי (21), רמי הרוש (45), חיים סויסה (63 בבעיטת־11) ויוחנן אברהם (71). שפט סרסור, לעיני 300 צופים.

● נצרת: מכבי אחי נצרת — בית"ר נהריה 0:2 (0:2). לנצרת הבקיעו: עומי נאסר (7) ואבו־אחמד (35). שפט חיים חפר, לעיני 1000 צופים.

● טירת־הכרמל: הפועל טירת־הכרמל — מכבי עפולה 3:8 (1:2). שערים לטירת־הכרמל: נסים זליאט (3), משה בצלאל (43) ונחמני (52). לעפולה: קלוד מכלוף (28), אלבז (49) וחייט (80). שפט שועכי, לעיני 150 צופים.

● אור־עקיבא: מכבי אור־עקיבא — הפועל בית־שאן 1:1 (0:1). לאור־עקיבא כבש יעיש סויסה (12), ולבית־שאן: הלל קפלן (72). יצחק אלגלי מאור־עקיבא הורחק (88). שפט שלמה אלנקווה, לעיני 500 צופים.

● טמרה: מכבי טמרה — הפועל נצרת־עילית 0:1 (0:1). שער־הנצחון: ערנן עמאם (43). שפט יעקב שמש, לעיני 600 צופים.

הטבלה הצפונית (לאחר המחזור ה־7)

.1	הפועל עליה	2"10	13
.2	הפועל בית־שאן	7"14	10
.3	הפועל קרית־אתא	4" 5	9
.4	מכבי חדרה	6"11	8
.5	מכבי נצרת	8"12	8
.6	הפ' קרית־שמונה	6" 7	8
.7	בית"ר נהריה	5" 5	8
.8	מכבי טמרה	8" 9	7
.9	מכבי עפולה	11" 9	6
.10	מכבי שפרעם	11"12	5
.11	הפ' נצרת־עילית	9" 4	5
.12	הפ' טירת־הכרמל	15" 9	5
.13	הפועל רעננה	11" 4	3
.14	מכבי אור־עקיבא	13" 5	3

בקר בגמר — ניצח את יאריד

אלוף וימבלדון בטניס, הגרמני בוריס בקר, עלה לגמר הטורניר היוקרתי מאולם ומבלי בלונדון, לאחר שניצח במאבק מרתק את השבדי אנדרס יאריד — 6:7, 6:7.

בקר ישחק בגמר נגד המנצח המדורג מספר 1 הצ'כי איוון לנדל והאמריקני [illegible].

היתרון בין מנצ'סטר לליברפול הצטמק ל־5 נק'

● הליגה האנגלית

קבוצת הכדורגל של מנצ'סטר־יונייטד, שנבלמה בשבת שעברה כשניצחה בשפילד (1:0), אינה פועלת מאז כהלכה. המכונה החלה לחרוק גם בביתה ובמשחק שנערך בשבת במחזור ה־17 בליגה האנגלית בכדורגל לא הצליחה מול טוטנהאם — 0:0.

הפער בין מנצ'סטר־יונייטד וליברפול, שהביסה במגרשה את האחרונה בטבלה ווסט־ברומיץ' 1:4, הצטמק ל־5 נקודות. ווסט־ברומיץ' הוליכה במחצית הראשונה משער שכבש גארת קרוקס. לאחר ההפסקה החלה ליברפול לפעול ומחצה את האורחים, בארבעה שערים רצופים על־ידי ניקול, הרני מורבי, לורנסן וולש פרל, חמש דקות מהסיום.

צ'לסי עלתה למקום השלישי בשהשיגה נצחון־חוץ על ניוקאסל — 1:3. גם במשחק זה פיגרה המנצחת, כששערה הובקע 69 שניות מהפתיחה, אולם דייויד ספידי השווה שתי דקות מההפסקה, ונייג'ל ספקמן ודיקסון כבשו את השערים לצ'לסי במחצית השנייה.

שפילד־וונסדיי ירדה למקום הרביעי, בעקבות התיקו 1:1 עם אסטון־וילה בבירמינגהאם.

נצחונות נוספים היו גם לקבוצות האחרות מלונדון: ארסנל ניצחה במגרשה את אוקספורד — 1:2, משעריהם של פול דייויס וטוני וודקוק. הוולשי ג'רמי צ'ארלס כבש את שער הכבוד.

ווסטהאם ניצחה את ווטפורד — 1:2, כשאת השער הראשון הבקיע החלוץ הנוצץ מסקוטלנד, מקאבני, והנצחון האחר ללונדון השיגה קווינס־פארק־ריינג'רס על לסטר — 0:2.

האלופה, אברטון, הצליחה לנצח במשחק חוץ את הלפני־אחרונה, איפסוויץ' — 3:4, כשאת שער הנצחון כבש סטיבן.

נצחון חוץ השיגה גם מנצ'סטר־סיטי על נוטינגהאם — 0:2, וקובנטרי גברה על לוטון — 0:1.

במשחק נוסף גברה סאותהמפטון על בירמינגהאם — 0:1.

הטבלה האנגלית

.1	מנצ'סטר־יונייטד	17	7"35	42
.2	ליברפול	17	17"39	37
.3	צ'לסי	17	18"28	33
.4	ווסטהאם	17	19"30	32
.5	שפילד	17	24"26	32
.6	אברטון	17	22"37	30
.7	ארסנל	17	22"22	30
.8	ניוקאסל	17	26"25	26
.9	קווינס־פארק	17	21"19	26
.10	נוטינגהאם	17	28"28	25
.11	לוטון	17	21"29	24
.12	ווטפורד	17	31"32	22
.13	טוטנהאם	16	22"28	21
.14	סאותהמפטון	17	23"20	21
.15	קובנטרי	17	24"22	20
.16	אסטון־וילה	17	23"22	19
.17	בירמינגהאם	16	23"11	16
.18	מנצ'סטר־סיטי	17	25"16	15
.19	אוקספורד	18	35"24	15
.20	לסטר	18	36"21	15
.21	איפסוויץ'	17	29"11	9
.22	ווסט־ברומיץ'	17	43"14	6

1000 הופעות לכדורגלן סקוטי

בסקוטלנד רשם המגן הוותיק גורדון 1000 הופעות בליגה הסקוטית, המהווה שיא. הוא סייע לקבוצתו, הארטס, לנצח את קבוצתו לשעבר, ריינג'רס — 0:3.

האלופה והמוליכה, אברדין, סיימה בתיקו 1:1 עם מאדרוול. לאברדין 21 נקודות מ־15 משחקים, ומקדימה בשלוש נקודות את סלטיק, שגברה על קליידבנק — 0:2.

בדרבי העירוני של דנדי הביסה יונייטד את דנדי — 0:3, וכאותה תוצאה גברה היברניאן על סנט־מירן.

דינאמו קייב — אלופת ברה"מ

דינאמו קייב זכתה בתואר אליפות ברית־המועצות בכדורגל לאחר שסיימה בתיקו 1:1 עם האלופה מהעונה שעברה, זניט לנינגראד.

צרפת עלתה למקסיקו ניצחה את יוגוסלביה 0:2

נבחרת הכדורגל של צרפת עלתה אמש לגמר הגביע העולמי במקסיקו כשגברה באיצטדיון פארק־דה־פרינס בפאריס על יוגוסלביה — 0:2, לאחר 0:1 במחצית.

מישל פלטיני כבש את השער הראשון כבר בדקה ה־3 ואת השני בדקה ה־71.

45 אלף צופים חזו במשחק.

זו הפעם השלישית ברציפות שצרפת עלתה לגמר הגביע העולמי. ב־1982 הגיעה לחצי־הגמר.

מזרח־גרמניה — בולגריה 1:2

במשחק שני בבית 4 האירופי גברה מזרח־גרמניה בקרל־מארקס־שטאט על בולגריה, שכבר עלתה קודם־לכן לגמר — 1:2.

כל השערים הובקעו במחצית הראשונה ע"י הגרמנים צוצ'ה (4 בבעיטת־11) וליברס (41) לבולגריה: קוצ'ב (39).

כל 36 אלף הכרטיסים נמכרו והמשחק התנהל על מעטה שלג, בקור של 5 מעלות מתחת לאפס.

טבלת בית 4 (אחרי 8 מחזורים)

.1	צרפת	4"15	11
.2	בולגריה	5"18	11
.3	מזרח גרמניה	9"16	10
.4	יוגוסלביה	8"7	8
.5	לוכסמבורג	27"2	0

סוריה — עיראק 0:0

40 אלף צופים חזו ביום שישי במשחק התיקו אמש בין נבחרות הכדורגל של סוריה ועיראק, במשחק הקובע על כרטיס הכניסה בגמר גביע העולם במקסיקו.

משחק הגומלין בין שתי הנבחרות יערך ב־29 בנובמבר בטאיף, סעודיה.

● משחקים נוספים במוקדמות הגביע העולמי יתקיימו היום. אלה אין להם כל חשיבות לגבי הבית מספר 2 מאחר שמבית זה עלו כבר מערב־גרמניה ופורטוגל. מערב־גרמניה תארח במינכן את צ'כוסלובקיה ובוואלטה תשחק נבחרת מאלטה מול שבדיה.

● משחק [illegible] הכרטיס ה־21 בגביע העולמי יהיה היום בסנטיאגו כשצ'ילה תארח את פאראגוואי. במשחק הראשון שהיה בשבוע שעבר באסונסיון ניצחה פאראגוואי — 0:3.

פולין — איטליה 0:1 במשחק־ידידותי

פולין גברה אתמול בוורוצלב על איטליה, אלופת העולם — 0:1, במשחק־ידידותי בכדורגל, לעיני 20 אלף צופים בקור עז. את שער־הנצחון לפולין הבקיע ג'אקונובסקי בדקה ה־5.

מאראדונה כבש במשחק מקסיקו — ארגנטינה 1:1

דייגו ארמנדו מאראדונה כבש אך לאתמול באיצטדיון אצטקה במקסיקו־סיטי את השער הראשון במשחק התיקו 1:1 בין נבחרות מקסיקו וארגנטינה.

במחצית השנייה השיוו המארחים על־ידי תומאס בוי בבעיטת־11.

ד"ר רוסנובסקי בפני ועדת הבדיקה:

חביב התחזה לפני המשחק בניו־זילנד

מאת ראובן הנניה

„לדעתי אריה חביב היה כשיר לשחק ערב המשחק נגד ניו־זילנד באוקלנד, מצב רגלו היה טוב, והוא התחזה כאשר קבע שאינו יכול לשחק" — כך סיפר ביום שישי רופא הנבחרת, ד"ר מארק רוסנובסקי, לוועדת הבדיקה שהקימה ההתאחדות לכדורגל, לבחון את כשלון הנבחרת.

ד"ר רוסנובסקי הוסיף כי לדעתו צריך לקבוע פעם אחת ולתמיד מי משחרר את השחקנים מאימון, או משחק.

אליעזר שפיגל, עוזר המאמן, מתח ביקורת על יוסף מירמוביץ', המאמן הלאומי, ואמר בין השאר כי היה צריך להיות משחק יותר התקפי עם אוסטרליה וניו־זילנד. הוא המליץ כי להבא יעברו שלושה מאמנים עם נבחרות הנוער, התקווה והבוגרים.

משה פסלוק, מאמן הכושר, סיפר, כי הנבחרת היתה יכולה להגיע לכושר גופני טוב יותר, אילו היה ממשיך לעבוד עמה ומריץ את השחקנים. אולם, משום־מה, המאמן מירמוביץ' לא השתמש בו, למרות שתוזהו היה עד חודש נובמבר.

מנהל הנבחרת, אברהם בנדורי, סיפר לוועדה כי השחקנים חיבבו מאד את מירמוביץ' וגם במשחק האחרון, למרות שאבד הסיכוי, הם שיחקו עבורו.

יו"ר ועדת הנבחרות, אורי קרני, קבל על־כך שלוועדה, שעמד בראשה, לא היה מספיק שיניים ומרחב כדי לקבוע דברים בשטח. הוא ממליץ כי להבא על שני חברים לפחות לפקח על עבודתו של המאמן הלאומי.

היום יופיעו בפני הוועדה הכדורגלנים אורי מלמיליאן ושלמה קירט והמאמן אמציה לבקוביץ.

מרסר זקוק לבסיס ישראלי

נבחרת הכדורסל מחליפה את הכדורגל בנסיון להעפיל לגמר אליפות העולם ● ביום חמישי – משחק עם שוייץ בת"א ● הבעייה של הנבחרת – שחקני־עתיד היושבים על הספסל בליגה

מאת ישראל פז

בכדורסל השתגעו בישראל להגיע לגמר הגביע העולמי. בכדורסל שומרים על „אש קטנה" את המאמין לסלם דרך לאירוע מקביל, שיהיה בספרד. מייד אחרי מכסיקו ישראל עדיין בתמונה. בינתיים אנו מדורגים במקום השלישי אך סיכויינו סבירים לזכות במקום הראשון בבית ד'.

ישראל השתתפה רק פעם אחת בגמר אליפות העולם. היה זה ב־1954 בריו־דה־ז'נירו. דורגנו אז במקום השמיני, המכובד. מאז לא הגענו לאירוע־שיא מעין זה. התרכזנו בזירה הבין־לאומית בעיקר במשחקים הקדם־אולימפיים ובאליפויות אירופה.

עד כה קיימו כל נבחרות היבשת האירופית שלושה משחקים בבתים במוקדמות אליפות העולם. ישראל ניצחה בג'נבה את שוייץ — 99:122 וביד־אליהו את אנגליה — 77:86. לעומת זאת נחלה תבוסה בפראג מנבחרתה של צ'כוסלובקיה — 97:79.

באנגליה יהיה קשה

המשחקים יתחדשו השבוע. ביום חמישי תארח ישראל באולם הפועל ת"א את שוייץ החלשה. אחר־כך תצא למשחק, ביום חמישי, בשבוע הבא, לוומבלי כדי להיפגש עם אנגליה. בדרכה מלוד ללונדון תקיים נבחרת ישראל שני משחקי־מבחן בין־ארציים ביוון.

אם ננצח בשני המשחקים במוקדמות הגביע העולמי, ובאנגליה זה יהיה קשה ביותר, נצפה בעניין לדו־קרב עם צ'כוסלובקיה, סגנית אלופת אירופה, שייערך רק בחודש פברואר 1986, ביד־אליהו.

ראוי לציין שאנגליה גברה על צ'כוסלובקיה, בביתה שנערך באי הבריטי — 66:67.

הכדורסל הישראלי, שהשחקנים הדומיננטיים בליגה הם אמריקנים, המעניקים את הצביון ביוחד ומגבירים את ההתעניינות — יעמוד באירוע הבין־לאומי הקרוב על פרשת־דרכים. אם נעלה לגמר בספרד נוכל לנשום לרווחה ולקוות לטוב לאחר כשלון הנבחרת באליפות אירופה האחרונה שנערכה ביוני בגרמניה. אחרי 12 שנים רצופות בדרג א' נשרנו לדרג ב'.

נבחרת ישראל עומדת עתה בפני שני אתגרים: לנסות ולחזור בחודש מאי באנטוורפן לדרג א' וקודם־לכן להשתדל להעפיל לגמר אליפות העולם.

הבעיה הגדולה שלנו היא שהצעירים אינם זוכים לאשראי מספיק בליגה. אין זה קל להיות שחקן־ספסל בקבוצה ולהופיע לאחר־מכן באירועים בין־לאומיים רשמיים ומחייבים בנבחרת הלאומית. כדורסלן אינו יכול להגיע לביטוי בנבחרת, אם אינו שחקן־מפתח בקבוצתו. לטווח ארוך קשה לראות, מסיבה זו, באור ורוד את עתידו של הכדורסל הישראלי.

בלגית־אזהרה

אחת הדוגמאות למצב דומה היא בלגיה. בשנות החמישים היתה למדינה זו נבחרת־עלית באירופה. קראו לה „השדים האדומים", אולם כאשר החלו להפריז בבלגיה בצירוף אמריקנים התמוטטה נבחרת זו לגמרי. עד היום אינה מצליחה לשוב לימי העבר שלה.

בלגיה חייבת להיות „תמרור אזהרה" לכדורסל הישראלי. היא הוכיחה שאם אין סייגים לגבי האמריקנים עלולה כל המערכת להתמוטט.

מצבנו היה שונה בשנות השישים והשבעים עם הגיע „העליה האמריקנית" בכדורסל. אז לא היתה הגבלה לגבי מספר שחקנים, ילידי ארה"ב, היכולים להופיע בנבחרת לאומית. וכך הגיעה נבחרתנו, במטריה של כדורסלנים אמריקנים־יהודים מצטיינים, עד לצמרת האירופית הגבוהה. השיא היה באליפות אירופה בטורינו ב־1979 — מקום שני. אבל כדאי לזכור שאז גם היו לנו שחקנים ישראלים מצויינים, שהיוו את הבסיס לתרומה האמריקנית.

פיב"א, בלחץ מדינות רבות, שחששו מהפלישה האמריקנית לכדורסל האירופי, החלה להגביל את צעדיהם של אלה. כיום אפשר לשתף רק מתאזרח אחד. למזלה של נבחרת ישראל סיים את תקופת־ההתאזרחות לאוואן מרסר, שחקן־הציר של הפועל ת"א, שכבר ביום חמישי ילבש לראשונה את חולצת הנבחרת ויחד עם דורון ג'מצ'י, מיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי וג'ון ויליס יסתערו על נבחרת שוייץ.

מרסר יהיה ללא ספק כוח רציני לנבחרת. נדמה לי שמאז ימי תנחום כהן־מינץ לא היה לנו שחקן־ציר טבעי בנבחרת. מרסר יוכל להוסיף אם הבסיס הישראלי יהיה איתן. ישנם שחקנים ישראלים צעירים ומצטיינים אך כפי שציינתי הם חסרים את הנסיון והליטוש בקבוצותיהם — דבר העלול לפגוע בהם קשות בנבחרת.

לאוואן מרסר, הכוכב החדש של הנבחרת, לוחץ את ידיהם של שני ותיקים, מיקי ברקוביץ ולו סילבר, באימון אתמול. צילם: אריה קנפר

הבתים האירופיים

בית א'

.1	איטליה	3	177"230	6
.2	גרמניה	3	199"214	5
.3	תורכיה	3	211"179	4
.4	אלבניה	3	237"197	3

בית ב'

.1	יוגוסלביה	3	216"258	6
.2	הונגריה	3	235"220	4
.3	הולנד	2	141"136	3
.4	בלגיה	2	180"158	2

בית ג'

.1	פולין	3	238"270	5
.2	יוון	3	273"277	5
.3	בולגריה	3	264"224	4
.4	צרפת	3	245"247	4

בית ד'

.1	ספרד	3	227"286	6
.2	אנגליה	3	247"254	5
.3	ישראל	3	276"283	4
.4	שוייץ	3	351"275	3

מרסר התאמן: מיקי החלים וג'מצ'י חלה

מאת יצחק ויסהוף

סגל נבחרת ישראל בכדורסל המתכונן למשחק במוקדמות הגביע העולמי נגד שוייץ, ביום חמישי השבוע באולם הפועל תל־אביב, ערך בסוף השבוע אימונים רצופים.

מאימונים אלו נעדר דורון ג'מצ'י החולה. לעומתו השתתפו באימון מיקי ברקוביץ, ששב לאחר מחלה, ולאוואן מרסר.

מאמן הנבחרת, צבי שרף, נשמע מרוצה משילובו של מרסר באימוני הנבחרת. „זהו שחקן המתאים לנבחרת וללא ספק הוא יהווה תוספת רצינית" — אמר.

הנבחרת תמשיך לקיים אימונים יום־יומיים עד למשחק, וייתכן כי ביום שלישי תקיים משחק־אימון נגד אחת מקבוצות הליגה הלאומית.

כדורסלן הורחק לשבעה חודשים

כדורסלן הפועל כפר־סבא מליגה ג', סלה נאסר אל־אדין, הורחק בסוף השבוע לשבעה חודשים כפועל, עד סוף העונה, וקבוצתו ספגה הפסד טכני, בעקבות פגיעה בשופט.

במשחק ההפסד של כפר־סבא לאח"י פאסוטה 67:59, זרק אל־אדין כדור בחוזקה לפניו של השופט, יריב רובין, וגרם לפיצוץ המשחק.

● סיף

קורן ורם — אלופי הפועל

אייל קורן מהפועל כפר־סבא זכה אתמול באליפות הפועל לנוער בסיוף, במקצוע ההומה, כשגבר בגמר על אבי עמורי, גם הוא מכפר־סבא — 10:5.

באליפות הנערות זכתה גלית רם מכפר־סבא, שגברה על סמדר רוזן מחיפה — 5:0.

בגביע־הכדורעף

הפועל בת־ים — הפועל העוגנפלסטו 3:1; הפועל העוגן — הפועל כפר־סבא ב' 0:3.

● במשחק במסגרת הליגה הלאומית לנשים הפועל נעמן — אס"א באר־שבע 3:0 (5:15, 5:13, 11:15).

הערב בארצית: עוה"דוד רמלה — הפועל ירושלים

משחק־הפסגה יהיה הערב ב־8 במחזור ה־6 בליגה הארצית בכדורסל כשהראשונה בטבלה, אליצור עוה"דוד רמלה, תארח את השנייה, הפועל ירושלים.

שאר המשחקים בדרום: מכבי ראשל"צ — מכבי חולון/פ"ת; הפועל גבעתיים — הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה; בית"ר ירושלים — הפועל קרית־גת; מכבי ירושלים — הפועל שער־הנגב; אליצור ת"א/פ"ת — מכבי דרום ת"א.

מאבק־צמרת גם בצפון: המובילה, הפועל נהריה, תתמודד באולמה עם השנייה, הפועל איתן גבת (8).

שאר המשחקים בצפון: מכבי קרית־מוצקין — מכבי חדרה; הפועל עין־דור/תבור — הפועל כברה; הפועל רגביה ב' — הפועל גן־שמואל; מכבי כרמיאל — הפועל בקעה בית־שאן; הפועל הר־הכרמל — מכבי נתניה.

הצמרת הצפונית (לאחר חמישה מחזורים)

.1	הפועל נהריה	385"460	10
.2	הפ. איתן גבת	325"405	9
.3	בקעת בית־שאן	381"429	9
.4	הפ. גן־שמואל	366"397	9
.5	מכבי ק.מוצקין	390"400	8
.6	עין־דור/תבור	382"371	8

הצמרת הדרומית

.1	עוה"דוד רמלה	383"477	10
.2	הפועל ירושלים	358"449	9
.3	בית"ר ים	407"456	9
.4	הפ' גב/נ"צ	346"408	8
.5	הפ. גבעתיים	352"406	8
.6	מכבי ראשל"צ	389"406	8

מאחורי הקלעים

כדורסלנים לחופשה בארה"ב: רמזים כי לא כולם ישובו...

רוני רוזנטל חזה במשחק כדורסל ומכוניתו נפרצה • צעד חינוכי של ג'וני הרדי • ויליאמס נבלם בחיפה • עוזר המאמן ניצח בליגת ג' וקבוצתו הלאומית הפסידה • פרקיס בא כצופה וקבוצתו עלתה בלעדיו • תבוסה של אליצור נתניה רוצה לנצח גם את מכבי ת"א

• • • במהלך משחק הכדורסל בין מכבי ת"א ומכבי חיפה היה הבזיק אור של מכונית אזעקה. הצופים בהיכל־הספורט ברוממה לא ידעו שבעל המכונית הוא כדורגלן מכבי חיפה, רוני רוזנטל, שמכוניתו נפרצה במגרש החנייה. האזעקה שהחלה לפעול הניסה את הפורצים והמשטרה הוזעקה את הכדורגלן — דיווחו של יוסף גליזר • • • מאמן קבוצת הנוער של מכבי חיפה והכדורגלן עבר ותיק באגודה זו, ג'וני הרדי, ביצע בשבת פעולה יוצאת־דופן במשחק הגביע לנוער בו פיגרה קבוצתו 0:1 במשחקה עם מכבי ת"א. הרדי הוציא את אחד מחניכיו כעונש על שהפריז במשחק נוקשה והחיפנים שיחקו בעשר הדקות האחרונות עם עשרה שחקנים • • • מאמנה המצליח של בית"ר נתניה, יהושע (שייע) פייגנבוים, יועמד השבוע בפני בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל לאחר שעלב בשופט כ... משחק נוער — מגלה מרדכי חביב. פייגנבוים הגיע בשבת שעברה לאיצטדיון בלומפילד למשחק רבע־הגמר בגביע־המדינה לנוער, בין בית"ר נתניה והפועל ת"א (4:1). הוא ישב על ספסל בית"ר נתניה, את קבוצת הבוגרים שלה הוא מאמן. במהלך המשחק העיר לשופט — והורחק. השופט ציין זאת בדו"ח ופייגנבוים יועמד לדין משמעתי • • • אוהדי בית"ר ת"א, המאוכזבים מעזיבת הקשר המצטיין נסים כהן לבני־יהודה ת"א, לא יצטרכו להתאמץ יותר מדי כדי לראות גם את קבוצתם וגם את נסים כהן. בשבועות הקרובים צפויים משחקים כפולים בשכונת־התקווה, בה ישחקו כדורגלני בית"ר ת"א במיפגש מוקדם, ומייד לאחריהם יעלו על כר־הדשא שחקני בני־יהודה ת"א • • •

קפלן לא הצליח

• • • שני כדורסלנים עלזו במיוחד בתום משחק־הנצחון של אליצור נתניה על הפועל תל־אביב (79:90). היו אלה דני ברכה ווילי סימס, בעבר כדורסלני הפועל ת"א, המשחקים כיום באליצור נתניה. טענת השניים היתה שהפועל ת"א שיחררה אותם ללא הגיון וצדק • • • — דיווחו של יצחק ויסהוף • • • גיל גילמן, „הבוס" של אליצור נתניה, היה מאושר הגם שהנצחון, לדבריו, עלה לו כ־15 אלף דולאר כבונוסים שקיבלו השחקנים. כשנשאל אם יעביר את משחק רבע־הגמר בגביע־המדינה, ב־2 בדצמבר, נגד מכבי ת"א, מהאולם בנתניה לאולם גדול יותר השיב: „בשום פנים ואופן לא. מגיע גם לאוהדים בנתניה לראות את הקבוצה מנצחת את מכבי ת"א"... אכן, התיאבון גדול • • • במשחק מוקדם למאבק בין אליצור נתניה והפועל ת"א באולם באוסישקין התקיים משחק מסקרן בליגה א' כשהפועל אריה ת"א אירחה את א.ס. רמת־השרון. בקבוצת רמת־השרון מופיעים מוטיב קפלן, כמאמן־שחקן ונדב הנפלד, כוכב נבחרת הקדטים. להפתעת הכל לא הצליחו השניים לסייע לקבוצתם לנצח. קפלן יצא דקות רבות לפני הסיום בחמש עבירות; הנפלד היה חלש ושחקני הפועל אריה הפתיעו בנצחון — 78:85 • • • קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א לא תצא לפגרה בשבועיים הקרובים, כפי שעשו רוב קבוצות הליגה הלאומית. בעקבות ההפסדים להפועל חיפה ולאליצור נתניה הוחלט על מצב־חירום והאימונים יתחדשו כבר היום. מי שחשב לנסוע לחופשה קצרה בארצות־הברית — יישאר בארץ • • • כדורסלנים זרים רבים יצאו לארה"ב לחופשה בזמן הפגרה — מוסר יצחק ויסהוף. אליצור קרית־אונו, לה שלושה אמריקנים, איפשרה להם לנסוע. ואכן, ג'ון ויילי, בובי ואלאס ומייקל פייגנבאום יצאו למחרת ההפסד של קבוצתם להפועל חיפה (88:81). הם אמורים לשוב ארצה ביום שישי, השבוע. ויילי וואלאס הודיעו לראשי קבוצתם שהם מעוניינים להמשיך להופיע גם בעונה הבאה. אגב, ישנם קולות באגודה לפטור את המאמן דני ברויאר, שאינו מצליח לנצל מספיק את כוכביו • • • גם שני הכדורסלנים האמריקנים של מכבי רמת־גן, תומאס ונורמן אנקרם, יצאו לארה"ב. תומאס הודיע כי ישוב לישראל בעוד שאנקרם רמז לידידיו כי ספק אם יחזור • • • כדורסלן אליצור נתניה, ווילי סימס, נסע לארה"ב עם חברתו הישראלית. סימס יצא את הארץ לאחר שקיבל אישור משלטונות צה"ל, בה הוא משרת כחייל סדיר • • • הפועל רמת־גן איפשרה לקארל מקיפיס לנסוע לארה"ב. לא כל העסקנים מרוצים מהתנהגותו של מק־פיפס וכמה אף רמזו שלא יצטערו אם לא ישוב • • • גם ארל ויליאמס ביקש לצאת לחמישה ימים בלבד כדי לבדוק מה נגנב מדירתו שנפרצה • • •

כשאול כועס...

• • • בהפועל חיפה היו בשבוע שעבר מאושרים — מדווח יוסף גליזר. שני הנצחונות על הפועל ת"א ואליצור קרית־אונו (בחוץ) עוררו תקוות הינצלות אצל הכדורסלנים. סיפור המשחק, ביום ראשון ברוממה, שייך לכדורסלן הפועל ת"א, ארל ויליאמס. ארל כעס וטען כי [illegible] לירי קומבס, נגע בו מתכוון, בתום המשחק נכנס לפרוץ לחדר־ההלבשה של הפועל חיפה, העסקן הוותיק אורי טמיר, נותן בגופו על הדלת. ויליאמס כבר הצליח במעט לחדור פנימה אך אז עלה [illegible] של הכדורסלן, אלון אוסיר, ודחפו החוצה. באותה שעה התחבא קומבס מאחורי גבו של... שחקן הנער החיוור כסיד... אמר

אברמוביץ • • • היה זה ההפסד הראשון של המאמן מנחם גרשיין להפועל חיפה, מאז הוא כאמן בליגה הלאומית. גרשין, כמאמן הפועל חולון, הפועל הגליל־העליון, הפועל גדיד־מיאל ומכבי חיפה הצעיד תמיד את חניכיו לנצחונות על הפועל חיפה, והוא עם הקבוצה החזקה מכולן, הפועל ת"א, הפסיד • • • שחקני הפועל חיפה קיבלו חופשה של שבוע אחרי שני הנצחונות. המאמן רני פיינא יצא לכירוחאות הבוזן בכרום כדי לקבל ציפולים • • • בהפועל חיפה רוגזים על שיאלצו לארח ב־2 בדצמבר, עם חידוש הליגה, את משחק התחתית החשוב עם הפועל רמת־גן, באולם גושן בקרית־מוצקין, ולא בהיכל ברוממה. הסיבה: ההיכל ברוממה יהיה תפוס בשבוע חנוכה ע"י הפסטיבל לילדים. איגוד הכדורסל היה מוכן להזיז את מועד המשחק, אך הרמת־גנים סירבו. לעומת זאת יתמודדו שתי הקבוצות בגביע ב־2 בדצמבר ברוממה • • • עוזר־מאמן מכבי חיפה, אמיל וייס, שפרש על רקע אי־נסיעתו ליוגוסלביה למשחק בגביע־אירופה בכדורסל, נגד יוגופלסטיקה ספליט, הופיע ביום ראשון בקבוצת עיר מגוריו, ותיקי הפועל קרית־טבעון, בליגה ג', נגד אליצור כפר־חסידים. זאת במקום לנסוע עם מכבי חיפה למשחק־הליגה נגד בית"ר ת"א. בעוד שהחיפנים חזרו עם הפסד ניצחה קבוצתו של וייס — 49:84. במשחק זה הופיעו שני לאומיים נוספים בעבר: אריה דיין, ששיחק בהפועל אשדות־יעקב ובהפועל קרית־חיים ועכשיו בטבעון, ואילו יעקב מנין, גם הוא, שחקן־עבר בקרית־חיים, וכיום גזבר ארגון המאמנים, שימש כמאמן־שחקן בכפר־חסידים • • •

תרעיית עודדה

• • • קליף סונרקסטר, שחקנה הזר של הפועל חולון, לא גילה יכולת מרשימה במשחקי קבוצתו עד לשבוע שעבר. במשחקים נגד אליצור קרית־אונו והפועל רמת־גן התעורר והצטיין. הסיבה: רעיתו הגיעה מארה"ב והדבר סייע לסונרקסטר להתעלות • • • יצחק ויסהוף מוסר כי משחק הליגה הלאומית בכדורסל, בין הפועל רמת־גן והפועל חולון (86:73), כמעט שלא התקיים. הפועל רמת־גן, שקיבלה עונש ראריוס, העתיקה את משחקה לשדרות, במטרה לעודד עיר פיתוח. כאשר הגיעו הקבוצות והשופטים הסתבר כי אין במקום שעון 30 שניות. אמנם הדבר נמסר עוד קודם־לכן לרמת־גנים אך אלה לא דאגו לשעון. שופטי המשחק, רמי פישר ושור זורניק, יחד עם המשקיף ישראל שריר מקיבוץ עין־צורים, ניסו לאתר את רכז הליגות נפתלי גושן כדי שימליץ על אולם חילופי. גושן היה באותו זמן באולם הפועל ת"א. המשקיף, מיוזמתו, העתיק את המשחק לאולם בשער־הנגב, ורמת־גן ניצלה מהפסד טכני • • • בתחילת העונה ביקש הכדורסלן דוויט בונס לשחק בהפועל הגליל־העליון. אולם לא קיבלו אותו: הוא הצטרף לבית"ר ת"א ובמשחק בשבוע שעבר סייע לקבוצתו לנצח בכפר־גלעדי את „הגליל" • • • שחקני הכדורסל של הפועל הגליל־העליון נעלמו מהאזור בשבוע שעבר — מספר עמית גל. אחרי ההפסד המפתיע לבית"ר ת"א (88:86) מיהרו הכדורסלנים — אם במקרה או במתכוון — להיעלם, עד יעבור זעם. עוד בערב המשחק יצאו ברד ליף ואריק מנקין לאילת; הורים מורי ברוזן וגריג סימס נסעו לת"א, כשאליהם הצטרפו שמואל זוסמן, ארזי חזן ובועז ריזמן • • • לפני שיצא לתל־אביב ערך זוסמן מסיבה גדולה לאנשי הגליל לציון הולדת בנו־בכורו ליאור • • •

הפסד ללא חקירה

• • • „לא נקים ועדת חקירה" — כך אמר בשבוע שעבר ראש עיריית בת־ים, אהוד קינמון, בארוחת־ערב חגיגית שנערכה לכבוד כדורעפניות מילאטלטיקוס מסלוניקי, שניצחו את הפועל בת־ים 1:3, בגביע־אירופה למחזיקות־גביע לנשים. בן־ציון מועלם, מזכיר מועצת פועלי בת־ים, רמז כי בכוונתו לחזק בעונה הבאה את קבוצת הנשים של המועדון לאחר שנוכח שחיזוק קבוצת הגברים מפאר את שם העיר. האורחות מיוון קיבלו מתנות והזמר קוקי סביליה, תושב בת־ים, תרם את חלקו בהתנדבות, בשירים עבריים ובמוסיקה יוונית • • • שופט הכדורעף הבי לוטן היה במתח במשחק זה. לוטן שובץ — כפי שמסר מרדכי חביב — לנהל את המשחק בסיבוב השני בגביע־אירופה בין הקבוצה היוונית ונטורה משבדיה. אילו ניצחה בת־ים היה לוטן נשאר בבית • • • קפטן חדש לנבחרת ישראל בכדורעף יעקב הרשקו, המשמש גם כקפטן קבוצתו, הפועל בת־ים • • • והוא יוכל לקוות רק בטניס. מועדון הכרמל חיפה זכה בבכורת הליגה הארצית בלי שהרקטה מספר 1 שלו, שחר פרקיס, שיחק אפילו במשחק אחד. לכמה משחקים הגיע כצופה. מועדון הכרמל צבר 11 נצחונות ותיקו אחד. גם הוותיק, שמואל רגב (40) שיתף את עצמו רק במשחק אחד, הוא והאחים, הותיר לצעירים, האחים, רועי ואתוני וינברג, אחייניו של מאמן הכדורגל, אורי וינברג, ולעומר יחזאלי, בנו של איש הכדורסל יהם יחזאלי • • • קבוצת הפועל קרית־ים מוליכה בליגה הארצית, צפון, בטניס־שולחן, ללא הפסד וגם בליגה הלאומית לנוער, בשתי הקבוצות מככבת אלופת הנערות של ישראל, חנה זוינברג, שעשתה לה מנהג קבוע — לנצח יריבים־בכירים כל שבוע • • •

28 נשים, זקנים וילדים נורו למוות בידי הכנופייה. רצח־לשם־רצח כנקמה חברתית?

[illegible]

סכנות נפשות [illegible] בבלגיה. [illegible] בהיכון למצוא [illegible] כנופיית רוצחים [illegible]

כסף מטילה אימה על מדינה שידעה בדרך־כלל שלווה אפרורית ★ המשטרה איכזבה. עכשיו מגייסים את הפסיכולוגים

מאת ארנון יפה, פאריס

פחד מוות בבלגיה. במדינה שלווה ואפורה זו משתוללים פתאום בפרץ אלימות. פושעים מסתוריים יחד עם טרוריסטים שמאלנים. הבלגים תקועים בין פשעים בנוסח „התפוז המכני" לבין טירור פצצות שמניחים צאצאי כנופיות באדר.

סופרמרקטים ובנקים הפכו למקומות מועדים לפורענות. מי שיכול, מתרחק מהם. בתוכם הולכים שפופים צמוד לרוכנים, בהיכון למצוא מסתור ממטחי הכדורים. כנופיה המכונה „הרוצחים המטורפים" מטילה אימה. ברחוב חשים באווירה של אלימות חסרת פשר. פשעים לא הגיוניים ובלתי־מוסברים, מונחים על־ידי יד נעלמת. המשטרה חסרת־אונים. היא אינה מסוגלת אלא לספור את הקורבנות. מי יהיה הקורבן הבא? היכן יצוצו שוב הרוצחים עם רובה הסער?

● הרג־לשם־הרג

מאז טבחו שלושת הרוצחים בחוזרות שמונה לקוחות ופצעו תשעה במוצאי־שבת בסופרמרקט, בעיירה הפלמית אלוסט, גבר המסתוריין. השלטונות הבלגיים שקועים באפלה מוחלטת. חידה ומסתוריין אופפים את זהות הכנופיה ומניעי מעשי הטבח. אין ספק המטרה אינה כסף. 28 נשים, ילדים וזקנים נורו למוות בכרוריהם, בשלוש התקפות בסופרמרקטים ובמסעדות, בלי שאיש יידע לשם־מה ומדוע. המשטרה כאילו אינה קיימת. והציבור זועם.

פסיכולוגים גוייסו לפיענוח התעלומה. בטוחים כי אין אלה פושעים פליליים מן המניין. בכל מעשי השוד שביצעו, לא נראה כי ביקשו כסף. פושעים „אמיתיים" לא הורגים כך למען התענוג. בייחוד לא למען סכומים זעומים. באלוסט שדדו הרוצחים 30 אלף פראנק, סכום זעום בהשוואה להרג. הם מוריקים את הקופות יותר כאמתלה או אולי לשם כסף כיס. תוהים אם תכלית ההתקפות בסופרמרקטים אינה רק כדי לזרוע הרג־לשם־הרג. אולי זה רצח־לשם־רצח כנקמה חברתית.

בכל הופעותיהם המקאבריות חובשים ארבעת הרוצחים מסיכות של דמויות קרנבל על פניהם, כאילו לחמוד לצון, כאילו ההרג לדידם הוא קרנבל. מי היא כנופיית רוצחים זו, המסתתרת מאחורי מסיכות הליצנים משנת 1982? לאיש בבריסל אין אפילו שמץ של מידע, חרף הוותיק שלהם. הפחד מעורר באוכלוסיה פנטזיות. שום אפשרות אינה מוצאת מכלל חשבון: מובטלים, סוכני שירותים זרים, ימין קיצוני. סתם פרחחים. יש הגורסים כי אלה דווקא צעירים משכילים, הרוצחים במעין התגרות בחברה, כמו דמויות ברומנים של אנדריי ז'יד או אלבר קאמי. אחרים טוענים כי הם מהווים מכשיר במסגרת פעולת חתירה פוליטית לערעור בלגיה כמטה נאט"ו, עונש על פריסת טילי הפארשינג. אולי אלה קורבנות המשבר הנוקמים. אבל המשטרה חוששת כי מדובר בחיילים לשעבר.

● עשבים שוטים באירופה

האוכלוסיה הבלגית בטראומה. האינטלקטואלים עורכים חשבון־נפש ומנתחים את משמעות התופעה. אחרים תוהים כיצד צמחו בתוך בלגיה מפלצות כאלה. העיתונים רואים בטבח ובטירור סימן לריקבון המתפשט בחברה הבלגית. „מה קורה לבלגיה?" שאל היומון „להליבר בלגיק". לא רק פה, אלא בכל אירופה מצמיח המשבר עשבים שוטים.

בצרפת מרטשים פרחחים ניאו־נאצים, שעוברים פולחן להיטלר בלי לדעת אפילו מיהו. בכל הבירות משתוללים מה שמכנים „חוליגאנים". בתוך כל אלה היתה בלגיה אי של שקט. אך אבטלה בשיעור של 13.5 אחוז, תוכנית צנע כלכלית וירידה בכוח הקניה, הולידו אלימות. הפיצול בין הפלמים לוואלונים החריף. הוא ניכר גם בהשערות על מוצא הפושעים. הפלמים טוענים כי הרוצחים דוברי צרפתית. הוואלונים אומרים כי שמעו אותם מדברים פלמית. מה שלא יהיה, לא רגילים פה לאלימות עיוורת כזו. לא ערוכים לקראתה. אין פלא, שהבלגים חשים חסרי־הגנה. המשטרה לא ערוכה כלל למאבק בכנופיה מעין זו או בטרוריסטים שמטמינים פצצות לאור היום. השלטונות לא למדו מאומה מהתנקשויות שביצעו בבלגיה ארגונים פלשתינים נגד יהודים. השוטרים רגילים לפושעים שיגרתיים. אין שירות ביון, אין תיאום בין יחידות המשטרה. הן עמוסות נשק מיושן. שוטרים אינם מוכנים גם לסכן חייהם. שר המשפטים היהודי, ז'אן גול, מואשם כמובן במחדלים. שוטרים חמושים לא העזו לפתוח באש על שלושת אנשי הכנופיה אף כי הוצבו שם במיוחד לאבטחת הסופרמרקט. שוטר הודה כי פחד לירות בהם, אף כי הועלו על הכוונת בשעת נסיגתם. הוא הצטדק: „הם היו מנקבים אותי בעופרת".

● כמו משימה צבאית

ארבעת הרוצחים הופיעו בסופרמרקט כמעט בשעת הסגירה במוצאי־שבת. חמושים ברובה סער כמו בפעמים קודמות, רעולים במסכות ליצנים. מרגע כניסתם לחנות, הם ירו על כל מי שצץ בפנים ובחוץ: ילדים, נשים, מכוניות. אחד מהכנופיה, בעל־גוף המכונה „הענק", מתואר כלהוט ביותר להרוג. ב־28 בספטמבר רצחה אותה כנופיה באותו נוסח, שמונה אנשים בשתי חנויות מאותה רשת. אותו „ענק" בלט גם אז. הם יורים בדם קר בקורבנותיהם כאילו צדו שפנים. בשלוש דקות הרגו שמונה איש ופצעו תשעה, הסתלקו כלעומת שבאו במכונית גולף ועדי ראיה מסרו כי הם נהגו כאילו ביצעו משימה צבאית. בנסיגה חיפו זה על זה.

אומרים כי „מוח" הכנופיה הוא קצין צבא לשעבר. האם יש קשר בין מבצעי הטבח לארגון הטירור „תאים קומוניסטים לאומיים"? שר המשפטים אמר, כי עדיין לא ניתן למצוא קשר כלשהו. הטירוריסטים הופיעו בבנקים רעולים בגרבי משי [illegible] על ראשיהם לאור היום. הם הניחו מזוודה מלאה חומר־נפץ וזרקו כרוזים שבישרו כי הפצצה תתפוצץ תוך חצי שעה. [illegible] הסתלקו ללא הפרעה. ארבעה בנקים פוצצו בשיטה זו, כדי „לעורר את הפרולטריון". אנשי ארגון זה מממנים את [illegible] במעשי שוד.

השבוע שדדו במוביל כספים משוריין [illegible] מיליון פראנק. אבל עד כה תמיד שלחו הודעות מראש על הטמנת הפצצות, כדי [illegible] על העובדים. משערים כי „התאים הקומוניסטיים הלאומיים" מסתירים מחבלים אירופאים צרפתים וגרמנים. אין פלא, כי קבוצות טירור אירופאיות בחרו בבלגיה כזירה לפעולה לערעור נאט"ו. [illegible] טחון הפכה את בלגיה לגן־עדן לטירוריסטים. הצרפתים מציעים כנחמה, לשגר להם את [illegible] מגרה לזארה, מהרומנים של ז'ורז' סימנון, בלש הלוכד פושעים בקו פאריס־בריסל.

בינתיים, חשים הבלגים [illegible] פרוץ לשועלים. עובדות בסופרמרקט אומרות: „אנו בסכנת מות. אין [illegible] הם יבואו לכאן יום אחר".

כוחות צבא ומשטרה במצוד. 40 אנשי גרילה נהרגו. ומה עם עשרות האזרחים?

מרחץ דמים בבית־המשפט

קשה לדעת מי משקר בתמימות ומי בזדון — אומר חתן פרס נובל גבריאל גרסייה מרקס, על הטבח בקולומביה, בו חוסל כמעט כל הרכב בית־המשפט העליון של המדינה ★ האם ממשלת בטנקור ידעה מראש על ההתקפה וסייעה לארגון „מ־19" לבצע את זממו בהסירה את השמירה הקפדנית, שעות ספורות לפני המבצע? ★ לשונות אחרות: הצבא רצה לחבל בהשגת הסכם

מאת יהודה צור

אש התותחים והמקלעים הכבדים שהומטרה על בניין בית־המשפט העליון בבוגוטה בשבוע שעבר, חיסלה לא רק את רוב הרכב בית המשפט העליון בקולומביה, וקרוב ל־100 בני־ערובה, ושוביהם, אנשי המחתרת, אלא גם את הסיכוי היחיד שנותר לארץ הדרום־אמריקאית לצאת ממעגל הטרור וההריגה שהיה מנת חלקה מאז 1948.

לאחר קצת יותר משנה מאז הוכרזה שביתת־נשק רופפת בין ממשלת קולומביה בראשותו של נשיאה, בטנקור, לבין נציגי רוב קבוצות המחתרת, קיוו רבים שההתקפות התקופתיות של אנשי הגרילה והצבא אלה על אלה לא יצליחו לערער את השלום־בערבון מוגבל ששרר בקולומביה. אולם את התנאים שהעמידה המחתרת — בעיקר הגרילה שבתנועות, מ־19 — שתחול בארץ תנועה מחודשת של דמוקרטיה ופתיחת מוסדות השלטון והכלכלה בפני מגזרים רחבים; איש לא קיבל, ובטנקור התקשה לעמוד מאחוריו גם אם חתם לפני למעלה משנה על ההסכם עם הגרילה.

מאז נרצח ברחובות קולומביה ב־1948 חואן גייטן, הנחשב למנהיג השמאל, רצח שגרם לניסיון של תומכיו ואוהדיו להשתלט על השלטון במדינה, לא פסקו מעשי האיבה בארץ הדרום־אמריקאית ובמרוצת השנים היא הפכה לזירה של התנקשויות בין תנועות גרילה לבין כוחות הצבא והמשטרה.

● שביתות־נשק קצרות

פעמים רבות נחתמו הסכמים לשביתת נשק שתביא קץ לאלימות, אולם הם החזיקו זמן קצר בלבד. אומרים מתונים וזהירים קובעים, כי יותר מ־380 אלף איש נהרגו בשנות המאבק. רוב רובם של ההרוגים לא היו, כמובן, אלה שהחזיקו בנשק אלא אזרחים, בעיקר כפריים, שכפריהם שימשו שדה קטל למאבק המתנהל בין הגרילה לצבא. לאחר הגאות של הגרילה בשנות ה־50 וה־60, הצליח הצבא לדחוק רגליה לאזורים נידחים בג'ונגלים ובהרים, אך בשנות ה־70 שוב היתה לה עדנה מחודשת, כאשר לא רק אנשי המחתרת, אלא גם מגזרים רחבים של קולומביה מאסו מההרג הבלתי־פוסק, שרובו רוכן קשור בהתנגדותם של אנשי הצבא להשלים עם כל דבר שהוא פחות מחיסול הגרילה באופן סופי.

● ההסכם הופר

רק בואו לכס הנשיאות של הנשיא הנוכחי, בטנקור, גרם שינוי ממשי בגישת הממשל הקולומביאני לבעיה החמורה ביותר במדינה. בטנקור הוא גורם יוצא־דופן במשחק הכוחות הפוליטיים בקולומביה: בו שתי המפלגות הראשיות — הליברלית והשמרנית — מחלקות את השלטון ביניהן מדי שש שנים. כבר בחודשים הראשונים לכהונתו, חתר בטנקור להשיג הסכם עם הגרילה, ואכן, זה הושג בראשית 1984, כאשר רוב תנועות הגרילה חתמו עם הממשלה על הסכם להפסקת־אש בין הצדדים. קיום הסכם זה היה מותנה במימושן של זכויות האדם, באווירה של פיוס לאומי, בבחירות כלליות חופשיות בכל קולומביה ובביצוע תוכנית רחבה של צוות חברתי וכלכלי.

אולם שנה בלבד לאחר שנחתם ההסכם, ב־28 באוגוסט השנה, נפל מנהיגה של תנועת מ־19, איבן אוספינה מביתו שבקלי, העיר השניה בגודלה בקולומביה, מכדורים שירו לעברו אנשי הצבא שתקפו את ביתו.

חודשיים קודם־לכן החליט ארגונו של אוספינה להפר את ההסכם, שלא קויים, לדבריו, על־ידי הצבא. על־פי אומדנים רשמיים של הצבא נהרגו במהלך אותה שנה 200 שוטרים, 80 חיילים, 600 אנשי גרילה ו־800 אזרחים. על אלה יש להוסיף 120 נרצחים ו־80 נעדרים, על־פי אומדנים של הוועד הקולומביאני לזכויות האזרח. תנועת מ־19 סבלה את רוב האבדות בקרב הגרילה, ביניהן היו שלושה ממפקדיה הבכירים.

גם בקרב הגרילה נשמעה נימה שהאשימה את הצבא ולא את הנשיא בטנקור בניסיונות להפר את ההסכם. בספטמבר התפטרו לאות מחאה החברים הבכירים ביותר של „ועד השלום" שמינתה הממשלה לצורך קיום הסכם עם הגרילה. חלק מהמתפטרים ציינו תוך־כדי כך, כי גורמים ממלכתיים אינם עושים כל שביכולתם ואולי אינם רוצים להגיע לידי שלום אמיתי עם העם בקולומביה.

מי שעמד בראש הוועד, אמר בהתפטרו: „לשלום יש אויבים מחוברים גם בתוך הממשלה וגם מחוצה לה".

איש בקולומביה לא האשים בגלוי גורמים ממלכתיים או צבאיים המנסים לחבל בשלום, אולם ההתקפה שבוצעה בסוף השבוע שעבר על בניין בית־המשפט העליון בבוגוטה מעידה על כך, שהנסתר „גדול מהגלוי" בקלחת הקולומביאנית. שופטי בית־המשפט העליון אמרו בראיונות לעיתונות, מיד עם שחרורם, כי הממשלה ידעה מראש, שארגון הגרילה מ־19 התכוון לבצע פעולה כלשהי נגד בית־המשפט העליון.

ולא רק השופטים: גם תחנות רדיו דיווחו, כי כוחות הבטחון תפסו לפני חודש, במשמרת שערכו על מקום מסתור של הגרילה, מסמכים בדבר התקפה מתוכננת על בית־המשפט [illegible] משקיפים זרים תמהים על כך [illegible] הבטחון סביב היכל המשפט בבוגוטה [illegible] אבל הוסרו דווקא כמה שעות לפני [illegible] ההתקפה.

לאחר שהבניין נתפס על־ידי ארגון מ־19, הורה הנשיא בליסריו בטנקור לצבא [illegible] 3000 חיילים ושוטרים פתחו באש [illegible] טנקים, רובים ומקלעים. הם הרסו [illegible] מהבניין וגרמו תוך־כדי כך למותם של [illegible] מ־100 בני־אדם. לאחר 28 שעות [illegible] הצבא בהתקפה מוחצת, תוך שימוש [illegible] וחומר נפץ. כל אנשי הגרילה 40 [illegible] נהרגו או התאבדו. במהלך הקרב [illegible] מהבניין, יותר מ־200 בני־אדם.

● הכוונה: העמדה לדין

בהודעה שפירסמה מ־19 נאמר כי אנשי הגרילה התכוונו לכפות על הנשיא [illegible] לבניין בית־המשפט, כדי להעמיד את [illegible] הערובה ועם בואו לבניין התכוונו [illegible] לדין על נסיגתו מהתחייבותו במסגרת [illegible] השלום שחתם עם ארגוני הגרילה בקולומביה. ישנם ספקנים, הגורסים כי בטנקור לא [illegible] אלא [illegible] לכך על־ידי אנשי הצבא, שרצו [illegible] תנאי טבח, שישים קץ לכל אפשרות [illegible] להסכם עם הגרילה.

אמר לא מזמן הסופר חתן פרס נובל גבריאל גרסייה מרקס, [illegible] המשמש מתווך בין [illegible] הגרילה לממשלה: „איש [illegible] אומר את האמת או מי משקר [illegible] מי משקר בתמימות ומי משקר בזדון".

מאת צבי אמיתי

פרסי נובל לפיסיקה וכימיה 1985

פרס נובל הוענק השנה לשני כימאים אמריקניים — על עבודתם, שנעשתה עוד בשנות ה־60 של המאה, בשטח הקריסטאלוגראפיה, ואשר בינתים בוססו עליה שיטות בדיקת המבנה המולקולארי, שהפכו לשיגרה מעבדתית. הפרס לפיסיקה הוענק למדען גרמני על פיתוח תיאוריה, הנראית כמופשטת מאוד, אך עשויה בשנים הקרובות לרכוש לעצמה חשיבות רבה בשטח המדידות החשמליות ולהוליך להגדרה חדשנית של כמה יחידות־יסוד במדידת הופעות חשמליות, ובין היתר — של האום.

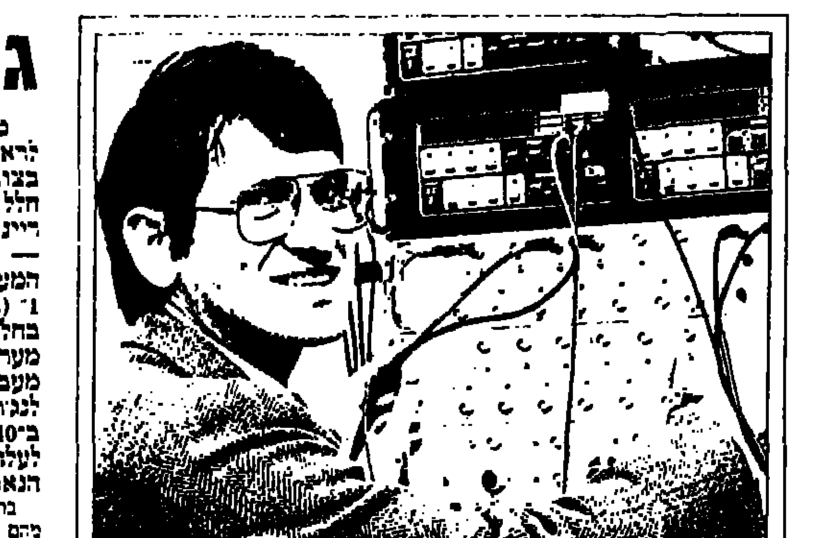

חתן פרס נובל לפיסיקה – פון קליצינג

הפרס לפיסיקה הוענק השנה לקלאוס פון קליצינג מאוניברסיטת וירצבורג. לניסוייו זקוק היה המדען הגרמני למגנטים חזקים — לעילא, ולטמפרטורות הקרובות לאפס המוחלט. שני גורמים אלה גם יחד נמצאו במעבדות העיר הצרפתית גרנובל, ובהן ביצע המדען הגרמני את רוב ניסוייו.

ניסויים אלה נגעו ל„אפקט הול", תופעה שהתגלתה לפני כמאה שנה: כאשר מופעל שדה מגנטי על מוליך נושא זרם חשמל, נוצר מתח אלקטרומגנטי במוליך, במישור האנכי לכיוון הזרם. בפועל מתבטא הדבר בהיווצרות התנגדות נוספת בתוך המוליך, המכונה „התנגדות הול".

פון קליצינג ראה את האופי ה„קוואנטי" של התנגדות זו. לניסויו שימש מיתקן אלקטרוני, המכונה „מוספ"ט" (טראנזיסטור־שדה), והוא מעין „סנדוויץ'" של מוליך מתכתי, מבדד (תחמוצת של מתכת) ומוליך־למחצה (צורן). בתנאים מתאימים נדחקים אלקטרונים אל תוך שכבה דקיקה בין המבדד המוליך־למחצה (עובי השכבה — פחות ממאה מיליוניות המילימטר), וזה בטמפרטורה של 1.5 מעלות מעל לאפס המוחלט, ולאלקטרונים נותרה בפועל רק האפשרות של תנועה במרחב דו־ממדי. בדיקת השפעת „אפקט הול" על שכבה זו הוכיחה, כי „התנגדות הול" בה אינה יכולה לרכוש ערכים כלשהם, וכי היא משתנה בקפיצות, דהיינו שהינה תופעה „קוואנטית". נמצא גם כי יחידת יסוד של „התנגדות הול" שווה ל־25821.8 אומים, ושהיא אינה תלויה בגורמים בהם נקבעת יחידת ההתנגדות ה„קלאסית" — חתך המוליך, טיבו, והטמפרטורה שלו — כי אם ביחידות קוואנטיות יסודיות.

תוצאות מחקרו של קליצינג נבדקו במעבדות רבות בעולם, ונמצאו מדוייקות — בדיוק עד לאחד בעשרה מיליונים. בייחוד נוגע הדבר בניסויים שנעשו במעבדות אמריקניות בהם השתמשו כמוליך־למחצה בגאליום ארסני, שחשיבותו גוברת בתעשייה האלקטרונית. עם זה, לא הוכרזה עדיין עד הסוף משמעות שברי יחידת היסוד (מחצית, רבע ושליש). למחקר משמעותם הוקדשו עבודותיהם של האמריקנים דניאל טסואי, הורסט סטורמר וארתור גוסארד.

חתני פרס נובל לכימיה האופטמן (משמאל) וקארל

הפרס לכימיה

הפרס לכימיה חולק השנה בין שני אמריקנים, פרופסור הרברט אהרון האופטמן ממדיקל פאונדיישן בן 68, והכימאי ג'רום קארל ממעבדת המחקר של חצי בוושינגטון, בן ה־67. שני אלה שיכללו בשנות השישים של המאה את שיטת האנאליזה הרנטגנית של גבישים, בצורה שהפכה לשגרה במעבדות רבות, ומשמשת שם לבדיקת מבניהם המולקולארים של גבישים מורכבים ביותר.

אנאליזה בעזרת קרני רנטגן נעשית על ידי הקרנת גביש בקרני רנטגן, שאורך גליהם דומה למרחקים בין האטומים. כתוצאה מכך מופיעה על גבי לוח צילום סדרה של צללים, שסדרם מצביע על מבנה הגביש. עצם השיטה, המאפשרת קביעת מבנה פנימי של גבישים, הומצאה עוד לפני מלחמת העולם הראשונה, ועל פיתוחה הוענקו כמה פרסי נובל.

השיטה שפותחה על־ידי האופטמן וקארל, המאפשרת חישוב מאתימאטי מיידי של מבנה המולקולות, היתה בחזקת מהפיכה בכימיה הפיסית. לפני 30 שנה דרושים היו לחוקרים חודשים או אפילו שנים, כדי לקבוע על יסוד הצלליות שעל לוח הצילום את מבנה המולקולות. היום ניתנות לאנאליזה בשיטת שני המדענים האמריקנים מולקולות אורגאניות מסובכות ביותר, כגון ויטאמינים, הורמונים וחומצות גרעיניות — והתהליך נמשך ימים ספורים בלבד. רק מאז מקויימת אנאליזה מהירה של המבנה המולקולרי המרחבי של מולקולות מן החי בשיטת האופטמן־קארל, התאפשרה בדיקת התהליכים באורגאניזם החי. בעבר כבר הוענקו פרסי נובל על תיאור מבנים מולקולאריים, שהתבהרו בשיטת האנאליזה בקרני רנטגן. בין היתר הוענק עוד ב־1962 פרס נובל על תיאור מבנה של חומצת דנ"א על־ידי קריק, ווטסון ווילקינסון; ב־1982 זכה בפרס על חקר מבניהם של חומרים ביולוגיים המדען היהודי־הבריטי אהרון קלוג.

גרמנים בחלל

מדעי־החלל המערב־גרמני הופיע לראשונה על הבמה הבינלאומית בצורה מרשימה, בששוגרה מעבדת־חלל ובה שני מדענים גרמנים — ריינהארד פורר וארנסט מסרשמיד — למסע של שבוע ימים בחלל. המעבדה, שהגרמנים מכנים אותה „די 1" („דויטשלנד אחת") שהתה שבוע בחלל. היא מומנה כולה על־ידי מערב־גרמניה. הסעתה על־ידי מעבורת־החלל האמריקנית „צ'אלנג'ר" עלתה לרפובליקה הפדראלית ב־140 מיליון דולרים, וזה נוסף לעלות המיכשור שבמעבדה, הנאמדת ב־200 מיליונים.

בתוך המעבדה בוצעו 76 ניסויים מדעיים, מהם 41 מערב־גרמניים. (90 אחוזים מאלה הצליחו) המיכשור סודר בחלקו בתוך תא המיטענים של המעבורת, ובחלקו — מחוצה לה, על הדופן החיצוני. בון מתכוננת לשגר את „די 2" ב־1989, ורואה בשיגורים אלה הקדמה להשתתפות הרפובליקה הפדראלית בהקמת מעבדת־חלל קבועה. תהיה זו אירופית או אמריקנית.

הטיסה עצמה עברה ללא תקלות. צוות „צ'אלנג'ר" כלל הפעם שמונה בני אדם, המספר המירבי של משתתפי טיסה בחלל עד כה. חמישה מהם אמריקנים וביניהם אשה, בוני דונבאר. זו האשה האמריקנית השביעית בחלל, ושיתוף נשים בצוותי מעבורות הפך למסורת של מינהל החלל האמריקני. כן כלל הצוות, נוסף לשני הגרמנים שהוזכרו לעיל, אסטרונאוט הולנדי, וובו אוקלס. לכבודו באו לטקס שיגור המעבורת נסיכת הולנד וילהלמינה, ו„אנשי־חלל" הולנדיים רבים. היתה זו טיסה ראשונה של הולנדי בחלל; המערב־גרמנים כבר שיגרו לפני חודשים אחדים במעבורת אמריקנית אסטרונאוט משלהם — אולף מארבולד.

בין היתר, בא האסטרונאוט ההולנדי לבדוק את יעילות המצאתו — שק־שינה מותאם לתנאי חוסר־כובד. מסתבר, כי האסטרונאוטים מתקשים להירדם בתוך השקים התלויים על דפנות תא־השהייה, מחוסר הרגשת לחץ כלשהו (בפועל שוכבים הם על גבי... אוויר). ההולנדי פיתח שק ובו מערכת צינורות פלאסטיק מנופחים, היוצרים את הרגשת הלחץ המוכרת לגופו של הישן בתנאי הארץ.

החץ מצביע על ה„מזחלה" שבתא המיטען של „צ'לנג'ר"

● ● ●

אחד מלהיטי טיסת המעבורת היתה „מזחלה" — שנסעה הלוך ושוב על פס לאורך תא המיטענים. האסטרונאוט שרכב עליה חבש קסדה מסתובבת, שבדפנותיה הפנימיים — ציורי דגמים גיאומטריים שונים וזה כדי לבדוק את תגובתו של „הרוכב" בתנאי חוסר־משקל במהירויות תנועה שונות.

נסיון זה נעשה במסגרת בדיקת סיבותיה של „מחלת החלל", הדומה בסימניה למחלת ים, שממנה סבלו כ־75 אחוזים מן האסטרונאוטים והקוסמונאוטים עד כה, והגורמת לפגמים רציניים בתיפקודם בתוך הלוויין במשך ימים אחדים (עם התמשכות השהות נחלשת „מחלה" זו בהדרגה). סבורים כי „מחלת החלל" נגרמת על־ידי אי־התאמה בין תגובת מנגנון האיזון של האסטרונאוט וגירויים חיצוניים, כגון מראה־עיניהם. כידוע, איזונו של גוף האדם מושג על־ידי מנגנון המצוי בתוך האוזן התיכונה, שם ישנם גופיפים כבדים זעירים, האוטוליטים, שלוחצים על שערות דקות ומוסרים מידע את הרגשתו של האדם. בתנאי „מיקרו־כובד" (כך מכנים את התנאים בתוך המעבורת, שבה כוח הגרוויטציה מתאזן על־ידי כוח צנטריפוגלי), לחץ האוטוליטים לא קיים ואילו המוח, המקבל אותות בלתי־רגילים מהחוץ, אינו מצליח „להסתדר" עימם.

נוסף לנסיון ב„מזחלה" בוצעו בתוך המעבורת ניסויים רפואיים רגילים, הקשורים עם הליקויים בגוף האסטרונאוטים, המאפיינים ביציבות מיוצבות והתמעטות מספר כדוריות הדם האדומות, אובדן סידן מהעצמות, התארכות הגוף הנובעת מהיעדר לחץ החוליות אחת על רעותה וכו'.

● ● ●

אך עיקר הניסויים הוקדשו לתהליכים, האמורים לקדם ייצור תעשייתי, שבחוסר־כובד משפיע עליו לרעה בתנאי הארץ הרגילים, ובעיקר בשטח „הצמחת" גבישים מושלמים, המשמשים בתעשייה האלקטרונית. בעזרתם מקווים היזמים בין היתר לשפר את איכות הגלאים לקרינה מסוגים שונים (הגרמנים רואים בכך תרומה אפשרית למאמץ של „מלחמת הכוכבים" מיסודו של הנשיא רייגן).

כן נערכו הניסויים, שנעשו גם הם כבר שיגרה, בסינגוס נתכות, אשר בתנאי הארץ אינן יוצרות סגסוגות רצופות, בגלל כובדם הסגולי השונה של רכיבי הסגסוגת. ניסויים אלה מומנו על־ידי החברות התעשייתיות הגרמניות הגדולות. יצויין כאן, כי עד עתה, על אף ההשקעות הכספיות הרציניות, לא הופק כל רווח מסחרי מהניסויים הרבים שנעשו בחלל ואף לא מעצם הטסת המעבורות, להוציא הטסת לוויני־תקשורת לחלל, שהפכו בעיקר בארה"ב לעסק פורה. ב„די 1" גם בוצעו ניסויים — שאף הם כבר הפכו למסורת — של הצמחת שתילים בתנאי מיקרו־כובד, וזה בגלל התנהגותם שם, הסוטה מהנורמה.

אשר לאמריקנים — הרי אלה הסתפקו הפעם בניווטה של ה„צ'אלנג'ר", ובהטסת לוויין־תצפית בחלל, שיישאר במסלולו שנה אחת. מרכז החלל ביוסטון פיקח על הטסת „צ'אלנג'ר", שיגורה והנחתתה בשדה התעופה שבספורט־אדוארדס, בקאליפורניה, ואילו „המודול" הגרמני היה קשור ישירות עם מרכז־החלל החדש, שמערב־גרמניה הקימה באוברפאפנהופן ליד מינכן.

על אף הסכומים הרציניים, המושקעים על־ידי הרפובליקה הפדראלית במחקר החלל לצורותיו השונות — כמה מאות מיליוני דולרים לשנה בולטת הדיספרופורציה עם הסכומים שארה"ב מוכנה להשקיע בהכנות ל„מלחמת הכוכבים" — 26 מיליארדים דולרים.

העשרת מח העצמות

שיטה להעשרת מח עצמות של עכברים לפני הוצאתו לשם השתלתו בעכבר אחר פותחה על־ידי פרופ' שושנה בן־ישי, מהמחלקה לאנאטומיה ואמבריולוגיה שבפקולטה לרפואה של האוניברסיטה העברית בירושלים. פרופ' בן־ישי מצאה כי מח העצמות, שהועשר בשיטה שפיתחה והושתל בגופם של עכברים בריאים — אשר מח העצמות שלהם נהרס בהקרנות — נקלט ותפקד טוב יותר מאשר מח עצמות רגיל שהושתל בעכברי קבוצת הביקורת.

במח העצמות מיוצרים כל תאי הדם והוא מכיל מאגר של תאי דם צעירים, המכונים גם תאי־אם, שמספיק לכל תקופת החיים. מאגר זה מספק זרם קטן ומתמיד של תאי־אם פעילים, אשר מחדשים את מלאי תאי הדם על פי דרישת הגוף. רוב תאי־האם אינם מתפתחים לתאי דם ואינם פעילים אך הם יכולים ליהפך לתאי דם כאשר נוצרת דרישה.

השתלת מח עצמות היא אחת השיטות לטיפול במחלת הלויקמיה. אף כי ממצאי המחקר מעוררים תקווה לשיפור בעתיד בהשתלות מח עצמות, מזהירה פרופ' בן־ישי כי עדיין מוקדם ליישם את מחקרה, העוסק בעכברים, לטיפול בבני אדם.

ציפיה להאליי — גם בישראל

במצפה־הכוכבים ע"ש וייז שבמצפה רמון נעשות הכנות לקראת צפיה בכוכב־השביט האליי. המצפה הצטרף למערך בין־לאומי, המכונה „משמר האליי", שבו חברים מצפים בכל חלקי העולם. חשיבות המצפה שלנו בכך שהוא יחיד ממינו באזורנו.

כהכנה למעקב אחר האליי עסקו פרופ' ליבוביץ וד"ר נוח ברוש, המנהל הטכני של המצפה, אחר שביט אחר, „יעקוביני־זינר", והיו לראשונים — לגלות את אורך יומו כלומר, את משך הזמן בו מסתובב גרעינו של „יעקוביני־זינר" סביב צירו. לכן מקווים מדעני המצפה שיעלה בידם לגלות גם את משך הסיבוב של האליי סביב עצמו.

המחקר בשביט האליי יעשה גם בעזרת ספקטרוסקופיה, שיטה הבודקת את הרכב הכימי של „שערו" (ה„קומה").

לשם כך זכה המצפה בתקציב מיוחד מאוניברסיטת תל־אביב ובמענק הוועדה לתכנון ולתקצוב שליד המועצה להשכלה גבוהה לרכישת מצלמה ספרתית מודרנית, המצויה כיום בחזית המחקר בעולם בתחום זה. המצלמה נכנסה לשימוש במצפה לפני כחודשיים. בתאריך 10.9.1985 נראה שביט האליי לראשונה בעזרת מצלמה זו. בעזרת ספקטרוסקופיה אירעה אחת התגליות הגדולות של מצפה הכוכבים ע"ש וייז: לראשונה בעולם הוכחה הימצאותם של מים בשביטים. בעזרת ספקטרוסקופיה מצאו אסטרונומים שצפו בטלסקופ במצפה רמון מים בשביט קוהוטק, שעבר באזורנו בתקופת מלחמת יום הכיפורים.

הארוע והמצפה מושכים אליהם מדענים אורחים. מחו"ל: ד"ר פריס סטרקן מהאוניברסיטה החופשית בבריסל, בא במיוחד לערוך תצפיות במצפה ע"ש וייז בשביט האליי, פרופ' מייקל סקרוס, מאוניברסיטת דורהאם באנגליה, הגיע לשנת שבתון והביא עימו את מכשיריו לבצע מדידות של קיטוב האור. הוא ישתמש במכשיריו גם לתצפיות בשביט האליי.

הטלסקופ שבמצפה ע"ש וייז

פרדה פוריה

הפרד — בן־כילאיים של סוס וחמור — הוא „רשמית" עקרן. עם זה, בארצות רבות מהלכים סיפורים על פרדות שהמליטו. לראשונה אושר הדבר על־ידי המכון לגנטיקה של [illegible]. המכון בדק את האם ומצא, כי זאת בת־תערובת לכל דבר, ולה, כמצופה [illegible] „המיניים" X האחד של סוס והשני של חמור. אשר לאב „הרי נראה, כי זהו חמור [illegible] היה שכנה של האם באורווה. לצאצא 62 כרומוזומים, כמספרם בחמורים, ושני כרומוזומים X שלה הנם „חמוריים". עם זה נמצאו בין הכרומוזומים שלה גם כמה „סוסיים", [illegible] והצאצא הוא בן של חמור. הגוף והצוואר דומים לאלה של סוס, ואילו הראש — כשל פרד. הוא בת ארבע, חזקה דיה לחרוש בשדה, ומאמינים כי היא פוריה.

הצד השני של האנטישמיות הפולנית

מאת נתן גרוס

יש לי עקרון לא להיכנס לוויכוח עם נשים שנפגעו ישירות על-ידי הפולנים. אין לי מענה לשנאתם העיוורת. מה [illegible] לאדם שהוריו או אחותו או בנו מסרו לגסטאפו על-ידי הפולנים. או [illegible] אחרי השואה הנוראה — הושלכו מן הרכבת או נרצחו בפוגרום. עם אדם זה, הנושא את כאבו ואת שנאתו כל [illegible] לא אתווכח; אשתוק מול אסונו — [illegible] פצעיו אי-אפשר עוד להבריא ואת שנאתו אי-אפשר לעצור. ואם בכל זאת [illegible] אוכל להחריש ולהתאפק מתגובה [illegible] רשימתו של י. שילוני, "מולדת שנואה" ("על המשמר", 3.11.1985), הרי לא אליו [illegible] אדבר אלא לכל אלה שעליהם יכול מאמר זה להשפיע.

דבריו של שילוני הם סטריאוטיפיים. אין הם כל חידוש. הם חוזרים על מה שנאמר [illegible] כתב כל שלישי וחמישי על-ידי קנאים צרי-[illegible], שונאים מקצועיים שאינם יודעים את [illegible] האמת, או שאינם רוצים לדעת ולהבין; אני [illegible] את רשות הדיבור בתחושת אחריות — [illegible] גם אני נולדתי בפולין, כי כל נעורי עברו [illegible] שם וגם את השואה עברתי בפולין, חלקה (כשנתיים), כפולני בין הפולנים. על [illegible] "אריים", אכן, יש לי נסיון אישי. כמו י. שילוני.

לראות ביהודים פארטנר

"תמיד שנאתי את הארץ בה נולדתי" — כתב שילוני — "כי השנאה ליהודים ליוותה את הפולנים במשך מאות בשנים". ועל דבריו [illegible] מערכת "על המשמר" בצנעה: "על [illegible] יהודי פולין, ועל היחסים בין פולנים ויהודים, אפשר לכתוב כרכים שלמים..." הנה, בדיוק היום הביא לי הדואר כרך עבה (500 עמודים) שיצא זה עתה לאור בהוצאת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים: "כתבי זכויות לקהילות יהודיות בממלכת פולין-ליטא במאות הט"ז — הי"ח", עם דברי מבוא בעברית ובאנגלית של מחברו, יעקב גולדברג, ספר פריווילגיות — דוקומנטים [illegible] לתת מענה ולו רק חלקי על דעותיו של שילוני.

ההיסטוריון יעקב גולדברג, פרופסור באוניברסיטה העברית, מצטט בין השאר את דבריו של הנוסע האנגלי ויליאם קוקס, שחיבר כמה כרכים על מסעותיו באירופה במחצית השנייה של המאה הי"8, על יהודי פולין: "... הם נהנים מזכויות שאין דומות להן בשום מדינה אחרת חוץ מאנגליה והולנד", וכן את דבריו של רופא מאלזיה רזה לה פונטין, שעשה זמן ממושך בפולין והתבטא בצורה עוד יותר מפתיעה, בקובעו כי יהודי, "בשום מקום לא נהנה מכל-כך הרבה חירויות ציבוריות כמו כאן (בפולין)".

33 הטקסטים של פריווילגיות המובאים בספר מדעי זה, בפולנית ובלטינית, לא רק מגדירים את זכויותיהם של היהודים שאושרו להם על-ידי מלכים, נסיכים או ראשי הערים בפולין, אלא גם מבטאים את הערכתם ליהודים כגורם חיוני ביותר בכלכלת העיר והמדינה, לנאמנותם ולכואותם לשוויון זכויות עם אזרחים לא יהודים. דברי הערכה כאלה, ורצון עז להטיב עם היהודים, נמצאים במסמכים שונים הכלולים בספר האמור. לא אכנס להפרזה: כתבי זכויות היהודים אינם מעידים על העדר אנטישמיות בציבור הפולני על תופעותיו השונות, אבל הם מצביעים גם על הצד השני של המטבע — על רצון להילחם בתופעות אלה, לראות ביהודים פרטנר לבניית פולין ההרוסה על-ידי מלחמות ולהבראת כלכלתה. אפילו המצביא המפורסם סטפן צ'רנייצקי, הנחשב כאנטישמי מושבע, כשהוא נותן זכויות ליהודים (1661) מעיד: "אין זה נכון להרחיקם מכל מסחר, ירידים, עסקות ומיכרזים, כי אכן באמצעותם אמורים הערים להגיע לשגשוג יֶתֶר ועושר".

שנתיים בוורשה הכבושה

אם לדבר על יחס הפולנים ליהודים, אי-אפשר שלא להזכיר את הגל העצום של אהדה ליהודים בספרות הפולנית במחצית השנייה של המאה הי"9 — עם אוז'שקובה וקראשבסקי בראש הסופרים הפוזיטיביסטים (ולמה לא להזכיר את הרומנטיקאים עם מיצקביץ' וסלובצקי בתקופה הקודמת?) והרי לא אעשה את עצמי כאינני-רואה את תופעות האנטישמיות ליד הפגנות האהדה האלה!

> **לצד האנטישמיות בפולין לצורותיה השונות היה גם רצון להילחם בתופעה, כפי שעולה מ"כתבי הזכויות" ליהודים בפולין-ליטא במאות הטז'-יח', ומגילויי ההומאניות של חסידי אומות העולם בימי השואה**

יש עליות וירידות בסיפור האנטישמיות הפולנית, זהו סיפור מורכב: אך טוב יעשה יהודי המדבר על שנאה אם יתחיל בשאלה האם, ולמה הוא שנא את הערבים, ולמה הערבים שונאים אותו. וכבר אני שומע את התשובה — זה עניין אחר! אך אין זה עניין אחר, כשם שמה שעוללו לנו למשל הצרפתים או ההולנדים (כן, כן!) במלחמת העולם השנייה, גם הוא אינו "עניין אחר". אלה הם רק ואריאנטים לאותו נושא. העמים שונאים זה את זה (לא רק את היהודים שונאים...), וביחוד כשיש להם גבולות משותפים או כשהם גרים אחד בתחום השני. שכנים בבית אחד אינם מסתדרים יפה זה עם זה — אלה שכן מסתדרים, מחפשים ומוצאים שפה משותפת, ורואים כי טוב ונעים לחיות בשלום. זה עניין של הכנה חרדית. רצון טוב, ויותר מסורים מכל צד — אך גם עניין של אופי. כשנתיים גרתי כפולני בין הפולנים בפולין הכבושה, בקראקוב ובוורשה. עם אמי, אחי, אחותי, דודי, דודתי ובת-דודתי — אם למנות רק את המשפחה הקרובה ביותר — וידעתי עוד על כ-90 יהודים אחרים החיים כמונו בזהות מזויפת. באותה עת גרו בוורשה יותר מ-30 אלף יהודים על ניירות אריים ואלמלא מרד גטו וורשה בשלהי קיץ 1943, בוודאי רבים רבים מהם היו ניצלים. ואל יספרו לי שאיש לא ידע כי יהודים הם. נכון ונכון שיום-יום רבים נסחטו ונכלאו — הם היו קורבנות של רמאים מקצועיים, הידועים בוורשה עוד מלפני המלחמה, או של מלשינים סוכני הגסטאפו (שלא חסרו ביניהם גם יהודים). זה לא גרם לי אז, ולא אחר-כך לשנוא את הפולנים (ואציין כי נסחטנו, אני ומשפחתי עשרות פעמים!) — וגם לא את היהודים. לכל עם האספסוף שלו (חוץ מהיהודים, כמובן, הם כולם מלאכים...) ואין אני נוהג לשפוט את העמים לפי הפושעים שבו אלא לפי בניו הטובים. לפי ערכי התרבות שלו, וזה אני מציע כקנה-מידה גם לאחרים.

חוסר טאקט כלפי חסידי אומות העולם

לפני חודש התקיים באוקספורד קונגרס שני להידברות יהודית-פולנית, בהשתתפות טובי המוחות משני הצדדים, פרופסורים, סופרים ואמנים, אנשי רצון טוב, המוכנים לא רק להשמיע אלא גם לשמוע את הצד השני, וגם להבין. אין זה דבר קל ופשוט לעשות חשבון-נפש היסטורי. ההיסטוריה, פנים לה לכאן ולכאן וטוב לעסוק בה בשיקול, ברצינות וללא היסטריה. מדע זה מדע, היסטוריה זו היסטוריה. אך את החיים שלנו עלינו לכוון עכשיו — ולא לשנאה, אלא לאחווה, להבנה, לשכנות טובה, ללחוץ יד המושטת אלינו ולהושיט גם את ידנו לשלום. להתחיל פרק חדש, אם תרצו. אך מי שאומר לפולנים צעירים שאינם יודעים יהודי מהו, "שמע, אביך היה רוצח", מוליד שנאה ומעריך לחיות בשנאה.

אני נמלא בושה וחלחלה כשאני שומע יהודים טובים המברכים את חסידי אומות העולם הפולניים המוזמנים אלינו לעתים קרובות (ושימו לב באיזה איחור!) לטכס נטיעת עץ בשדרות חסידי אומות העולם ב"יד ושם" בירושלים, באומרם: "אתם פולנים טובים — אבל..." וכאן באים הסיפורים על הפולנים האחרים, ומה הם עוללו לנו. זה בדיוק מה שלא פעם שמע היהודי מפי הפולנים שרצו להחניף לו: "אין אנו מתכוונים ליהודי כמוך..." אל לנו לנהוג בחוסר טאקט, המשאיר טעם רע אצל אלה שרצינו לכבדם ולהביע להם את תודתנו על אצילות לבם ועל חירוף הנפש שבעזרתם ליהודים בימים הנוראים ההם.

שום דבר טוב לא צמח משנאה, ומי שזורע שנאה יקצור אסון; החייב לחיות בשנאה, אין לי תרופה למחלתו, אלא שיירפא את עצמו לבדו. אך לנגועי שנאה מתוך דבקות בדברי שטנה בלי מבוקרים אומר: לא כדאי! שנאה היא סרטן האוכל אותך ואת רעיך. כדאי לנסות לחיות בשלום, בידידות. זה פשוט יותר נעים, זה טוב לך, לרעך, לכולם.

וארשה, יולי 1944

אילו הישגים?

מאת משה בוגוסלביץ

פנחס טובין ("רשות הקורא", "על המשמר" 16.10.85) מזהיר את יו"ר סיעת מפ"ם בכנסת על ביקורתו כלפי הממשלה וההסתדרות. קראתי את דבריו פעמים מספר, ותמהתי. אף המתנתי זמן מה, בחושבי אולי בכל זאת יופיע בעתונות, ברדיו ובטלוויזיה משהו על ה"הישגים" של הממשלה וההסתדרות בנדון, והתאכזבתי. לדברי טובין, אין להתעלם ממאבקה ודביקותה של ההסתדרות באחד מעקרונותיה – מאבק על מדיניות שכר המבטא סולידריות עם השכבות החלשות. בנושא זה הגיעה הנהגת ההסתדרות להישגים ניכרים.

האבטלה ושכר המינימום

מנהיגי ההסתדרות מזהירים את הממשלה מפני העמקת האבטלה. ראש הממשלה והשרים מכריזים ומתחייבים השכם והערב לצמצם את חוסר העבודה, בייחוד בעיירות הפיתוח. אך מתברר שלכל ההכרזות הללו אין כיסוי. באחרונה ראינו בטלוויזיה את שביתת הרעב של עובדי עיריית בית-שאן, בשל אי-תשלום משכורתם הדלה. גם שדרות, העיירה בצפון הנגב, יודעת ימים קשים – כל מועסק חמישי מובטל, וכל רביעי מקבל דמי אבטלה. רמת האבטלה בשדרות עברה כבר את 20% לעומת 8% הממוצע ביתר חלקי הארץ. ואלו הן רק שתי עיירות פיתוח.

אשר לשכר המינימום, חה"כ יאיר צבן, בנאומו בכנסת ("על המשמר 17.10.85) הוכיח ששכר המינימום נשחק ב-34% ביחס לשנת 1980, וכי 345,600 נפש חיים מתחת לקו העוני. זכורה לי התנגדות התעשיינים לתיקון שכר המינימום, משום שתיקון זה יחייב את ההסתדרות למאבק קשה ביותר לשינוי דרגות השכר לרוב העובדים. מאחר שברוב הענפים תעריפי השכר הם נמוכים משכר המינימום. כך, למשל, תעריפי השכר של פועלי העץ מיום 18 ביולי 1985, קובעים כי שכר המינימום במיגזור ההסתדרותי בחודש אוגוסט הוא 269.880 שקל לחודש, ודרגות השכר לנגרים מקצועיים הם: דרגה א' 222.430 שקל, דרגה ב' 230.906 שקל, דרגה ג' 263.354 לחודש. זאת אומרת, שנגר בעל מקצוע בדרגה ג' משכורתו החודשית נמוכה משכר המינימום. תעריפי השכר של פועלי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה היו ב-29.4.85 כדלקמן: שכר המינימום במיגזור ההסתדרותי היה 193.280 שקל לחודש. שכרם של עובדי מתכת מקצועיים בדרגה א' היה 171.600 שקל; דרגה ב' 179.920 שקל; דרגה ג' 189.176. דהיינו, עובד מתכת בדרגה ג' שכרו נמוך יותר משכר המינימום, ומצבם של העובדים הלא-מקצועיים חמור פי כמה.

מי מייצג את הגימלאים?

אשר לגימלאים, נציגת מפ"ם בכנסת, חייקה גרוסמן, הציעה בזמנה תיקון ההכנסה של גימלאי המדינה והעיריות, בהתחשב עם השחיקה הקשה בשכרם. סגן שר האוצר עדי אמוראי, חבר מפלגת העבודה, נימק את התנגדותו בכך ש"זה יעלה למדינה הרבה כסף", וברוב קולות נדחתה ההצעה. כעבור ימים מספר, ולאור מצבם החמור של הגימלאים, שחיקת שכרם, תקנות לשעת חירום, הפרת הסכמים – והטלת מס הכנסה נוסף על הפנסיה של הגימלאים – אילצה אותם לקיים הפגנה גדולה מול בניין הכנסת. בהפגנה זו הבטיחו נציגי כל סיעות הכנסת שאכן יתוקן מצב חמור זה. והנה התברר שכל ההבטחות הללו היו ללא הועיל, ולפיכך נאלץ ארגון הגימלאים לפנות לבג"ץ בגין הפרת הסכמים. ב"ניב הגימלאים" מחודש ספטמבר 1985 כותב ד"ר אלחנן הורביץ: "למעלה משנה ישבה ועדה ציבורית בקשר עם שחיקת שכר הגימלאים בקרנות הביטוח של ההסתדרות. נציגי הגימלאים העלו לפניהם את מצבם הקשה והשחיקה במשכורתם. הוועדה סיכמה בפשרה, ותיקנה במשהו את הכנסותיהם של ותיקי הגימלאים. הוועדה המרכזת אישרה פה אחד מסקנות הוועדה וחייבה את קרנות הביטוח לבצע מסקנות הוועדה. הביצוע נמשך זמן רב, ומתברר שמספר קרנות ביטוח לא מילאו עד היום הוראות הוועדה המרכזת במלואן. וחשוב כאן להרגיש, שבכספי הקרנות הם חסכונותיהם של הגימלאים, שהעדיפו לחסוך ולצמצם הכנסותיהם ממשכורתם, כדי להבטיח גימלה הוגנת בזמן פרישתם, תוך אמון בהסתדרות ובמוסדותיה".

אני מציע לפנחס טובין להשתתף בכנסים של הגימלאים, וימצא שם חברים, ממנהיגי ההסתדרות והמדינה ואחרים, ישמע את כאבם, ביקורתם ואכזבתם. האם לשם כך בחרו העובדים בארץ את נציגיהם בכנסת ובהסתדרות? והתוצאות – פגיעה בחולים כרוניים ונכים; שחיקת שכר הפועלים; נישול הגימלאים ופגיעה בחסכונותיהם; העמקת האבטלה, שינוי המנון תנועת העבודה העולמית ושינוי הפנקס הארום של ההסתדרות. וכל אלה נעשים כאשר ראש הממשלה הוא איש תנועת העבודה, ומזכיר ההסתדרות מייצג רוב גדול של עובדים בהסתדרות.

בלבול מושגים

מאת דניאל בן-נחום

במאבקנו נגד הלאומנות עלינו להוקיע את הצביעות וההתחסדות של מפלגות הימין, המוחות נגד מניעת זכותם של יהודים להתיישב בכל מקום בארץ-ישראל, ורואות בכך פגיעה בזכויותיהם האזרחיות, בשעה שמתושבי השטחים נמנעת אף הזכות ללון בתחום הקו הירוק. עובדה זו ממחישה את מצבם הבלתי נסבל של מיליון ומאתיים אלף ערבים, שאינם אזרחי ישראל והנתונים במשטר של כיבוש. משטר כזה, ולו גם ה"ליבראלי" ביותר, גורר אחריו דרום-אפריקניזציה של מדינת ישראל, מעוות ומחסל את אופייה הדמוקראטי, מטיל בספק גדול את עתידה כארץ של קיבוץ גלויות ומסכן את עצם קיומו של העם היהודי.

כיהודים, עלינו להיות מעוניינים בסיום משטר הכיבוש לא פחות מן הערבים הפלשתינים. תקופת השלטון הקולוניאלי על עמים משוללי זכויות אזרחיות במולדתם חלפה לבלי שוב ואנו, כיהודים, צריכים להיות האחרונים הרוצים בסיפוח השטחים. סיפוח כזה ישנה כליל את הרכבה הלאומי של מדינת ישראל כמדינה בעלת רוב יהודי יציב, או, כפי שאומרים חסידי הסיפוח בגלוי ובמרומז — יחמיר עוד יותר את משטר הקיפוח הלאומי וימנע אפשרות של דו-קיום בשלום גם בתחומי הקו הירוק.

לא קשה לתאר את התוצאות הכלכליות, החברתיות, המדיניות והבטחוניות — שיצמחו מהכרעה זו שלקראתה חותרים הליכוד ובעלי-בריתו. גידול הפרא של הכהניזם אינו אלא בן חוקי של תפישתם. רשימתה של יעל לוטן ("על המשמר", 4.10.85) היתה יכולה לתרום למאבק נגד הצביעות הלאומנית, אלמלא נתלוו לה כמה הערות תמוהות על זהותה הלאומית של מדינת ישראל כמדינה יהודית: "המדינה חדלה להיות מדינת ישראל והפכה להיות ארץ-ישראל, שהיא מדינת היהודים". כידוע, נוסדה ישראל מלכתחילה כמדינה יהודית לפי החלטת האו"ם מה-29.11.47. זהו גם משמעה של הצהרת בלפור, שהכירה גם בקשר ההיסטורי של העם היהודי לארץ-ישראל. החלטת האו"ם כללה גם הקמת מדינה ערבית לצד המדינה היהודית, אך זו לא הוקמה מחמת התנגדות הערבים לחלוקה והתערבותן הצבאית של מדינות ערב. כיום רק הסכמתן של מדינות אלה ושל הערבים הפלשתינים לקיומה ולריבונותה של המדינה היהודית יכולה לשמש כיסוד למשא-ומתן ולהסכם. ואילו יעל לוטן חוזרת לטענה האנטי-ציונית הישנה, שהיהודים אינם כלל אומה אלא "בני דת יהודית" בלבד שאין להם כל זכות לעצמאות לאומית וממילא חוק השבות פסול מעיקרו, אף כי הופעל למעשה לגבי 180,000 מיהודי בריה"מ על שום לאומיותם היהודית...). לפי תפישתה של יעל לוטן, רק במדינת ישראל "קמה לאט אומה, ולא בלי כאבים, מדינה אמיתית, אומה של ממש, הטרוגנית מבחינה אתנית, אבל אומה בעלת זהות מוגדרת". השאלה היא, כמובן, למה ואיך קמה אומה זו דווקא כאן.

יש כאן בלבול מושגים בין אומה ומדינה. אולי מתוך ההשפעה האמריקנית שלפיה מרכזת יעל לוטן במקום אחר... אמריקה היא אמנם אומה חדשה, שקמה תודות למסגרת המדינית המשותפת. אומות אחרות הן היסטוריות, המאוחדות על-ידי עבר ארוך, מסורת היסטורית, תרבות ולשון משותפת, שהמדינה משמשת להן ככלי קיבול. בריטניה היא מדינתם של האנגלים, אבל יש בה מיעוטים לאומיים — הסקוטים והוולשים — שהם אזרחים בריטיים בעלי מסורת לאומית אחרת, הדורשים את קיום זכויותיהם הלאומיות ללא קיפוח ואפליה. במדינת ישראל קיים מיעוט ערבי, הזכאי לתבוע את קיום זכויותיו הלאומיות בלי להתכחש לא ללאומיותו הערבית-פלשתינית ולא לאזרחותו הישראלית. זכויות אלה זכאים וצריכים לתבוע המיעוטים היהודיים בכל ארצות מגוריהם.

התפישה ה"כנענית", הטוענת לקיומה של "אומה ישראלית" חדשה, ללא קשר אל העבר היהודי ואל היהודים בתפוצות, היא דמגוגיה לחלוטין, אך אין בה כל מחסום כנגד הלאומנות הישראלית. אם אומנם קמה בישראל איזו אומה חדשה, הטרוגנית מבחינה אתנית, — למה לא לצרף אליה אזורים "הטרוגניים" נוספים, כדי שתהיה יותר חזקה ותקיפה? יעל לוטן יודעת היטב כי עם ה"כנענים" אנשי "האומה הישראלית החדשה" נמנו הלאומנים הקיצוניים ביותר.

הובטחה הרכבת 350 אוטובוסים ב"הארגז" ו"מרכבים"

תעסוקה למפעלים להרכבת האוטובוסים "הארגז" ו"מרכבים" הובטחה ע"י שר-התחבורה, חיים קורפו.

בדיון שקיים שר-התחבורה, בהשתתפות מנכ"ל המשרד, עו"ד ברוך לוי, ויו"ר מזכירות "אגד", שלמה לוין, סוכם, כי "אגד" תזמין מ"מרכבים" ו"הארגז" 150 שלדות אוטובוסים לצורך הצטיידותה.

הסדרי המימון לגבי 150 האוטובוסים יהיו בהתאם להסדרים שיחולו לגבי הצטיידות אוטובוסים של "אגד" בחוזה שייחתם בין הממשלה ו"אגד" עם תום החוזה הנוכחי, שיסתיים ב-31.8.86.

במקביל הבטיח משרד-התחבורה גם הזמנת 160 אוטובוסים ע"י קואופרטיב "דן".

בד-בבד יפעל מנכ"ל המשרד למניעת יבוא אוטובוסים מחו"ל, דבר שיביא לתיגבור הזמנות מגורמים אחרים, ציבוריים ופרטיים, בהיקף של כ-40 אוטובוסים נוספים לפחות לשנה.

סך הכל ירכיבו, איפוא, שני המפעלים 350 אוטובוסים לפחות, דבר שיבטיח להם תעסוקה לשנה נוספת

(עתי"ם, למ"מ)

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

תל-אביב, היכל התרבות. 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
גונתר הרביג, מנצח
דניאל בנימיני, ויולן
סדרה 1. יום ד'. 20.11.85
סדרה 2. יום ה'. 21.11.85
סדרה 3. יום א'. 24.11.85

תל-אביב, היכל התרבות מוצ"ש, 23.11.85, 8.30 בערב
פילוקלסיקה קונצרט מס' 2
גונתר הרביג, מנצח
האן דה פריז, אבובן

ירושלים, בנייני האומה יום ב', 25.11.85, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
גונתר הרביג, מנצח
דניאל בנימיני, ויולן

מרחב תכנון מקומי כפר-סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג.

הודעה המקומית לתכנון ולבניה כפר-סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 108 בגוש 6431 רחוב הס מס' 10. הקלה באחוזי הבנייה המותרים בקומת הבידוד ובקומה א'. אין חריגה באחוזי הבנייה המותרים לכל הבניין.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר-סבא, רחוב ויצמן 137. בשעות קבלת-קהל. ללא כל תשלום ומן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר הנבוקש.

התנגדויות מנומקות ובשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר-סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר-סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב

מרחב תכנון מקומי חולון

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב החליטה על הכנת התכנית ח/2/27/.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גוש: 6018
חלקות: 18, 19, 20, 24, 25, 27, 31, 43, 54, 55, 105.
מקום: בלוקונים — חולון

מרדכי כהנא
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בנית מגורים לבית על חלקה 103 בגוש 8257 רחוב שד' איתמר בן אבי מס' 54 בחריגה, מבוקשת כהקלה: 4.5% נוספים (מעבר ל-4% הקלה עבור הריסה גוושרים) ו-1.6 מ' מקו בנין צדדי לסוכה, תוכנית 635/84. את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

בבית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב—יפו

דיון מס' מר/2/246
קבוע בפני כב' השופטת מורת ליום 26.1.86 שעה 10.30

התובע: אלי בן חנן ע"י ב"כ עוה"ד א. שמר, משר' ח"ן 45, ת"א

— נגד —

הנתבעים:
1. עולם האשה בע"מ
2. יהודה שיף
3. מר שלום זיירלר
4. חב' ברי בע"מ

אל: חברת עולם האשה בע"מ
הואיל והתובע הגיש תביעה נגדך כמפורט בכתב התביעה המצוי בתיק ביהמ"ש.
על פיכן:
1. להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום מודעה זו.
2. להתייצב לדיון ביום 26.1.86 בשעה 10.30 בבית הדין האזורי לעבודה ברח' יהודה הלוי 6 בת"א, בפני כב' השופטת מורת.
לע כי אם לא תגיש כתב הגנה כאמור או אם תגיש כתב הגנה ולא תתייצב במועד הקבוע כנ"ל יתנן פס"ד נגדך שלא בפניך.

א. דוד, סגן מזכיר ראשי, בית הדין האזורי לעבודה בת"א

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי עומר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר הופקד שינוי תכנית הנקרא שינוי מס. 7 לתכנית מפורטת 113/03/14 — מיתר.

ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: לקבוע קו בנין בחזית מגרש 3191.

השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 769 מ"ר מיתר — מגרש 3191.

כל המעוניין כשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

06.15 תלביד [illegible] 08.40 [illegible] 09.00 אנגלית [illegible] 09.20 השעה [illegible] 10.10 אנגלית [illegible] 10.30 [illegible] 11.00 השבון [illegible] 11.10 [illegible] 11.15 [illegible] 12.00 [illegible] 12.35 אנגלית [illegible] 14.00 [illegible] 14.30 [illegible] 15.00 [illegible] 16.00 [illegible] 16.30 [illegible] 17.00 ערב חדש — [illegible]

טלוויזיה כללית

17.30 ילדי הפלא עם הפרק: כוכב אדום [illegible] 18.20 יש לי סיפור — המלך צב צב מאת [illegible] 18.32 גיבור מעולם אחר — [illegible] 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.02 עד סוף [illegible] 21.00 מבט לחדשות ומוסף [illegible] 21.45 הקברט הכלכלי — [illegible] 22.15 [illegible] 23.05 מה השאלה? — תכנית שבועית. הקהל מציג שאלות מעניינין [illegible] לפני צוות של משיבים 23.45 חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב: [illegible] 07.30 [illegible] 09.30 קונצרט בוקר [illegible] 11.57 [illegible] 12.05 אמנים באולפן — מארק פרדסן — [illegible] 15.00 [illegible] 15.05 בין הכרים — מעולם [illegible] 16.00 [illegible] 18.30 מוסיקה ליום [illegible] 20.05 [illegible] 20.30 [illegible] 22.25 מילון מוסיקלי [illegible] 23.00 מוסיקה מן [illegible]

רשת א'

07.30 שחרית מוסיקלית, העברה מרשת [illegible] 10.30 דרוין קול 11.10 השידור [illegible] 11.30 השכלה ודעת [illegible] 12.05 [illegible] 14.05 [illegible] 14.45 [illegible] 15.30 [illegible] 16.05 [illegible] 17.20 [illegible] 18.05 [illegible]

רשת ב'

[illegible] 12.10 [illegible] 14.05 [illegible] 15.05 [illegible] 16.10 [illegible] 17.10 [illegible] 18.06 [illegible] 19.00 [illegible] 19.14 [illegible] 20.05 [illegible] 22.05 [illegible] 23.05 [illegible]

רשת ג'

14.06 לי ולך — שיר וברכה 15.05 הדים, הדיים והחורים, עם שרה עברי 16.05 מוסיקה לעניין 17.05 הצגה יומית 18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים 21.05 אורח עתיק — שירים שלא נס ליחם, עם מרים אלון 23.05 הלילה היא שירה.

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: המוסיקה של המאה ה-20. מרצה המלחין פרופ' יוסף טל 07.07 טבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף 11.05 כעם של פעם, עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאגון 13.20 בסיגנון ישראלי, עם אלי ישראלי 15.05 פסק זמן 15.45 אלף הימים — סידרה בחיי הצבא, בעיבודו ובביצועו של דן רונן. עליפי לילה ראשון בלי אמא של יגאל לב. פרק שישי — מדריכה קרבית 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי צה"ל 17.30 כוונת — מגזין גלי צה"ל לעניני צבא ובטחון. עורך ומגיש: אורי פז 17.50 יומן ספורט 18.05 רדיו ספורט — מגאזין ספורט 19.05 רדיו רדיו, עם יואב קוטנר 20.05 רחוק מן העין שירי עמים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: המוסיקה של המאה ה-20 (ש.ח.) 23.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהתחברה אוהבים 23.05 מגירות הלב — עדנה עברון משוחחת עם הסופר והמשורר אהרון שבתאי 00.05 ציפורי לילה נודדות עם דני קרפל 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל-אביב

אורלי: קולונל רדל — 9.00, 6.00
אסתר: בית ספר לאסירים מתחילים

אבשי: הבוקה הגדולה — 9.15 ,7.00 ,4.10
אלנבי: אבריקאים — 9.00 ,6.45
גת: [illegible] — 9.15 ,7.00 ,4.10
[illegible]: הדיית [illegible] — 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: בית ספר לאסירים מתחילים
[illegible]: אפיקליפסה עכשיו — 9.15 ,6.50 ,4.10
[illegible]: אפיקליפסה עכשיו — 9.00 ,6.45 ,4.00
[illegible] — 9.15 ,7.10 ,4.10

נתניה

שרון: [illegible] — 9.15 ,7.00

חולון

[illegible]: ניננג'ה האמריקאי — 9.30 ,7.15 ,4.30
[illegible] — 9.30 ,7.15
[illegible] — 9.00 ,7.00 ,4.00
[illegible]: נינג'ה בעד תזרע הגבורה — 9.30 ,7.15

בת-ים

עצמאות: הנינג'ה האמריקאי — 9.30 ,7.30

הרצליה

[illegible]: הנינג'ה האמריקאי — 9.30 ,7.15
[illegible] — יום ב'
אפיקליפסה עכשיו — יום ג', ה'

באר-שבע

חן: תרגיל הברגל בתחיה — 9.30 ,7.15

בית לסין: אפיקליפסה עכשיו — 21.00
[illegible]: [illegible]
[illegible]: אפיקליפסה עכשיו — 9.30 ,7.00 ,4.10
[illegible] — 9.30 ,7.15 ,4.10
[illegible] — 9.45 ,7.15 ,4.10
[illegible] — 9.30 ,7.15 ,4.10

רב-חן:

חן 1: הגיהם — 9.40 ,7.30
חן 2: ריקוד על גבוה — 9.40 ,7.20 ,5.00
חן 3: קאל — 9.40 ,7.25 ,5.00
חן 4: ביגים בעורף — 9.40 ,7.20 ,5.00
חן 5: הכוטר מנגב שביר — 9.35 ,7.25 ,5.00
צייתאן: התמרוני — 20.00

תכלת: יער האמריקני — 9.30 ,7.15 ,4.30
תל-אביב: נינג'ה אמריקני — 9.30 ,7.15 ,4.10
[illegible]: אבריקאית בפאריס — 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת-גן וגבעתיים

אואזיס: בית ספר לעבירות תנועה — 9.30 ,7.15 ,5.00
לילי: ראבסי ג יונים — 9.30 ,7.15
ארמון: נינג'ה — 9.40 ,7.30

רב-גן:

גן 1: הכוטר מנגב שביר — 9.40 ,7.20 ,5.00
גן 2: ברדי — 9.35 ,7.15 ,5.00
גן 3: יער האמריקני — 9.40 ,7.20
פנטסיה — 2.45 ,12.30 ,10.30
גן 4: רומן בהתיינים — 9.30 ,7.15 ,5.00

ירושלים

אדיסון: נינג'ה אמריקאי — 9.10 ,7.00 ,4.30

בית אגרון:

16.00 שלגיה ושבעת הגמדים
17.30 הפרפר
20.00 מנגני פייטון והגביע הקדוש
21.30 מלתעות
24.00 ההיסטוריה המטורפת של העולם

בנייני האומה: קולונל רדל — 9.00 ,6.00
כפיר: הביזנס הגדול — 9.30 ,7.30 ,4.10
הבירה: בית ספר לעבירות תנועה — 9.30 ,6.45 ,4.00
אוריגיל: ברדי — 9.30 ,7.15 ,4.30
סמדר: טוטקה — 8.30
ארנון: בין הנומות — 9.00 ,7.00 ,4.30
מחיר מוזל ביום ד'
מיטשל: שושנת קהיר הסגולה — 9.00 ,6.45

חיפה

ארמון: הנסיכת הדמים — 9.00 ,6.45 ,4.30
אורה: אמריקאית בפריז — 9.15 ,7.00 ,4.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום א', 17.11

תיאטרון הבימה:
טירונות: 20.30
מירוד זמני: 20.30

התיאטרון הקאמרי:
ההצגה צ'כוב (באנגלית) שנועדה להערב בכפר-סבא בוטלה

צוותא
לתרבות מתקדמת
הערב, יום א', 17.11
בשעה 19.30
תאם מתגשמות
נבואותיו של אורוול

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.

חולון
אהרון — הופיין 52; קופ"ח עין-יהב.

ירושלים
ביה"ח עין כרם.

נתניה
קופ"ח כללית — רח' ברודצקי 31.

פתח-תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת-גן
פינצ'י — רח' חיבת ציון 45.

תל-אביב
יהודה המכבי — יהודה המכבי 142.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

- בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
- בית החולים בילינסון, פתח-תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
- בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
- בית החולים איכילוב, תל-אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
- בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
- בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

- ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

- הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג.
- שערי צדק — פנימית, נשים, כירורגיה, אורטופדית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' בין 20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 03-433500, 03-433100.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הדסה לרפואת שיניים בישראל

בתל-אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות וחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הבנקן 26, קומה ג', טל' 525566. פתוחה כל יום בימים. כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים 20.00—23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי הצות בתאום טלפוני בלבד.
ריננוף תנשור מער 3 וליד הסתדרות קומה א', טל': 03-285832, 291869.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לירושלים ואיזור: 02-245554; טל' 03-234819 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-538888
ער"ן באר-שבע — טל' 057-41811
ער"ן נתניה — טל' 053-35612

סילוק מטורדים
ניקוי ע"ח למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101; רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — טל' 22222 08; עפולה — טל' 08-[illegible]

רכבות

מתל-אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00, מכבי ברק 8.18.

מירושלים לתל-אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30

לבני-ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00

לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מחיפה, בת-גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00
לתל-אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30

מנהריה לחיפה ולתל-אביב:
6.36, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38
לירושלים 5.35

הר הגעש התפרץ שוב — אלפים נמלטו בעוד מועד

ארמרו הפכה לאגם של בוץ שבו טבעו 21 אלף ● סכנת מגיפות כתוצאה מאלפי הגופות הקבורות בבוץ ● ממשלות ואירגונים פתחו במבצע סיוע מקיף

● מסוקים מפנים ניצולים ובהם ילדים רבים שהתייתמו מהוריהם ● מדענים הזהירו מפני ההתפרצות הנוספת כפי שאירע ב־1980 בהר סנט־הלן בארה"ב

בוגוטה. — הר הגעש נבאדו דל רואיז, שהתפרצותו גרמה לאסון החמור בארמרו, שוב התפרץ אתמול — מסרה שרת התקשורת של קולומביה, נעמי סאנין.

הממשלה הורתה לפנות את כל האנשים הנמצאים באזור הר הגעש וקראה להם למצוא מחסה באזורים גבוהים, הוסיפה שרת התקשורת. מדענים אמריקנים הזהירו שלשום, שהתפרצות שנייה עלולה לבוא, ואלפים נמלטו מאיזור האסון, בעקבות האזהרות.

מדענים אמריקנים, ובהם הגיאולוג של ממשלת ארה"ב שחקר את הר־הגעש לאחרונה, הזהירו כי ההר עלול להתפרץ שוב כפי שאירע לאחר התפרצות ההר סנט־הלן במדינת וושינגטון ב־1980.

הסכנה העיקרית היא באי־קבורתן של גופות השקועות בתוך הבוץ המכסה את ארמרו, הנמצאת במרחק של 170 ק"מ מערבית מבוגוטה. החשש העיקרי הוא מפני התפשטות הקדחת הצהובה, מחלות כלי הנשימה ומחלות מעיים — הודיע שר הבריאות של קולומביה, רפאל דה־סוביריה.

הר הגעש נאוואו דל רואיז התפרץ ביום רביעי ומן הלוע שלו פרצו לאבה ואבק וולקני. בעת־ובעונה־אחת נמס בגלל החום האדיר, השלג שעל פיסגת ההר ובעקבות זאת ירדו במורדותיו סלעים ובוץ בכמויות אדירות, בעיקר במורדות המזרחיים. קרוב ל־21,000 בני־אדם ניספו בשואה זו.

פצוע חטף סכין והתאבד

בעיירה גואיאבאל, חטף גבר שהיה שקוע בבוץ עד מותניו, סכין מאחד המצילים שניסה לחלצו, והתאבד בחמש דקירות בבטנו. אליאס אקוסטה, ששתי רגליו נשברו והוא זעק מכאבים, בהה במבט פראי במציליו בטרם חטף את הסכין, מסר מטודע מבין המתנדבים. (ע"ד)

ארמרו, הדומה עתה לאגם גדול של בוץ, נדרסה לחלוטין. אלה שניצלו מועברים משם לבוגוטה במטוסים קלים ובמסוקים מאחר וכל הכבישים באיזור נותקו.

תרומות ומסוקים

ממשלות וארגוני סעד ועזרה ברחבי העולם פתחו בפעולה נמרצת והחלו לשלוח כספים, מזון, ציוד תרופות וצוותים רפואיים לעזרת נפגעי ההתפרצות הוולקנית הנוראה.

הצלב האדום באירופה כבר הודיע, כי נתרמו 700 אלף דולר. הליגה של אגודות הצלב האדום במערב־אירופה וכן השוק המשותף נחלצו לעזרה ומטה הצלב האדום הודיע, כי דרושים ברחיפות אוהלים ושמיכות.

השוק האירופי הודיע על משלוח ראשון של סיוע בהיקף של 400 אלף דולר ומטוס עם ציוד רפואי וצוות של רופאים וחובשים מצרפת יצא מבריסל לקולומביה. הולנד הודיעה, כי היא תורמת 670 אלף דולר ומערב־גרמניה גם 192 אלף דולר.

משרד החוץ המערב־גרמני הודיע, כי מטוס צבאי עומד לצאת מחר לקולומביה ובו ציוד עזרה חיוני ורחוף. שר הבריאות של ספרד הודיע, כי ציוד עזרה ראשונה במשקל של 15 טון יוצא ממאדריד במטוס השני לקולומביה, ובו תרומות דם, אוהלים, שמיכות, גנרטורים וצוותי הצלה.

יתומים

שכנתה של קולומביה, פרו, שולחת 18 טונות של ציוד רפואי ובגדים. ארה"ב, שכבר העמידה 12 מסוקים לפינוי ניצולים, הודיעה כי תשלח שלושה מטוסים עם ציוד דחוף מבסיסיה בפנמה. נודע כי מאזור האסון מפנים ניצולים המוטלים בנהרות הבוץ באפיסת כוחות, ובהם ילדים רבים שהתייתמו מהוריהם.

בריטניה שולחת שני מסוקים מחיל־המצב שלה בבליז, כדי לסייע בחילוץ נפגעים. הם אמורים להגיע לקולומביה היום. ישראל שולחת ציוד רפואי בשווי של 80 אלף דולר לקולומביה מתוך ציוד החירום שלה. ציוד זה מוטס לניו־יורק ומשם ימשיך לקולומביה בתיאום עם הצלב האדום.

500 ניצולים באגם בוץ

500 ניצולים נתגלו אתמול לכודים באגם של בוץ, שהוא רך מכדי לאפשר נחיתת מסוקים, מסר הצלב האדום של קולומביה.

למרות מאמצים חוזרים ונישנים של המסוקים לנחות, הפצועים — קשישים, נשים וילדים — עדיין תקועים ללא מזון או מים ואחדים מהם כבר מתו, מסרו נציגים של הצלב האדום. (ע"ד, ע"צ)

למעלה: מתנדב מחלץ אשה משדה שאליו נסחפה על נהר הבוץ ששטף את סביבות העיירה ארמרו, לאחר התפרצות הר הגעש. למטה: כוחות ההצלה נושאים את אחד הניצולים למסוק חילוץ. (תצלום: אפ)

נשיא ליבריה הצוהל בא לראות את גופת יריבו

הגנרל שעמד בראש נסיון ההפיכה ניסה להימלט, נתגלה ונורה

אבידג'ן. — נשיא ליבריה, סמואל דו, נסע במצב רוח מרומם למחנה צבאי ביום שישי וראה שם את גופת האיש שניסה להדיחו בשבוע שעבר, כשהיא נקובת כדורים.

תושבים במונרוביה מסרו, כי דו, שהחזיק רובה בידו, נסע במכונית פתוחה למרכז האימונים באריקלי, המחנה הצבאי הגדול ביותר במונרוביה. לשם הובאה גופתו של גנרל תומאס קוויונקפה והוצגה בפני הציבור.

קוויונקפה, שנמלט לאחר כשלון ההפיכה שלו ביום שלישי, נורה למוות ביום שישי על־ידי אחד משומרי ראשו של דו, שגילה אותו במחבוא במרחק של 12 ק"מ ממרכז מונרוביה, נמסר בשידור של רדיו ליבריה.

משאיות מלאות גוויות

בינתיים הודיעו תושבי העיר בשיחות טלפוניות, בעיקר לחוף השנהב, על אבידות רבות ומעצרים וכן גם מעשי ביזה מצד חיילים בעקבות נסיון ההפיכה. עדי ראייה מסרו, כי ראו משאיות מלאות גופות נוסעות דרך רחובות העיר.

דו עצמו הכריז על מות יריבו בשידור רדיו ואמר, כי כל מי שיימצא ברחובות, לרבות דיפלומטים מדינות זרות, לאחר השעה 6 בערב — יירה.

„אם תתפסו דקה אחת לאחר השעה 6 אתם תצאו להורג", הוא הזהיר בשידור. (ע"ד, ע"צ)

שלטונות חרטום החרימו „פת־ים־בלטה" של אחד מראשי יהדות אתיופיה

7600 דולר נמצאו בבקתת יצחק מקוטו, והללו נמסרו... לאמריקנים

חארטום. — משטרת סודאן גילתה והחרימה 7600 דולר בבקתה של אחד מראשי יהודי אתיופיה במחנה פליטים במזרח סודאן, בקיץ אשתקד — נמסר בשבת בבית המשפט בחארטום.

דניאל דנג, עד התביעה במשפט הבגידה של סגן הנשיא לשעבר עומר אל טאיב, אמר כי הכסף נתגלה בעת חקירות נגד ארגונים בינלאומיים שהבריחו את יהודי אתיופיה מסודאן לישראל לפני נובמבר אשתקד.

דנג, איש בטחון שהיה ממונה על הפליטים ותנועות השחרור במזרח סודאן, אמר כי במארס אשתקד נחתו שני מטוסים שלא כחוק בשדה בקירבת העיירה שובאק, והמריאו יחד עם קבוצה של יהודים אתיופים, בטרם גילו זאת כוחות הבטחון.

החקירה הצביעה על שלושה ארגונים מערביים — ארגון ההתנדבות המאוחד, ועדת ההגירה הקתולית הבינלאומית וועדת ההגירה הבין ממשלתית, אמר העד.

המשרדים של שני הארגונים הראשונים במזרח סודאן נסגרו זמן קצר לאחר נחיתת שני המטוסים, הוסיף.

מנהיג היהודים האתיופים, יצחק מאקוטו, ביקש באמצעות שגרירות ארה"ב בחארטום להחזיר לו את כספו ודנג מסר אותו לאמריקנים, בתנאי שהיהודי האתיופי לא יגיע לישראל. (ע"ד)

מבזקים

● המחירים הסיטונאיים במשק האמריקני עלו בצורה חריפה באוקטובר, 0.9 אחוז, בעוד שהתפוקה התעשייתית לא גדלה — נמסר כאן ביום שישי.

● הנסיכויות הערביות המאוחדות ובריה"מ החליטו לכונן יחסים דיפלומטיים — מסר כאן דובר משרד החוץ ביום שישי. הוא אמר, כי קשרים אלה יחלו במהלך החודש הנוכחי.

● תחזית — 15 דולר לחבית. שר הנפט של כוויית, שייח עלי אלחליפה אלסבאח, אמר בראיון לעיתון מקומי, כי אין להוציא מכלל אפשרות שמחירי הנפט בעולם יידרדרו עד ל־15 דולר לחבית.

● ייחודשו היחסים. העיתון האיראני „אלאכבאר" מסר, כי אלג'יריה ומצרים תחודשנה בעתיד הקרוב את יחסיהן הדיפלומטיים, זאת בהסתמך על הודעת שריד מטאריה במהלך ביקורו האחרון בטהרן.

העיתון האיראני ציטט בכיר אלג'יראי שאמר, כי חייבת להיות התקרבות עם מצרים כדי למנוע ממנה ליפול תחת ההגמוניה האמריקאית.

● ביום שישי נחתם הסכם ההסטוריה בין בריטניה ואירלנד. ההסכם מעניק לממשלת אירלנד סמכות בענייני צפון־אירלנד, הנשלטת על־ידי בריטניה. זו הפעם הראשונה שהרפובליקה האירית קיבלה מעמד רשמי בכל הנוגע לעתיד הצפוני, מאז שאירעה חלוקת אירלנד ב־1921.

ממשלת מצרים פתחה במבצע „שנור" לצימצום החוב החיצון

קהיר. — רבים מתושבי מצרים נענו לקריאת הנשיא, חוסני מובארק, לתרום מכספם, כדי לסייע למדינה זו להחזיר את החוב החיצון הגדול שלה.

„אני קורא לכל אזרח ישר לתרום להסדרת חובותיה של מצרים... הבעיות לא ניתנות לפתרון בלי השתתפות עממית מליאה", אמר.

תוך 24 שעות החליטו עובדי משרדי הכלכלה ומשרד החוץ לתרום שלושה ימי משכורת לצמצום החוב החיצון המצרי, שלדברי מומחים מגיע עתה ל־31 מיליארד דולר.

בעיתונים פורסמו פרטים על ארבעה חשבונות בנקים שפתחה הממשלה לצורך איסוף התרומות האלה. נמסר כי התרומות נועדו לא רק לחזרת החוב החיצון אלא גם לסייע בסיבסוד הכבד של מוצרי היסוד במצרים.

ירידה בהכנסות

האוצר המצרי ממנה תקציבים אדירים לסיבסוד מוצרי יסוד ושירותים, כמו לחם, חשמל ודלק.

בסך הכל מחיר הסובסידיות האלה גבוה מהסיוע הכלכלי שמקבלת מצרים מארה"ב.

בנאומו בפתיחת המושב של הפרלמנט, הביע מובארק דאגה נוכח ירידת ההכנסות ממט"ח, משכורות של עובדים מצרים בחו"ל והכנסות מתעלת סואץ.

אזרחים מצריים שרואיינו בטלוויזיה אמרו, כי הם מסכימים עם מובארק שעליהם לעבוד יותר קשה, לייצר יותר, לייצא ולהסדיר את בעיית החוב החיצון. גם הריבית הגבוהה במצרים מקשה על פתרון הבעיה. מובארק אמר כי האוכלוסיה המצרית גדלה במיליון נפש כל 9 חודשים.

במיוחד קרא הנשיא המצרי לצעדים נוספים של הממשלה כדי לעודד עובדים מצרים בחו"ל להעביר יותר מחסכונותיהם הביתה, באמצעות צינורות רשמיים ולא באמצעות השוק השחור. (ע"ד)

● ששה שבועות לפני הצטרפותן של ספרד ופורטוגל לשוק האירופי המשותף, הביעה ממשלת מרוקו בפני נציב השוק המשותף פראנס אנדריסן המבקר שם, את דאגתה של מדינה זו נוכח עתיד היצוא החקלאי שלה למדינות השוק — נמסר כאן אתמול.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 15.11.85

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	143.88	1503.63	1462.873	1481.12	1484.5
לירה שטרלינג	1	2052.22	2149.74	2088.983	2115.04	2133.7
מרק גרמני	1	550.16	576.30	560.0159	567.003	570.41
פרנק צרפתי	1	178.06	188.91	183.5705	185.861	187.11
גילדן הולנדי	1	488.65	511.87	497.4069	503.613	505.62
פרנק שווייצרי	1	670.86	702.74	682.8838	691.404	692.98
כתר שבדי	1	183.06	191.76	186.3415	188.666	189.77
כתר נורווגי	1	182.90	191.59	186.1754	188.498	189.59
כתר דני	1	152.15	159.38	154.8711	156.803	157.38
מרק פיני	1	256.29	268.46	260.8780	264.133	265.85
דולר קנדי	1	1044.92	1094.57	1063.637	1076.90	1078.1
דולר אוסטרלי	1	969.03	1020.96	983.7825	996.057	978.29
ראנד דרום אפריקני	1	479.92	552.16	545.3593	552.163	574.50
פרנק בלגי	10	268.89	285.64	277.3220	280.782	281.90
שילינג אוסטרי	10	781.47	818.61	795.4723	805.397	811.09
לירה איטלקית	1,000	810.86	862.11	827.4081	837.731	844.77
ין יפני	1,000	704.99	738.49	717.6220	726.576	722.03

טלקס

● „סגירת ברזים" לסרבני מיסים בחולון

חוב מסים בסך כ־8 מיליארד שקלים, ממיבני תעשיה, עסקים ומגורים, טרם שולם על־ידי תושבי חולון לעירייה.

העירייה החלה לאחרונה במיבצע סגירת ברזים למפגרים בתשלומים. המיבצע יימשך עד להשלמת הגבייה.

אשר שילוני

● „דלת פתוחה" במינהל האזרחי ברצועה

ראש המינהל האזרחי ברצועה תא"ל שייקה ארז, הורה למפקדי שלוש הנפות „לפתוח את הדלתות" ולקבל קהל פעמיים בשבוע בימים קבועים ובשעות קבועות.

צעד זה בא כדי להקל על הלחצים המצטברים אצל התושבים בענינים אדמיניסטרטיביים ובעיות אישיות שלא היתה להם כתובת עד כה מעל לקציני המטה הנוגעים בדבר.

בשעת קבלת הקהל יהיה נוכח מפקד הנפה או סגנו. כן ייערך דרך קבע אחת לחודש כנס נפתי בהשתתפות המפקד.

רפאל גאון

● ניידת לאיתור נפגעים באשדוד

ניידת לאיתור נפגעים המופעלת על־ידי פקחים עירוניים יוצאת לדרך לרחובותיה של אשדוד השבוע.

הניידת, שתעבור ברחובות העיר, תישא שילוט בולט וכל אזרח יוכל לזהותה תוך כדי נסיעתה ולדווח על נפגעים באזורו.

זהו שלב ראשון בהקמת מערכת לשיפור פני העיר שתכלול בין היתר סדנאות ניידות עליהן יותקנו אמצעים לתיקונים ושיפוצים שונים, כגון תמרורים, מעקות בטיחות וציוד לתיקון נורות בכבישים ובמדרכות. המערכת תצוייד באמצעי קשר משוכללים.

רפאל גאון

● העלאות בדרגה בשירות בתי־הסוהר

בטקס צנוע העלה ביום ו' נציב שירות בתי־הסוהר, רפי סוויסה, את מפקד כלא איילון (רמלה), יוסי פולק, לדרגת גונדר־מישנה.

פולק משרת 8 שנים בשירות בתי־הסוהר, לאחר ששירת כקצין מיבצעים במשמר הגבול. קודם לכן שירת בכלא דאמון, שאטה, במעשיהו ובתל־מונד.

כמו־כן הועלו בדרגה סימון שוקן, ראש מחלקת בטחון בשירות בתי־הסוהר, לדרגת גונדר־מישנה, ומיכאל חלפון, לדרגת סגן־גונדר. חלפון מכהן כמפקד היחידה המיוחדת של שירות בתי־הסוהר. (עתי"ם)

● „מיבצע חורף" לבטיחות בדרכים בבתי־הספר

„מיבצע חורף", להגברת החינוך לבטיחות בדרכים, החל בגנים ובבתי־הספר ביוזמת המינהל לבטיחות בדרכים במשרד־התחבורה ובשיתוף עם משרד־החינוך־והתרבות.

המיבצע ימשך בחודשים נובמבר־פברואר. מנכ"ל משרד־החינוך, אליעזר שמואלי, ביקש ממנהלי מוסדות החינוך לעסוק בנושא זה בחודשים אלה, לדאוג כי התלמידים ישננו את הוראות הבטיחות ולסייע בידם לשפר את דרכי התנהגותם בחודשי החורף. (עש"ת למ"מ)

● תקנות להבטחת „ניקיון שוק" בתעופה

אכיפת תעריפי כרטיסי טיסה בחברות תעופה סדירות תעשה בקרוב באמצעות תקנות מיוחדות של משרד־התחבורה. על כך החליט שר־התחבורה, חיים קורפו. התקנות ימנעו את התחרות הפרועה הקיימת בשוק, המאפשרת כיום לרכוש כרטיסי טיסה שלא בהתאם לתעריף המאושר והן תבאנה ל„ניקיון השוק". (עש"ת למ"מ)

מיבצע משלוח חבילות לבריה"מ לקראת חג החנוכה התקיים בסוף השבוע בספריה העירונית בתל־אביב — „בית אריאלה". המיבצע נערך בראשות סגן ראש עיריית תל־אביב־יפו נתן וולוך ובהשתתפות כל הארגונים הוולונטריים הקשורים והמסייעים ליהדות בריה"מ.

סוחרי קרקעות בשטחים חשודים בהעלמת הון עתק

יעקב קאופמן, ממנהלי החברות שהקימו את עמנואל בשומרון, וסוחר הקרקעות פנחס ארנרייך, הובאו ביום שישי בפני שופט שלום בתל־אביב, כחשודים בהעלמת הכנסות משלטונות המס. השנים שוחררו בערבות של 1.5 מיליון שקל כל אחד.

נציג מס הכנסה יוסף גולדשטיין טען, כי השניים עסקו בסחר בקרקעות ובתיווך בעיסקאות של סחר בקרקעות וצברו הון עתק אך השמיטו זאת בדיווחיהם לשלטונות המס.

עוד טען, כי בתחילת 1983 הוחלט על־ידי הנהלת חברת „כוכב השומרון בע"מ", שהוגי הקמתה של העיר עמנואל, וביניהם קאופמן, יעזבו את החברה ויקבלו תמורת המניות והזכויות בחברה סך של 59 מיליון שקל (1.5 מיליון דולר). לדבריו, שולם מלוא הסכום לקאופמן עד אפריל 1983, ובכל זאת, בדיווחיו למס הכנסה רשם הכנסה בסך כ־14 מיליון שקל בלבד, וזאת על־סמך זכרון־דברים פיקטיבי שנערך בין החברה לבין המנהלים הפורשים.

באשר לארנרייך, הוא חשוד כי מאז 1979 רכש באמצעות סוחר הקרקעות משה זר שטחים גדולים ומכרם במאות אלפי דולרים שלא מצאו ביטוי בהצהרותיו למס הכנסה.

יור טען, כי ארנרייך פעל במסגרת עצמאית או בשותפויות שונות כולל עם קאופמן, ולא שיבץ רווחים מפעילותו זו בדיווחיו.

הוברח לחו"ל

ארנרייך, טען גולדשטיין, דיווח על הכנסותיו משנת 1981 כשכיר בחברת „בית ונחלה בע"מ" אותה הוא מנהל, אך נוסף לכך עסק בסחר קרקעות מעבר לקו הירוק, עליו לא דיווח. לדברי החוקר, צבר ארנרייך הון עתק מאותו מסחר שחלקו הוברח לחו"ל וחלקו הושקע בנכסים ובהלוואות בארץ.

החוקר אמר, כי בחיפושים בבתיהם ובמשרדי חברותיהם של השניים נתפשו מיסמכים רבים שמחלקם ברור כי אכן המידע שהגיע לשלטונות המס הינו מדוייק.

הוא ביקש לעצור את השניים ל־15 יום כדי לאתר מאות דונמי קרקעות, מרביתם בעיר עמנואל וסביבתה, על מנת להגיע לרווחים האמיתיים שנצברו על ידי השניים.

סניגוריהם עוה"ד נ. עמיר וא. זכרוני הכחישו את האשמות וטענו שחוקר המס לא הציג שום ראיה נגד מרשיהם.

השופט ארי זוי־אב קבע, כי החוקר לא הציג כל מיסמך המאשר את גירסתו, למרות שפרשת הקרקעות ביהודה ושומרון נחקרת מזה חודשים רבים ובמרץ רב, ולמרות שהשניים נחקרים אף הם חודשים אחרים בפרשה זו. לפיכך הורה לשחררם בערבות, והוציא נגדם צו עיכוב יציאה מהארץ. (עתי"ם)

הבעל הקנאי ירה בשותף והאשה חטפה היסטריה

מאת זהבה מזוז, כתבת „על המשמר"

[illegible]

דיון במעצרו של עורך־דין הוארך מעבר לכניסת השבת

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר" וכתב עתי"ם

החלטה נדירה שנתן שופט שלום ביום שישי האחרון, גרמה לקיום ישיבה בבית־משפט השלום בבאר־שבע אחרי כניסת השבת ולסיום הדיון בבית המשפט בשעת ערב מאוחרת של יום שישי, שלוש שעות אחרי כניסת השבת.

הדבר אירע במהלך דיון בבקשת המשטרה להאריך את מעצרו של עורך־דין, החשוד בהוצאת כספים בטענות שווא ממשרד השיכון. תוך כדי הדיון גם ניתנו הוראות חריגות אחרות של שופט השלום: כמו עריכת הדיון בדלתיים סגורות ואיסור פירסום שם החשוד.

החשוד, בן 36, נעצר ביום חמישי לחקירה על רקע מעורבותו בפרשת זיופי המשכנתאות בבאר־שבע. הפרשה נחשפה לפני קרוב לשנה, ובמהלכה הוצאו במירמה למעלה ממאה מיליון שקל ממשרד־השיכון.

בא־כוח המשטרה, רס"ר אלי ממן, אמר, כי עורך־הדין, יחד עם המתווך ברנאיר שמילוביץ, הוציאו כספים במירמה ממשרד־השיכון. ממן אמר בבית המשפט, כי החשוד ערך 18 תיקים כוזבים בקניית ומכירת 9 דירות.

שופט השלום יואב מירון לא נענה לבקשת המשטרה לעצור את החשוד והורה לשחררו בערבות.

נציג המשטרה ביקש לעכב את השיחרור, כדי שיוכל לערער על ההחלטה בבית־המשפט המחוזי. בתשובה לכך טען הסניגור, כי רס"ר המשטרה שאינו תובע אינו זכאי לבקש עיכוב השחרור.

לכן קבע השופט מירון דיון נוסף לשעה 18.00 באותו יום שישי, כשעתיים לאחר כניסת השבת.

עד אותו שלב בדיון יוצג הפרקליט העצור על ידי המשפטן ד"ר יעקב ויינרוט, המוכר כסניגורם של נאשמי ארגון הטרור היהודי ושל נאשמים מפורסמים רבים אחרים. אולם ד"ר ויינרוט ביקש לחזור לביתו במרכז הארץ מחשש לחילול השבת, ולכן תפס את מקומו בעת הדיון הנוסף עו"ד יצחק מלצר מבאר־שבע. לדיון זה הופיע גם נציג פרקליטות מחוז הדרום עו"ד שמואל וילברמן. הפעם נעתר השופט מירון לעכב את שחרור העצור, זאת לאחר שעו"ד וילברמן הודיע, שהפרקליטות מתכוונת לערער היום בבית־המשפט המחוזי על החלטת השחרור. הדיון הנוסף נסתיים בשעה 19.00.

בפלילים

כתב „הארץ" באילת נאשם בסחיטה באיומים

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

משפטו של כתב „הארץ" באילת ובנגב, איתן רבין, הנאשם בסחיטה באיומים נפתח שלשום בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע.

בכתב־האישום נאמר, כי באוגוסט 84' הזמין איתן רבין לביתו באילת את איש העסקים אלי לב, בעל מלון „עציון" באילת. הוא אמר ללב, כי יש בידו מידע לפיו מנצלים עובדי רשות שדות התעופה תלושי כלכלה לשם לינה במלון עציון.

עו"ד רחל שפירא, עוזרת פרקליט מחוז הדרום, אמרה ביום שישי בבית־המשפט, כי איתן רבין איים על אלי לב, כי אם לא ימסור לו חומר נגד מפקד משטרת אילת, יפרסם את הדברים, הנוגעים ללב ולפרנסתו, ב„הארץ".

המשך משפטו של איתן רבין נדחה לחודש ינואר.

אוהדי כדורגל חשודים בתקיפת שוטרים

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

שני צעירים, תושבי ירושלים ובנימינה, נעצרו אתמול אחר הצהריים בסיומו של משחק הכדורגל בין מכבי חיפה לבית"ר ירושלים בקריית־אליעזר כחשודים בתקיפת קציני משטרה.

אוהדי בית"ר ירושלים, ששמעו על החלטת השופט צבי שריר להעניק בעיטת 11 לזכותה של מכבי חיפה בדקת הסיום של המשחק, שאיפשרה השוואת התוצאה, החלו להתפרע בסיום המשחק ולהשליך חפצים למגרש.

במהלך התקרית נפצע אחד האוהדים מקרש שפגע בראשו ופונה לבית־החולים רמב"ם.

כוח משטרה שנכח במגרש נכנס ליציע כדי להרגיע את הרוחות, עצר את שני הצעירים לאחר שסירבו להיענות להוראת קציני המשטרה ותקפו אותם.

התיירת לקתה בהלם בזהותה החשוד באינוסה

מאת בצלאל רוביו, כתבנו באילת

פקודת מעצר ל־12 יום הוציא שופט בית־המשפט השלום באילת נגד יונתן המוזיג בן 34 מאילת, החשוד באונס תיירת בת 24 מאנגליה באחד מבתי־המלון המפוארים בעיר. השופט אורי בן דור האריך את מעצרו של החשוד לאחר שהנאנסת זיהתה אותו בוודאות במסדר זיהוי מיוחד.

התיירת הכירה את החשוד ביום ד' בערב בפאב של המלון ולאחר שהזמינה לכוסית עלו השניים לחדרה לכוסית נוספת. כאשר היו לבדם בחדר נעל החשוד את הדלת, החל להכותה באכזריות וציווה עליה להתפשט. הצעירה התחננה שיניחוה לנפשה, משום שהיא נמצאת במחזור. אולם כל תחנוניה לא הועילו והחשוד באונס קרע הסדין, קשר את ידיה ואנס אותה באכזריות. לאחר מכן הסתלק והשאירה קשורה, חבולה ושותתת דם. במצב של חצי עלפון הצליחה להפיל את הטלפון מהשולחן, לחייג 0 ולהזעיק עזרה.

התיירת הועברה לטיפול במרכז הרפואי יוספטל באילת ובדיקה גינקולוגית גילתה כי נאנסה באכזריות.

על־פי תאורה הצליחה המשטרה לעצור את יונתן המוזיג העוסק בהשכרת חדרים פרטיים. בחיפוש שנערך בחדרו נמצאו תחתונים מגואלים בדם. החשוד אינו משתף פעולה עם המשטרה ומכחיש שייכותו עם המקרה.

התיירת לקתה בהלם כאשר זיהתה את החשוד במיסדר זיהוי והוזקקה לטיפול נוסף.

נעצרו חשודים באונס הימאית האמריקנית

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" לחיפה

שני חשודים באונס חיילת הצי השישי בחיפה נעצרו ביום שישי בפקודת בית־המשפט השלום בחיפה ל־15 יום.

השופט דוד גרשון הורה לעצור את נפתלי קיהל בן 21 ועיסה סלאמה בן 32, שניהם מחיפה, לאחר שמצא ראיות לכאורה בעדויות שהובאו בפניו הקשורות את השניים למעשה.

השניים נעצרו אור ליום שישי ובחקירתם הודו בקיום יחסי מין עם החיילת אולם טענו כי הבינו שהדבר נעשה בהסכמתה.

החיילת תמסור כנראה הבוקר עדות מוקדמת בבית־המשפט, שכן מחר אמורה ספינתה „ילוסטון" לעזוב את נמל חיפה.

עם חברנו שמואל מרן ובני המשפחה
משתתפים באבל במות האחות
זרשה פומרנץ
קיבוץ המעפיל

אנו משתתפים באבלה של
המשפחה וקיבוץ הזורע
במותה של
חגית ז"ל
חברים בקיבוץ משמר־העמק